ناسنامەی کتێب

ئەو تابلۆیەی لە شێرناخ بەجێما
نوسەر: مۆفەق ڕەسوڵ
ژانر: ڕۆمان
نرخ: ٤٠٠٠
ژمارەی سپاردن: ٢٧٥١ساڵی ٢٠٢٤
پێداچونەوە: سدیق عەلی
تابلۆی بەرگ: باهۆز عەزیز
دیزاین و بەرگ: ابراهیم ساڵح
چاپخانە: تاران

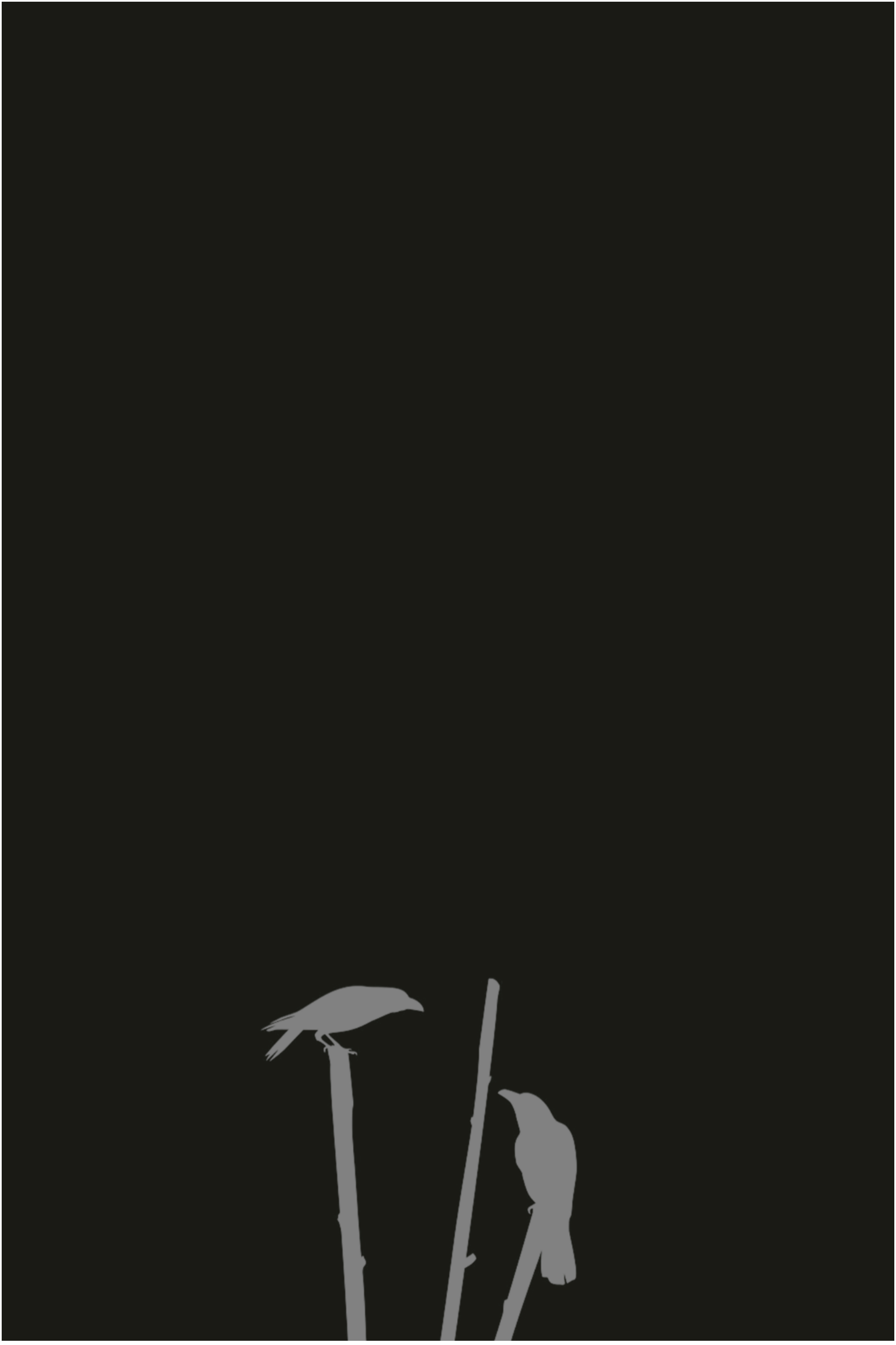

ناسنامەی کتێب

ئەو تابلۆیەی لە شێرناخ بەجێما
نوسەر: مۆفەق ڕەسوڵ
ژانر: ڕۆمان
نرخ: ٤٠٠٠
ژمارەی سپاردن: ٢٧٥١ساڵی ٢٠٢٤
پێداچونەوە: سدیق عەلی
تابلۆی بەرگ: باهۆز عەزیز
دیزاین و بەرگ: ابراهیم ساڵح
چاپخانە: فێربوون

١

ئەو کۆڵانەی ماڵی هونەری لێبو، بەیانیان زو لە هەیوانی ماڵەکانەوە دەنگی ڕادیۆکان بەرز دەبۆوە، دەنگوباسی ئەمڕۆ، کورتەی هەواڵەکان، چەند ئایەتێک لە قورئانی پیرۆز، بەرنامەی منداڵان، پاشان گۆرانی داواکراو، ئێوارانیش دەبوە شوێنی کۆبونەوەی ئەو گەنجانەی لە کار دەگەڕانەوەو ئەو ژنانەی کاری ماڵ، بڕستی لێ بڕیبون و بۆ پشودانێک لە دەرگای یەکێک لە ماڵەکان کۆدەبونەوە، هەروەها ئەو پیاوانەی کە دەتگوت تازە یەکتر دەناسن و تامەزرۆی قسە کردنن، ئیدی دەیان باسو بابەتی سیاسی و کۆمەڵایەتی گفتوگۆیان لەبارەوە دەکرا، تەواوی خەڵکی کۆڵان وێڕای سادەیی و دڵپاکیان، کەچی وەک ڕاوچی کارامە دەهاتنە پێشچاو لای ئەو کەسانەی گوزەرێکیان بەوێدا دەکرد، چونکە دەبوە جێی سەرنجی خەڵکەکە، بە جۆرێک کە شێوازی ڕۆیشتنی لێتێک دەچو.

هونەر وەک گەنجێکی جیاوازی ئەو کۆڵانە سروشتی وابو حەزی نەدەکرد ڕاوچیانی بەردەرگاو کۆڵانەکەیان بیبینن، ئەو کۆڵانەی تا تەمەنی بیست و یەک ساڵی تێیدا ژیا، بەڵام تائێستاش شەرم وەک بەربەستی دوەم و ڕاوچیەکانیش وەک یەکەم و دژوارترین بەربەست، بواری ئەوەیان پێنەدابو، بەدڵی خۆی بەدەم ئێوارەیەکەوە تێر لە کۆڵان پیاسە بکات، چونکە ئەو

دەیزانی کە لە بۆسەی بێ ئامانی ئەوان دەرچونی نییە، ئەوان زۆر ئاسان یاریان بە نهێنی ناو دڵی ئەو کەسانەش دەکرد، کە بەویدا دەهاتن و دەڕۆیشتن و چاوشارکێیان لەگەڵ شتە پێچراوەکاندا دەکرد. کاتێک لەگەڵ خۆی دەدوا، دەیگوت- ئاخر ئێوە نازانن من باسی کام کۆڵانتان بۆدەکەم؟ ئەو کۆڵانەی نزیکی بیست ماڵی تێدا بو، بەڵام بە دەگمەن دو خانو شانیان بەیەکەوە نوساندبو، لەسەری هەر کۆڵانێک سێدارەیەک بۆ ژینگە داخرابو بە فڕێدانی خۆڵ و خاشاک، کە زۆرجار وەکو سەرچاوەی خۆراکێکی باش و بەلاش بون بۆ ئەو ئاژەڵانەی بێ ویستی خۆیان، بونەتە کەلوپەلێک و مرۆڤ بۆتە خاوەنیان، هونەر هەمیشە لە بارەی کۆڵانەکەوە دەیگوت وەرزەکانیش مەیلی پیاسەیان بەویدا نەدەکرد، زستان بەوهەمو سەرماو بەفرو بارانەوە کەچی لە ڕوبەڕوبونەوەی ڕاوچیانی بەردەرگاو جرتوفرتی ناوەختی منداڵان، براوە نەبو، هەتا ڕوی گەڕانەوەی هەبێت، وەک ئەوەی خەڵکی ئەو کۆڵانە، لە هەوڵی تۆڵەکردنەوەی شتێکدا بن، هەر خێزانێک سەرقاڵی بەخێوکردنی کۆڵێک منداڵ بو، کە وەک جەنگاوەر خۆیان دەنواند، ئەوە باسی مونەرمی بەهار هەر ناکرێ و لەولاشەوە هاوینیان هەربەدەم دیژلەمە خواردنەوەوە ڕاونابو. هونەر دەیگوت- کۆڵان، ئەو شوێنەبو کە ڕۆیشتنی ئاسایی لێ دژوار کردبوم و شەرمێکی زۆری بەجۆرێک لەناخمدا چاند، چونم بۆ ناو چاڵێک ئاگر زۆر بەلاوە خۆشتربو، لە چونم بۆ قوتابخانە، بەتایبەتی ئەو پۆلەی من هەمیشە بۆنساردم لێدەکرد، بۆیە سەرەنجام لەدوای خوێندنی سەرەتایی، هێزی خوێندنی ناوەندیم نەبو، لەوێ لەو

کۆڵانە دو دو، سێ سێ، ئافرەتانی گەڕەک، تەقەڵیان لە کات دەدا، هەمیشە لەبەردەم ئەو دەرگایانە، تاوتوێی تەواوی ڕوداوی ڕۆژیان دەکرد، بۆیە ئەو هەمیشە یان زو لە ماڵ دەردەچو یان درەنگ دەهاتەوە بۆماڵ.

ماڵی هونەر کەمێک لە کۆڵانەکە نزمتر بو، کاتێک باران زۆر دەباری و ڕێچکەی دەبەست، بەشێکی دەهاتە حەوشەکەو ئیدی تا چلەی هاوین وشک نەدەبۆوەو دەبو بە مەلەوانگەیەکی لەبار بۆ مراوی و قازی ماڵە دراوسێکان، ئەو دیوارەی دەکەوتە لای گۆمە ئاوەکە، نیوەی رەنگی دەگۆڕا بەهۆی هەڵپرژانی قوڕاوەکە بەسەریدا.

هونەر لە ئێوارەیەکی کۆتایی پایزدا کە بەرەو ماڵ دەڕۆیشتەوە، هەتا تەواو نزیک نەبۆوە، نەیزانی دەرگا بە کلیل دانەخراوە، زۆر بە لایەوە سەیربو، وردە وردە دڵەڕاوکێیەکەی زیادیکرد بە جۆرێک کە دەنگی هەناسە بڕکێی لەدورەوە دەهاتە بەرگوێ، کاتێکیش چوە ناو حەوشەی ماڵی خۆیان، بەهەمان شێوەی جاران، هەریەکسەر هاتوهاواری دەست پێکرد و بانگی کرد.

دایە!

بابە!

منم هونەر-

چیە کەسی لێنیە؟

کەمێک بەبێ دەنگی وەستا، بەڵام وەڵامێک نەبو، ماڵی ئەوان زۆر لە کۆڵانەکە چۆڵتر دەهاتە پێش چاو، بێدەنگیەکەشی لە بێدەنگی لاوێکی بەزیوی شەڕەکانی عەشق دەچو، بێ چپەو مات

مات، هەر وەک هەژارێکی دڵشکاو، سارد وەک هەناسەی گەورە کچێکی بێمراز، هێندە بێدەنگ بو، ترسی لەو دڵانەشدا دەڕواند، کە لە ناکاودا پڕ دەبن، ئاخر تەنها دڵ وایە بە شکاوی زوتر پڕ دەبێ، لای زۆر کەس هیچ شتێک هێندەی بێدەنگی ترسناک نیە، ئیدی ئەوەندە لەو حەوشەیە خولایەوە تاهێزی لێبڕا، دواتر بە ناچاری لە نزیک دارتوەکە لەسەر کورسیەکی خوار دانیشت، هونەر جارێک باسی ئەو کورسیەی بۆ وەفای هاوڕێی کردبو هەر کە باسی دەکرا، دەیگوت ئەو کورسیە بە کورسیەکەی بابم ناسرابو، پاشان لە دیمەنی جەنجاڵی بێ سەروبەری حەوشەکە ڕاما، سەیرێکی ئەو دو جێقوڵینە ڕەشانەی ئاگری چێشتلێنانەکەی کرد کە بەدەستی دایکی دروستکرابون و کەوتبونە بەشی لای چەپی خوارەوەی حەوشەکە، کە بۆنەکەیان هەتا ئەوکاتیش، هەروەکو ئەوەی دەستەمۆبن و بیناسنەوە، لەوبەر بۆ ئەوبەرو وەکو کاریلەی ساوای تێرە شیر، هەڵدەبەزینەوەو خۆیان دەکرد بەناو کونی لوتی و پشتی خۆیان بە دیواری لوتی دەخوراند.

٢

وەک ئەوەی قسە بۆ کەسێک بکات لەبەرخۆیەوە دەیگوت من کەڵکی ئەوەم نیە، بمدەنە دەست تەنیایی، چونکە وەک ئەوەی داوەڵێک بدەیە دەست ڕەشەبا، بەجارێک شیتاڵ شیتاڵم دەکات، وەک ئەوەی من تاکە کەس بم کە هەڵکردنم لەگەڵ ئەو پێخۆش نەبێت، هەر بۆیەشە کە قەرەباڵغترین کاتەکانم دەکەونە تەنهاییمەوە، هونەر لەبەرخۆیەوە بەردەوام بو دەیگوت کە هاتمەوە بۆ ماڵ دروست لەو جێگەیە دانیشتبوم کە هەمو ئێواران دایکم سەماوەری لێ هەڵدەکرد، تامو ڕەنگ و بۆنی چایەکە، لەگەڵ بۆنی مێخەکەکەی ملی وەکو شەپۆلی ڕادیۆ بەو ناوەدا پەخش و بڵاو دەبونەوە، زۆرجوان هەست بە مەستبونی دارو درەختی حەوشەی ماڵەکە دەکرا، هەر چڵی ڕیحانە بو لەترسی ئابڕوچون لە بێمەیلی لە ناخۆشی بۆنی، بە پەلەپروزە هەڵدەهات و ئەو ناوەی چۆڵ دەکرد، کاتێکیش کە سەماوەرەکە جاڕی کوڵینی چای تازەی دەدا، وەکو ئەوەی باوکم لە ئاوازی گیزەگیزی سەماوەرەکە تێبگات، یەکسەر دەهاتو لە نزیک دایکم، لەسەر کورسیە خوارەکەی دادەنیشت، زۆر جاریش لەجیاتی هێل و دارچین، پارچەیەک لە شمشاڵی بۆنداری دەکرد بەناو هەناوی دانیشتنەکەداو بەجارێک ئەو ناوە پڕ دەبو لە سۆزو بەختەوەری. دایکم کە شانبەشانی باوکم بەدرێژایی چل و پێنج

ساڵ هەمیشە باوەشێکی پڕ سۆزو ئارامی بۆ کردبوینەوە، ئەو لەگەڵ باوکم ملوانکەیان لە خەندە بۆ دروست دەکردین و بە ملی ئایندەماندا بۆ ئارامی ژیان هەڵیان دەواسی، باوکیشم کە تەمەنێک وەک ڕوناکی، تینی بە تاریکی بەیانیان نەهێشتبو، ئێوارانیش لەگەڵ باوەشێک لە سروەی بۆنخۆش و چنگێک لە شەماڵی دڵنیایی، لەجیاتی سڕینەوەی ئارەقی شیرینی ناوچەوان و نەرمکردنەوەی قەڵشی دەستی ڕەق هەڵاتو، باڵی ماندو کفتی وەکو ستایش و ڕازیبون لە ملی دواتیشکی خۆر گرێدەدا، بە دڵنیابون لە دیداری کازیوەی بەیانی، ماندوێتی لاشەی، وەک بەفری سەرلوتکەی بەرزو بەر ڕۆژ دەتوایەوە، بەڵام ئەو ئێستا گەیشتۆتە تەمەنێک کە حەسرەتی دیوارە هەڵنەچنراوەکانی، لە ڕێگەی شینگێڕانی شمشاڵەکەیەوە هەڵدەچنی، لێدانی دڵی ئەو، ئێستا بۆ تێربونی گوێچکەی دولبەریەتی، لە سۆزی شمشاڵ، ئەگەرچی ئەو ئەلف و بێی کوردی نەخوێندبو، بەڵام زۆر جوان لە دۆوە، بەلای ڕێدا خۆی دەکرد بە سەر می دا، کاتێکیش زۆر دڵی شادبوایە، بەدایکمی دەگوت:

ئافرەت ئەوە تایبەت بۆتۆیە.

چاوی دادەخست و گەروی شمشاڵەکەی وەک لولەی تفەنگی زۆر تەقەپێکراو گەرم دادەهێنا، لەو کاتەدا خەیاڵ دەبو بە ڕاست و ڕاستیش لەچاو ون دەبو، نۆتەکان دەچونە بەرگی مرۆڤی بچوک بچوکەوە، دەستێک لەسەر دڵ و دەستێکیش لەسەر چاو، لە لولەی شمشاڵەکە دەهاتنە دەر، هەبو بەدەم پێکەنینەوە دەگریا، هەش بو بەدەم گریانەوە پێدەکەنی، بەڵام کە سەیری شپرزەیی دیمەنی حەوشەکەمانم دەکرد، خشخشە لە هیچ شتێک

نەدەهات، زیاتر لەو تابلۆیە دەچو، کە ئاسەواری دڵپڕی شێوەکارەکەی لەسەر جێماوە، ئەی دیمەنی پێڵیژە ژەنگاویە سورەکە، بەسەر پەنجەرەی ژوری خەوتندا سەری خستبوە سەر سەربانەکە، هەر وەکو ئەوەی بیەوێ شتێکی تایبەتی پێبڵێ، لە ناوەڕاستی سەرەوەی حەوشەو نزیک دیوارەکە، ئەو دیوارەی کە هیچ بلۆکێکی هاوشێوەی تێدا دوبارە نەکرابۆوە، باوەشێکی داروچیلکەی وردکراوی چێشت لێنان و ئاوگەرمکردن، بە بێزاریەکی زۆرەوە لە پاڵ یەکتریدا پاڵکەوتبون و یەکتریان کردبو بە سەرین، لەولاشەوە کۆمەڵێک شتی تری لێبو، وەک تەنەکەی بەتاڵ و هەندێکی تر کە ئەستەمبو بزانرێت بۆچی بەکار دەهێنرێن، ئا لێرەدا زۆری نەمابو چاوم بچێتە خەو، بەڵام بەهۆی بۆنی ناخۆشی جەستەم، بیرۆکەی خۆشۆرینم بۆ هات و بڕیارمدا خۆم بشۆم، سەیری پشتسەری خۆمم کرد هەندێک جل و بەرگ بە تەنافێکەوە هەڵواسرابون، لە ناویاندا بۆ جلی باوکم و هاوکاری برام گەڕام، دواتر خۆم کرد بە حەمامەکەدا، دوای چەند خولەکێک لە خۆشۆردن، دەنگە دەنگێک لە دەرەوە پەیدا بوو.

٣

ڕێژنە کە خوشکی تاقانەی هونەر بو، کچێک بو زۆر ورد بو لە بیرکردنەوەدا، ڕوخۆش، خوێن شیرین، لەگەڵ ئەوەی لە ڕوی ماددیەوە هەژار بون، بەڵام ئەو خاوەنی دڵێکی دەوڵەمەندو پڕهیوا بو، بەهۆی زیرەکی و ئاکاری جوانی، لە قوتابخانەدا هەموان خۆشیان دەویست، لەلایەن ئەندامانی خێزانەکەیەوە ناسناوی پەری زانای پێدرا بو، ئەو خوێندکاری پۆلی دوانزە بو، تەمەنی هەژدە ساڵ بو، سێ ساڵ لە هونەرو شەش ساڵ لە هاوکار بچوکتر بو، وەکو دایکی باڵابەرزو ڕەنگ گەنمی بو، دو چاوی کاڵ لەژێر دو برۆی ڕەش، وەکو پاسەوان هەمیشە بەئاگا بون، هەرکاتێک بیویستبایە دۆخی گەڕەک و ماڵەوەی دەشڵەقاند، بە پۆشینی جلوبەرگی کوردی، ماڵەوەیان لە پەرۆشیان و گەڕەکیش لە سەرسامیان، ئەو بەدەگمەن دەشڵەژا، هاوکاریش برای گەورەی هونەر بو، تێکەڵەیەک بو لە باوکو دایکی، چاونەترس و بە ویژدان، ڕاستگۆو میهرەبان، بەڵام ئەو پێچەوانەی هەموان باڵای زۆر بەرز نەبو، هەمیشە خەریکی کاری ڕۆژانەو پەیداکردنی بژێوی ژیان بو، ئەگەرچی ماندوی دەستی ڕۆژگار بو بەڵام، ورەی زۆر بەرز بو، دڵسۆزی دایک و باوک و وەک چیایەک بو بۆ ڕێژنە، ورەبەخشێکی مەزن بو بۆهونەر، تەمەنی ٢٤ ساڵ بو، بەڵام بەهۆی بونی گرفتێکی

تەندروستی، نەیتوانیبو ژیانی هاوسەرگیری پێک بهێنێت، وەکو بەور پشتی دەکردە خەوی شیرینی بەیانیان، ئازایانە بە کێوی شانازیدا هەڵدەزنا، تا لەو جێگەیەی پارویێکی پاکی لێیە بیپچڕێت و وەک خۆی هەموجارێک دەیگوت، من بە پیری لە دایک بوم، دەنا بۆچی هیچ بیرەوەریەکی منداڵی و مێرمنداڵیم لە زەیندا نەماوە، کاتێک لە تەمەنی هەژدەساڵیدا دەبێت، لەگەڵ باوکی سەرقاڵی هەڵکەندنی بیری ئاو خواردنەوە دەبن ،ئەو لە ناو بیرەکەدا دەبێتو باوکی لە سەرەوە بە سەتڵ گڵەکە هەڵدەکێشێت، لە ناکاو بەهۆی پچڕانی زنجیرەکەوە، سەتڵێکی پڕ لە گڵ بەسەریدا دەکەوێت و لە هۆش خۆی دەچێت بەڵام تاماوەیەکی زۆر، کەس هەست بەوە ناکات کە هاوکار توشی جۆرێک لەبیرچونەوە بوە، هەر ئەوەش دەبێتە هۆکارێک بۆ ئاوابونی خۆری هەڵنەهاتوی ئەوو دەرکەوتنی خۆری تەنیایی و ساردی تیشک خەواڵو، بەڵام خۆرێک لە ژیانی ئەودا هەیە کە بە چوارلادا تیشک دەپڕژێنێت و ئاواش نابێت، خێزانەکەی بە جۆرێک بۆی دەبنە ئەو شتەی ئەو پێویستیەتی و دەیەوێت ئەوان پڕپڕی دەکەن لە سۆزو خۆشەویستی، لە دیدی ئەواندا، ئەوە ژیانە توشی لە بیرچونەوە بوە نەک ئەو، ئەوە تەمەنی منداڵییە ڕوی ئەوەی نییە بەیادی ئەودا بێتەوە، ئەوە شتەکانن تەریق دەبنەوەو خۆیان لەبیر دەچێتەوە، ئەو کە دەستی لەسەر شانی هونەر دانابو، بە زەردەخەنەوە گوتی باشە ئەوە دەنگت بۆوا گۆڕاوە؟ هونەر بەتەتەتە و بە ڕوخسارێکی شڵەژاوو دوچاوی دەرپەڕیو، ڕو دەکاتە برا گەورەکەی و دەڵێت، تۆ پێمبڵێ من نەکوژراوم وایە؟

لەو کاتەدا دۆخەکە سەد پلە دەگۆڕێت بۆ دۆخێک کە هەمویان دەیدەن لەقاقای پێکەنین و بەرەو ژورەوە دەڕۆن، ئاخر هونەر ناحەقی نەبو، زۆری نەمابو هاوکار بیکوژێت، کاتێک ئەوان دێنەوە ماڵەوە، توشی شۆک دەبن کە کەسێک لە حەمامدایە خەریکی خۆشۆردنە، بۆیە هاوکار لەبەردەم حەمامەکە بەتوندی هاواردەکات و دەڵێت- وەرە دەرەوە دەنا هەتا سێ دەژمێرم و تەقەت لێدەکەم، لە کاتێکدا ئەوان چەکیان هەر نەبو، چونکە هەر باوەڕیان پێی نەبو، بەڵام هاوکار ئەو هونەرە لە باوکیەوە فێر ببو، کەجارێک، باوکیان لەنیوەشەودا گەڕاوەتەوە بۆماڵ و دو چەتە دوای دەکەون، لێی نزیک دەبنەوەو پێی دەڵێن بوەستەو چیت پێیە داینێ، بەڵام ئەو پێشتر هەستیان پێدەکات، بۆیە زوتر دەست دەخاتە ژێر پشتێندی وەک ئەوەی بیەوێت دەمانچە دەربهێنێت، ئەویش دەڵێت، ئێوە دەست بەرزبکەنەوە دەنا هەتا سێ دەژمێرم و تەقەتان لێدەکەم، ئەوانیش بە هەمو هێزی خۆیان، ڕاکردنێک ڕادەکەن کە ئەگەر بۆ پێشبڕکێ بوایە، هەردوکیان براوە دەبون. ئەوان بیریان بۆ هەمو شتێک دەچو جگە لە هونەر، تەنانەت بەخەونیش بیریان لەوە نە دەکردەوە کە ئەو کەسە هونەر بێت، چونکە بە نیازبون لە دو ڕۆژەی داهاتو، تازیە بۆ هونەر بگێڕن، بەڵام لەو کاتەی هەموان شێواوو ترساون، دایکی هونەر هاوار دەکات و دەڵێت، بە خوای ئەوە هونەرە، بوەستن هونەرە، کە دەرگاکە دەەکەنەوە، بە بینینی هونەر لە جلوبەرگی باوک و هاوکاری برایدا توشی شۆک دەبن.

٤

ڕێژنە زۆر زیرەکانە بە دانانی قەنداغێک بۆدایکی و دیژلەمەیەک بۆ باوکی و دو چای شیرینیش بۆ هاوکار و هونەر، ئەو دۆخە ماتو تاساوییەی هەموانی گۆڕی، لە بێتاقەتی بۆ شادیەک کە زەرد بو وەک تیشکی خۆر، پڕشنگی دەهاویشت، هونەر هەستی بە زیرەکی ڕێژنە کرد، بۆیە هەوڵیدا هاوکاری بکات لە گۆڕینی دۆخەکە بە یەکجاری، بۆیە ڕوی سوڕاند بۆ لای ڕێژنەو گوتی- ڕێژنە دەزانی شەوێک خەونم پێتەوە بینی، هاتبون بۆداوات؟

هونەر چاوەڕێی پێشوازیەکی شادی لە ڕێژنە دەکرد، بەڵام ڕێژنە بە ڕویکی گرژەوە ڕۆیشتە دەرەوە، هونەر زۆری پێ سەیر بو، لە دڵی خۆیدا گوتی- خۆ من گوتم لە خەونمدا، وای هەست کرد کە ڕێژنە بە هەڵە تێگەیشتوە، وەک شتێک هەستی بە پەشیمان بونەوە دەکرد لەو قسەیەی کردی، بەڵام ڕێژنە بە دو چاوی زەقەوە، هاتەوە ژورەوەو ڕوانیە دایکی، لەو کاتەدا مام قادر لەگەڵ هاوکاری کوڕە گەورەکەی، بە گەرمی نوقمی ناو گفتوگۆبون، گفتوگۆیەک کە جگە لە هونەر، هەموان دەیانزانی دەربارەی چی دەدوێن. دواتر مام قادر وەکو دەستخۆشی بۆ بەتامی چای کچەکەی، لەگەڵ هاوکار بە زەردەخەنەوە سەیری ڕێژنەیان کرد، ڕێژنەش سەیری دایکی و دایکیشی سەیری هونەری کرد، هونەریش بە خەیاڵ

پێداچونەوەیەکی بە هونەری گفتوگۆی ناو خێزاندا کردەوە، لە پڕ هاوکار ڕۆیشتە دەرەوە، باوکی ڕوی کردە هونەرو گوتی- کوڕی شیرینم ئەوە بۆچی ئەو ماوە زۆرە، ئێمەت ئاوا بێ هەواڵ کرد؟ ئەی نازانی ئێمەش خەریک بو لەتاوی تۆ یەکتر لەدەست بدەین؟ هونەر تەواو سەری لێشێوابو، وا هەستیکرد کە باوکی دەیەوێت شتێکی لێ بشارێتەوە، بەڵام ناشکرێت ئەوهەمو سۆزو خۆشەویستیەی باوک، دەسکرد بێت، باوکی وا ڕاهاتبو کە لە بەشی سەرەوەی ژورەکە، کەمێک نزیک دایکی دابنیشێت، ژورێک کە بۆ دانیشتن، میوانداری و خەوتن گونجاو بوایە، هەر ئەو ژورە بو لەگەڵ ئەوەی هونەر کەوتە وەڵامدانەوەی پرسیارەکانی باوکی، سەرنجیشی نەدەپساند لە سەیرکردنی هەندێک پێداویستی خەوتن وەک دۆشەک و سەرین و بەتانی، کە لەسەر مێزێکی لە ئاسن دروستکراوی لاکێشەیی، ئەوەندە جوان و بەسەلیقە دانرا بون، مەگەر کەسێک ڕێژنەی نەدیبێت، دەنا وەک ئەوە وابو نمایشی میهرەبانی و جوانی ئەو بکەن. نەداری لەو ماڵەدا هەناسەی لە هەمو شتێک بڕیبو، بەڵام ڕێژنە وێنەی ئەوانی بە جۆرێک نیشان دەدا، کە لەوپەڕی ئاسودەییدان.

ڕێژنە کچێکی هەست ناسک و ڕوخۆش و گوفتار شیرین، گەورە لەبیرکردنەوە، زۆر بە وردی هەردەم سەرنجی لەسەر گۆڕانە خێراییەکانی دەورو زەمانە بو، هەر بۆیە ئاسانتر لەوانی دی تۆوی خەونەکانی لەکێڵگەی ئومێدا دەچاندو بە ئاوی ماریفەت شەڵاڵی دەکردو خەرمانێک هزری دەدوریەوە.

ئەو کە زۆربەی کات بە دیار کۆمەڵێک خەونی گەورەو جوانەوە بەبێداری دەکۆشاو هەوڵی بەدیهێنانی دەدان، وەکو هەر کچێکی

ناو خێزانێکی هەژار کە چۆن ڕۆژانە، باوەش دەکات بەنیسێداو دەیخاتە بەر تیشکی خۆر تا بۆنخنک نەبێت، شەوانەش وەک کاپتنێکی بە ئەزمون بۆئەوەی شەپۆلە سەرشێتەکانی دەریای خۆزگە نوقمی نەکەن، ئارام ئارام دەست دەکاتە ملی چاوەڕوانی و لە کەنارێکی هێمن لەنگەری بێمرادی پێدەگرێت، ئەو ئەوەندە گەورەبو ڕێگەی نەدەدا خەمو پەژارە، پەلاماری دایک و باوکی بدەن و وەکو پەرژین، ئەوانی لە تەنیایی دەپاراست.

باوکی دەمێک بو بە دەم گوێگرتن لە بەسەرهاتەکانی هونەرو دایکیشی لە بەردەم گەرمی سەماوەرەکە، خەو بردبونیەوە، هونەر لە گەرمەی گێڕانەوەی خۆی دابو، کاتێک هەستی کرد کە ئەوان خەویان لێکەوتوە، ئەو وایزانی کە ڕێژنەش ئاگای لەوە بوە، بەڵام ڕێژنە لە هەمو شوێنێک بو جگە لەویَ، بنمیچی ژورەکە وەکو جێمەنزڵگای ناچاری، بۆ ئەو وابو، هونەر بۆئەوەی زیاتر تەریق نەبێتەوە، لەجێگەی خۆی، کەمێک خۆی خشاند، هەتا بە شێوەیەکی گونجاو، پاڵکەوێت، کاتێک سەیری ڕێژنەت دەکرد، ئەوەندە قوڵ و ئاڵۆز بو بە هیچ نەدەخوێندرایەوە، ڕوخسارێکی ماندو، بەڵام پڕئومێد، ئەو لە پەرتوکی پزیشک دەچو، یان وەکو خۆی کە دەیگوت- هەر بەڕاستی زۆر حەز دەکەم ئاشنایەتیەک لەگەڵ خۆمدا دروست بکەم، بەڵام چۆن، نازانم. دەیگوت- هەست دەکەم کە خۆم کەسێکم بۆ ئەوە دەبم کە گویَ لەخۆم بگرم.

ڕۆژانە هەم ئەرکیماڵەوەی لەلێنان و پاکردنەوە، لەگەڵ ئەندامانی خێزانەکەی ڕادەپەڕاندو هەم ئەرکی قوتابخانەشی

ئەنجام دەدا، ئەو بەپێ دەچو بۆ قوتابخانەو هەر بەپێش دەهاتەوە بۆماڵ، جگە لەوەش زۆر جار لەگەڵ دایکی نانیان بۆ ماڵان دەکرد، یان چاودێری منداڵی ساوا، یاخود هەرکارو ئەرکەکی تر هەبوایە ئەنجامی دەدا، لەگەڵ باوک و دایک و براکانی، هاوکاربو لە پاڵنانی ڕەوڕەوەی ژیان، بەشێک لە قورسایی ئەو ژیانەی خستبوە سەر شانی خۆی، کە دەمێک بو سەختیەکان وەک مۆتەکە بەربوبونە گیانیان و زۆرجار لە پێناوی ژیاندا تا لێواری مەرگ ڕۆیشتون، بەڵام بۆ تەنها چرکەیەکیش بیریان لەوە نەکردۆتەوە، سازشی لە پێناودا بکەن، چونکە مام قادر هەمیشە دەیگوت- ئەم ژیانە وەکو جەنگ وایە، ئێمەش باشترین جەنگاوەرین.

هاوکار دەیگوت- ژیان ئەوەندەش قورس نیە.

دایکیشی دەیگوت- کوڕی خۆم، ئەگەر ژیان قورس نییە، ئەی بۆ خەڵک خۆی بۆ سوک دەکات؟

ڕێژنەش ئاوا وەڵامی دەدایەوە- دایەگیان، چونکە ئەوان لە بەهای قورس و سوکی مرۆڤ تێناگەن.

بەرەبەرە کات درەنگ ببو، دوای خەوتنی باوکی، ئێستا هونەریشی هاتەسەر، هەرسێکیان بە شێوەی جیاواز، پرخەیان دەهاتە بەر گوێ، ڕێژنە سەرنجی دایە پرخەی باوکی، کە بۆ ئەو واتای ئەوەی هەبو کە بڵێ بخەوە کچم، هەمو شتێک چاک دەبێت، ڕوی سوڕاند بۆ لای دایکی، کە دەیگوت- خەم مەخۆ کچی شیرینم، ژیان هەروایە، هونەری براشی وەکو ئەوەی کە چەند جارێک دوبارەی کردبێتەوە کە ڕێژنە بۆچی شڵەژای بە خەونەکەم؟ دەموچاوی ڕێژنە بە دەموچاوی بەیانیان دەچو، تۆزێک خۆی جوڵاند، هێزی دایە خۆی و هەستایە سەرپێ، ڕۆیشتە ژورەکەی تر، کە جاران براکانی لەوێ دەخەوتن.

٥

هەوا هەرخۆی دەمێک بو سارد ببو، بەڵام ئەوشەوە بە هەڵکردنی ڕەشەبایەک، ساردیەکە تەواو بێتام بو، ئەوەندە بەهێزیشبو دەتگوت بە چەند نەفەرێک، خەریکن خانوەکە، بە کوڵدا دەدەن و دەیگوازنەوە بۆ جێگەیەکی تر.

ڕێژنە پاڵی دایەوە بۆئەوەی بخەوێ، زۆر بە قوڵی سەیری درزی ئەو دارانەی دەکرد کە لەژێر قورسی ئەوهەمو گڵەی سەربان، وەک ئەویندارێکی جێهێڵدراو، دڵی شەق شەق ببو، زۆرجار وێنەی دارەکان دەبون بە دو، دو ڕیزە دار کە مەیلی قەڵشینیان دەکرد، لەژێر میچی دو ژوری سارد، بێشەرمانە بەسەر سەری ڕێژنەوە جارجار جیرەیەکیان لێوە دەهات، لەو کاتەدا ڕێژنە هەناسەیەکی هێندە قوڵی هەڵکێشا، وەک ئەوەی کە جارێکیتر نیازی هەڵکێشانی هەناسەی نەبێت، بە دەم ڕامان لە ڕێڕەوی بێسەروبەری شێوە جاڵجاڵۆکە، کە داوەکان وەک تیر بەناو یەکتردا تێ پەڕیبون.

لە دڵی خۆیدا گوتی- ڕێژنە ئازابە.

- تۆ ئازای.

-تۆ خۆڕاگری.

-تۆ تۆ، ئائا من، تۆ من، م، ن، ت، ۆ، هێدی هێدی خەو بۆخۆی بردەوە، بە ڕاکردن لەم کۆڵان بۆ ئەو کۆڵان، هەتا لەبەردەمی

دەرگایەکی گەورەی خانویەک کە لە دورەوە هێمای دەوڵەمەندی خاوەنەکەی دەنواند، وەستا، هەتا توانی بە هەمو هێزی، کێشای بە دەرگاکەدا، ئەوەندە دوبارەی کردەوە هێزی نەما، کەمێک وەستا، ئەمجارە پڕ بە گەروی وشک و ڕوشاو، هاواری کرد: – بۆچی لە کەسێکی تردا بۆ من دەگەڕێی؟
–من خۆ لێرە بوم.
–دەبێت کێ هەبێت لەمن ئاسانتر بێت بۆ دۆزینەوە؟
–کاتێک بۆ کەسێک دەگەڕێن، بۆ لە خودی کەسەکەدا بۆی ناگەڕێن، بۆ؟ بۆ؟
لەپڕ دەرگاکە کرایەوە، هەستێکی زۆر ناخۆش بو، شتێک پەلاماریدا، دەیەویست بیگرێت، ئەویش تا توانی ڕایکرد، ئەوەندەی شەق لە بەتانیەکەدا بو، نزیک ببۆوە لەدەرگایەکە، بەڵام هەر لە جێگەی خۆی بو، دایکی بانگی دەکرد.
–ڕێژنە، کچم هەستە درەنگە ڕۆڵە گیان.
–من وا لە شت کڕینیش هاتمەوە، هەستە با بەیەکەوە خواردنێکی خۆش دروست بکەین. بۆ شەوەکە، هەمو ئەوانەی هونەریان لەلا گرنگ بو، لە دۆست و برادەرو دراوسێ و ناسیاو خزم، پێیانزانی و هاتن بۆ ماڵی مام قادر، بۆ لای هونەر، بە جۆرێک کە ژورەکەیان کەسێکیتری نەدەگرت.
پرسیار لەسەر پرسیار ئاراستەی هونەر دەکرا.
هونەریش زانی کە هەمویان حەزدەکەن گوێبیستی بەسەرهاتەکەی بن، ئەگەرچی پێیەوە دیار نەبو، بەڵام هیچ شتێک هێندەی دوبارەکردنەوەی شتی ناپێویست هونەر بێتاقەت ناکات، چونکە بەشێکی زۆری ئەو ڕوداوانەی بەسەری هاتبو

بۆ باوکی گێڕابۆوە، بۆیە خۆی سەرقاڵکرد، بە چاکوچۆنی لەگەڵیانداو ئەوجارەیان کەمێک چاوەڕێی کردن تا هەموان، پێکەوە گوێبیست ببن، ئەوجا لە پرسیاری محەمەدی هاوڕێیەوە دەستی پێکرد، کە لێی پرسی و گوتی- باشە هونەر گیان بۆچی ئێمەت ئاوا ئازارداو خستینتە ناو ئەو هەمو چاوەڕوانیەوە؟

-چیت بەسەرهات لە وان؟

بە کەمێک زەردەوە هونەر گوتی- کاتێک گەیشتینە شاری وان، کات نزیک ببو لە یەکی شەو، بارانێکی زۆر بەدەم باوە دەباری، ئێمە سی و پێنج کەس بوین، بە گەورەو منداڵەوە، هەمومانیان بەیەکەوە کردبوە ناو ئوتۆمبێلێکی شێوە تۆیۆتا، ئۆتۆمبێلەکە وەک ماری سەر بریندار لە کۆڵانەکانی (وان) هەر پێچاوپێچی دەکرد، دەتگوت شۆفێرەکە ڕێگاکەی هەڵە کردوە، هەشت نۆ جار ئەو کۆڵانەو ئەو کۆڵانی کرد، دواترو لە کۆتاییدا خۆی کرد بەناو خانویەکی گەورە، کە دەرگاکەی پێشتر کراوەبو، بە خێراییەکی زۆر خێرا، هەمومان دابەزین، باوەڕ دەکەن بە کوژاندنەوەی ئوتۆمبێل و داپۆشینیشی، هەموی خولەکێکی نەبرد هەر وەک ئەوەی پێشتر مەشقمان لەسەری کردبێت، ئێستاش کەس نەیزانی چۆن چۆنی چوینە ژوری ماڵەکە، چونکە هەمومان وامان هەستدەکرد هەر لە حەوشەکەوە خەومان لێکەوتوە.

بەیانی بە دەنگی کەسێک خەبەرمان بۆوە، کە ئاوازەکەی ئاوازی گلەیی بو، ئێستا لەژێر بەتانیەکە سەرم دەرنەهێنابو، بەڵام

هەستم بە دیمەنی ناشیرینی هەڵسوکەوتی دەکرد، گوێم لێبو دەیگوت- تۆ ئەگەر پارەت نیە، ئەی بۆچی هاتوی؟
-بۆ کوێ دەڕۆی؟
منیش هەر لەخۆمەوە دڵم خورپەی کرد، تۆ بڵێی مەبەستی من نەبێت؟
بەڵام بۆ من؟
-نا من نیم، چونکە من دو هاوڕێی باشم هەیە، کە بەڵێنیان پێداوم بمگەیەننەوە ئەستەنبوڵ، هەر بەهۆی ئەوانیشەوەیە کە من ئەمجارە هاتومەوە، ئیدی بەرەبەرە هەمومان خەبەرمان بۆوە، کە سەرم دەرهێنا، بینیم کابرایەک لە شێوەی دالاش، درێژ و زل بە مشەوەشی قسەدەکات ناوی خەلیل بو، بە خەلیل ئابی ناسرابو، خاوەنی ماڵەکە بو، کابرایەکی باڵابەرزو ڕەنگی پێستی مەیلەو ڕەشتاڵە، سمێڵێکی ڕەشی ناوەڕاست زەردی سیگاری هەبو، دڵێکی شێتی پارەو دوچاوی زەقی هەبو، ژنێکی هاوشێوەی خۆی هەبو لەگەڵ سێ منداڵی تەمەن نزیک لەیەکەوە، کە تەمەنیان لە نێوان چوار بۆ حەوتساڵان دەبو، دو کوڕو کچێک، لەگەڵ هەر قسەیەک کە دەیکرد ڕوی لە من دەکرد، هەمو ئەوانەی کە لەوێش بون سەیری منیان دەکرد، دوای ئەوەی دڵنیا بوم مەبەستی منە، هەستامە سەرپێ و گوتم - دەنگ بەسەر مندا بەرز نەکەیەوە، چونکە ئەوەی باسی دەکەی من نیم، کەچی لەژێر سمێڵە زەردو ڕەشەکانی، زەردەیەکی زەردو بۆزی کردو گوتی - تۆ ئاگات لەهیچ نیە، چونکە لە خەودا بوی، کە من قسەم لەگەڵ ئەوان کردوەو پێیان گوتوم کە هیچ پارەیان لەبەردەست دانیە تا چاوەڕێی ئەوان نەکەی، منیش

گوتم نا وانیە من ئەوان دەناسم ئەوان بمرن شتی وا ناڵێن. کەچی زۆر بێمنەتانە گوتی - ئەگەر باوەڕ ناکەی ها بیگرە ئەوە تەلەفون، قسەیان لەگەڵ بکە، منیش بە تەنیا چومە ژورێکی چۆڵ، دوای قسەکردن و دڵنیا بون، هاتمەدەر، چاوم هیچی نەدەبینی، هەرچۆنێک بو گۆرەویەکانم کردە پێم، گوێم لێبو کە هەمان دەنگ دەیگوت: - قەیناکا، تۆ دەتوانی نانی بەیانی بخۆی، ئەنجا بڕۆی، کە ئەوەم بیست، کەللەی سەرم تەزینێک تەزی، دەتگوت هەر پێمەوە نەبوە، پلەی ساردی، دو جاریش بچێتە ژێر سەد پلە سفریش، ئاوا سەرمی نەدەتەزاند، لەو کاتەدا پزیشک نەبو بتوانێت (وەک دەڵێن) بۆ دەرمانیش دڵۆپێک خوێن لە لاشەی مندا وەچەنگ بخات، بەبێئەوەی خەلیل ببینم گوتم: - ئەگەر لەو جۆرە نانەم بخواردبایە، ئەوە ئێستا نەتوشی کەسێکی وەک تۆو نە توشی نامەردیی ئەو دو سپڵەیە دەبوم.

٦

یەکسەر لەماڵی خەلیل ڕۆیشتمە دەرەوە، کە تیشکی خۆر جارێک دەیدا لەپشتم و جارێک لە سەرم، دەتگوت دەیەوێت ختوکەم بدات و لەو دۆخە چەقیوەی دڵ و دەرون تێیکەوتبو، دەرم بهێنێت، کۆمەڵێک هەوری بەغیل کە دیاربو دەمێک بو ئاگاداری ئێمە بون، وایان خۆر لێ شاردمەوە، هەتا دو سێ ڕۆژ، هەر نەمبینیەوە، بەناو کۆڵانەکانی وان دا بەبێئەوەی شوێنێکم هەبێت بۆی بچم، دەڕۆیشتم، ئەو کاتانەی ماندو دەبوم، پشویەکم دەدا، بەهۆی بێدەنگی کۆڵانەکان و تەواوی شار، زۆر جار گوێم لە داڕوخانی ناخم دەبو، کە چۆن دەستی هەستی مرۆییم بەردەدا، بە چاوی کزو ڕویەکی تاڵ، لەو کۆڵان بۆ ئەو کۆڵان، لە ڕۆیشتن بەردەوام بوم، سەیری هەرلایەکم دەکرد، یان دیمەنی پارەم لەبەرچاو دەردەکەوت، یان سمێڵێکی بۆز، لەبەر چاوم هەڵدەبەزیەوە، دیمەنی شاری وان م وەکو دیمەنی گۆڕستانی دەوڵەمەندەکان دەهاتە پێش چاو، ئەو شارەی بۆ زۆر کەس سەرەتای نەهامەتی و بۆ زۆرانیش سەرەتای شادی بو، بەردەوام دەڕۆیشتم، بێئەوەی بزانم بۆ کوێ؟ بۆلای کێ؟ بۆچی؟ هەتا سوچێکی بازاڕم لێدەرکەوت، ئەوجا وەک شێت، لەوسەر بۆ ئەوسەری بەشێکی بازاڕی وان دەهاتم و دەچوم و ڕوخساری خەلیل لەگەڵ ئەو دو بەناو

هاوڕێیە، لەبەر چاوم ون نەدەبون، کە من وەک چاوم هەمیشە ئاگام لێیان بو چەندەها جار ڕوبەڕوی کێشەو گیروگرفت بوبوم لەپێناویاندا، ڕاستە کەسێک کە کاری باش دەکات، باشتروایە کە چاوەڕێی پاداشت نەکات، بەڵام بیهێنە بەرچاوی خۆت، چەند بەئازارە توانەوەی تۆ بۆ کەسێک بێت، کە گلەیی تەڕبونت لێبکات، هەتا بەر لە ڕوبەڕوبونەوەی خەلیل پێم وابو، پارەهیچ نیە، بەڵام ئەو کاتە تێگەیشتم کە پارە هیچە بۆ کەسێک کە جگە لە پارە هیچی دیکەی نیە، هیچیش نیە بۆ کەسێک کە پارە نەبێت هەمو شتێکی هەیە، ئەوەندەی بیرم لە ڕەفتارە نا مرۆییەکەی خەلیل و سپڵەیی هاوڕێکانی ئەستەنبوڵ دەکردەوە، ئەوەندە بیرم لەوە نەدەکردەوە، کە بۆ شەو لەکوێ دەخەوم؟ یان وا خەریکە کات دەبێتە دوانزەی نیوەڕۆ، هەر نازانم نانخواردن چیە، ئاخر بەدەست خۆم نەبو، بەبێ هۆ، لەسەر ئەو شەقامە قەرەباڵغانەی بازاڕی شاری وان، هەر دەهاتم و دەچوم، نازانم بۆچی جاری وا هەبو وام هەستدەکرد، هەمو ئەوانەی ناو بازاڕ خەلیل ن و جارجاریش دو هاوڕێیەکانی ئەستەنبوڵم، لەسەر ڕوخساری ئەو کەسانە دەدی کە لەسەر شەقامەکان، بەرەو ڕوی یەکتر دەڕۆیشتین، لەو کاتەدا دایکم پرسیاری کردو گوتی.

– بۆچی پەشیمان بونەوە، لە هاوکاریکردنت کوڕی خۆم؟

–دایە گیان، بەبیانوی ئەوەی کە گوایە زەرەریان کردوە.

ڕێژنە گوتی.

– بۆچی ئەوان چ کارێک دەکەن؟

-داده گیان ئەوان کاریان بەڕێکردنی نەفەر بو بە نایاسایی بۆ ئەوروپا، بۆ ئەوان گرنگ پارەبو دەستیان بکەوێت.
باوکم گوتی.
- هۆکارەکەی ئەوەیە کە تۆ زۆر باش بوی لەگەڵیان، ئەوەش خراپە. چونکە باشبون زۆر باشە، بەڵام زۆر باش بون باش نیە، کوڕی خۆم.
محەمەد کە من بە خیام بانگم دەکرد، کوڕێکی باڵابەرزو ڕێکپۆش بو، تەمەنی ئاوا خۆی لە ٢١ ساڵی نزیک دەکردەوە، بەڵام لە هەر دولای لاجانگی، یەک دو موی سپی دەرکەوتبون، هەمو جارێ بە شانەیەکی لول، دەکەوتە شانەکردنی ئەو قژە مەیلەو کاڵەی، کە لەسەر دەموچاوێکی گەشی ڕەنگ گەنمییەوە وەکو خۆری بەیانیان، تیشکی هیوای دەپرژاندە دڵەوە، ئەو هەمیشە قژی بەلای چەپیدا دادەهێنا، کە بەهۆی پیاسەکردن و بەریەک کەوتنی لەگەڵ شەماڵی نەرمو نیانی ئێواراندا، وەکو دەریا شەپۆلی دڵنیایی دەدا، خوێنشیرین ئێسکسوک بو، خزم دۆستیەکەشی وەک تەمومژی دوای بارینی باران، لەسەر شار مەیی بو، زۆربەی کات لە جل و بەرگی کوردیدا دەردەکەوت، کە کۆت و شاڵ، لەگەڵ پشتێن بو، لەو مرۆڤانەبو کە چەندی دەتەویست، دەتتوانی دیواری ئومێدی لەسەر هەڵبچنی، خیام کەمتر پرسیاری لەحاڵمان دەکرد، چونکە لەدڵمانەوە نزیک بو، زیاتر هەستی پێدەکردین. بە دەنگێکی هێمنەوە گوتی.
-هاوڕێ گیان گرنگ ئەوەیە ئەو جارەش هەمومان بەیەکتر شاد بوینەوە، لە خوار ئەویشەوە کارزان دانیشتبو، کارزان هاوڕێی ئێمەبو، بەگشتی زۆربەی زۆری تایبەتمەندی کەسایەتی و

ئاكارو هەڵسوكەوتی لە خیام ەوە نزیک بو، تاكە جیاوازی ئەو لەگەڵ من و خیام ئەوەبو، ئەو ژیانی هاوسەرگیری پێک هێنا بو، بەڵام ئێمە سەڵت بوین، قژێكی ڕەشی كەمێک لول، چاوی بەهۆی برۆیەكانیەوە، كە گەورەو ڕەش بون، ڕەش دەردەكەوتن، لەگەڵ هەمو قسەیەک، دەبو پێكەنینێكی بۆ بكات، دەنا ئەستەمبو بتوانێت بەبێ خەندەیەک بێتە قسەو بدوێت، بۆیە بە هەمان شێوازی قسەكردنی خۆی گوتی.

– بەس من دەزانم چەندت خەم خواردوە لەو دو هاوڕێیەت، لەو كاتەشدا هاوكار گوتی.

– واز لە هونەر بێنن، با بەردەوام بێت لە گێڕانەوەی ڕوداوەكان، با بزانین ئەو ماوەیە چی بەسەرهاتوە، كە ئەو هەمو خەمو خەفەتەی كرد بە قوڕگی ئێمەدا؟ لەو كاتەدا دەنگێک لە دیوی دەرەوە بیسترا، ڕێژنە كە لە نزیک دایكی و سەماوەرەكە دانیشتبو گوتی.

– كاكە دەنگی دەرگایە، ئەو مەبەستی هاوكار بو، بەڵام هونەر، وەک نواندنی ڕێز، خێرا هەستایە سەرپێ و ڕۆیشتە دەرەوە، بۆكردنەوەی دەرگا، خیام دوبارە پرسیاری دەربارەی هونەر كردەوە بەڵام ئەمجارە ڕوی لە باوكی هونەر بو گوتی.

– باشە هونەر نەیگوت كە بۆچی بە شێرناخدا هاتۆتەوە؟ باوكی گوتی.

– كوڕەكەم دەیگوت دوای ئەوەی پرسیاری زۆر، دەربارەی گەڕانەوە بۆ كوردستان دەكات، باشترین و هەرزانترین ڕێگا، هەر ئەو ڕێگەیە بوە، كە لەوێ بۆیان پێشنیار كردوە.

کارزان گوتی.
– بەڵام مام قادر، زۆر کەس لەو کەسانەی کە وەک هونەر لە شاری وان، گرفتیان بۆ دێتە پێش، یەکسەر خۆیان ڕادەستی پۆلیس دەکەن، دواتر بەبێ عەزێت و بەبێ تێچونی هیچ خەرجیەک، دەیانگەیەننەوە وڵاتەکەی خۆیان، بەڵام بۆچی هونەر واینەکردوە؟. باوکی کە پێشتر لە دەمی هونەرەوە بیستبوی، گوتی.
– هونەر دو جار چۆتە فەرمانگەی پۆلیس، بۆ هاوکاریکردن، تا بینێرنەوە بۆ ئێرە، بەڵام لەوێ ڕاویان ناوەو تەنانەت جنێویشیان پێداوە، پاشان بەردەوام بو، گوتی.
– من وای بۆدەچم، خەڵک زۆر داوای هاوکاری بۆ گەڕانەوە لەپۆلیسی وان دەکەن، بۆیە پۆلیس، خۆی بۆ کۆنترۆڵ ناکرێت و ڕەفتارو کاردانەوەی ناشرینی دەبێت کە دورە لە کاری پۆلیسییەوە.

٧

-مام قادر گوتی:

- هونەر کاتژمێرێکی کاسیۆی لە دەست بوە، لەبەر بێپارەیی و لە برسان، بە یازدە ملیۆن لیرەی تورکی، بە کاتژمێرسازێک دەیفرۆشێت، هەروەها شەوێک لە حەوشەی مزگەوتێک ڕۆژی کردۆتەوە، تا پێش ئێوارەش هەوڵێکی بێشومار دەدات، بۆ دەربازبون و نەگەڕانەوەی بۆ ئێرە، بەڵام بێ دەسەڵاتانە، وەک باڵندەیەکی لانە ڕوخاو لەناو بازاڕی وان هەر دەخولێتەوە، دوای نەمانی هیچ ئومێدێک، بەڕێکەوت، لەناو بازاڕ دو کوڕی مرۆڤ دۆست پەیدا دەبن، ئەوانیش هاوکاری باشی دەکەن و هەتا گەراجی شێرناخ لەگەڵی دەچن، بلیتێکی شێرناخ دەبڕێت و بەسواری نیوپاسێک دەچێت بۆ شێرناخ، نزیک خۆرئاوابون دەگاتە ئەوێ، لەو کاتەدا محەمەد وەک ڕوداوێکی سەیرو یادگاریەکی خۆش، باسی ئەو سەردەمە دەگێڕێتەوە کە هونەر تەمەنی هەژدە ساڵ دەبێت، ڕۆژێک کە مام قادری باوکی نەخۆش دەبێت، هونەر عەرەبانەکەی باوکی دەبات، تا لە بازاڕ شتێکی لەسەر بفرۆشێت، بە مەبەستی دابینکردنی بژێوی ئەو ڕۆژە، کاتێک محمد دەبینێت قەرەباڵغیەکی زۆر هەیە لەناو بازاڕ، یەکسەر بەپەلە و بەڕاکردن خۆی نزیک دەکاتەوە لە قەرەباڵغیەکە، کە دەبینێت ئەوە هونەر لەگەڵ کابرایەک شەڕیەتی

و قسه بەیەک دەڵێن، بەڵام قسەکانیان لە قسەی دو کەسی ناسیاوی یەک دەچێت، نەک دو شەڕکەر، کابرا تۆ درۆدەکەی فرۆشیارنیت، چونکە هیچ فرۆشیارێک وەک تۆ گەمژە نیە، هونەریش لە وەڵامدا دەیگوت- مەگەر غەشنەکردن گەمژەییە؟ یان لە کوێی دنیادا درۆ هێمای زیرەکیە؟ ئەوجار هونەر ڕودەکاتە خەڵکەکەو دەڵێت: - پرسیارێک لە ئێوە دەکەم، ئایا ئێوە هەژارێکتان خۆشتر دەوێت یان دەوڵەمەندێک؟ هەموان تێکڕا دەڵێن، هەژارەکەمان خۆشتر دەوێت، هونەریش یەکسەر دەڵێت:- ئایا کەس هەیە لەناو ئێوەدا هەوڵ بۆ ئەوە بدات هەژار بێت؟

ئیتر کەس وەڵام ناداتەوە، دواتر هونەر دەڵێت بێگومان نەخێر، چونکە هەمیشە ئێمە گلەیی لەوانە دەکەین کە ئازاری دڵمان دەدەن، بەڵام دڵ نادەینە ئەوانەی پارێزگاری لێدەکەن. کارزان ڕو دەکاتە محەمەد و دەپرسێت: -هونەر چی دەفرۆشت؟

محەمەد:- ئەو ڕۆژە هونەر، فەردەیەک گوێز دەکڕێت بۆ قازانج کردن، لە چاوەڕوانی مشتەریەکدا، لەسەر مێزێک، سەری فەردە گوێزەکە دەکاتەوەو بیر لە ژماردنی ئەو مشتەریانە دەکاتەوە کە بۆ گوێزکڕین سەردانی دەکەن، لەو کاتەدا کابرایەک دێت و پێیدەڵێت کاکە، کەس گوێز ناکڕێت، هەتا نمونەکەی نەبینێت، هونەریش دەڵێت جا چارچیە؟ کابرا دەڵێت: کاکە پێدەچێت تۆ یەکەم جارت بێت، ئاوا کاسبی بکەی ماڵ و منداڵت لەبرسان دەمرن، وەرە هەندێک لە گوێزەکان بشکێنە و وەک نمونە دایان بنێ، ئەویش دە دانە گوێز دەشکێنێت، شەش دانە پوچ و چواریان پڕ دەردەچن، هونەریش وەک خۆی، دایان دەنێت، کابرا پاش

کەمێکی تر دێتەوە بۆئەوەی گوێزی لێبکرێت، کە نمونەکان دەبینێت، خۆی پێ ناوەستێت و دەستدەکات بە پێکەنین، هونەریش پێی ناخۆش دەبێت و دەڵێت تۆ گاڵتەم پێدەکەی، هەر تۆشبوی گوتت نمونەیان لێدابنێ، ئیتر بەرە بەرە خەڵک کۆدەبێتەوە، کابرا دەڵێت ئاخر کێ هێندە گێلە وەک تۆ کاسبی بکات، تۆ چۆن گوێزی بۆش لەسەر گوێزەکانت دادەنێی وەک نمونە؟ بەردەوام دەبێت و دەڵێت: ناکا بلێی من زۆر پاکم کە لە ئێوە ناچم، دیسان قاقا دەم دەکاتەوەو زۆر بەبێتامی پێدەکەنێت، وردە وردە خەڵکەکەش پێی پێدەکەنن، هونەریش دەچێتە سەر مێزەکە بۆئەوەی قسەکانی کاریگەریان هەبێت و هەموانیش بتوانن گوێبیستی ببن، بە دەنگی بەرز هاوار دەکات و دەڵێت: هەموان کۆکن لەسەر جوانی ڕێگە ڕاستەکان، بەڵام دوا جار لەپێچەکاندا یەکتری دەبیننەوە، چونکە مرۆڤ وێڕای ئەوەی ڕاستی خۆش دەوێت، بەڵام زۆر جار لێی لا دەدات، ئەمەش یەکێکە لە تایبەتمەندیەکانی مرۆڤ، ئیتر پۆلیس بەبیانوی کۆکردنەوەی خەڵک و دروستکردنی قەرەباڵغی و تێکدانی ئارامی ناوبازاڕ دەسگیری دەکەن، بەڵام دواتر بەهۆی نەبونی بەڵگە، ئازاد دەکرێت.

٨

لەو کاتەدا هونەر لە کردنەوەی دەرگا گەڕایەوە، باوکی و هەموان زۆریان بەلاوە سەیربو کە بۆچی ئەو هەمو کاتەی پێچو، بۆیە لێی پرسی" - کێ بو کوڕم؟

ئەویش یەکسەر ئەو نامەیەی پێدا، کە لە دەرەوە، وەری گرتبو، دوای خوێندنەوەی نامەکە بەچاو، ڕەنگی خەم لەسەر ڕوخساردی مام قادر نیشت، بەس زۆر زیرەکانە بەسەر خۆی نەهێنا، ئەوانیش دەستیان کردەوە بە پرسیارەکانیان و هونەریان ناچار کرد بەردەوامبێت لەگێڕانەوەی ڕوداوەکان، ئەویش درێژەی پێداو گوتی- تا دنیا تەواو تاریک و خامۆش بو، هەر لە ناو بازاڕە بچوکەکەی شێرناخ بوم، کە لە چەند دوکانێک پێکهاتبو، بۆئەوەی کەس گومانم نەخاتە سەر، واخۆمم نیشاندەدا کە خەریکی شتکڕینم، ڕۆژئاواو ڕۆژهەڵاتی شێرناخ، وەک باکورو باشوری وابو، هەر بەرزی و شاخ و داخ و گردو تەپۆڵکە بو، لە کۆتاییماڵەکانی دامێنی خوارێی شێرناخ، بازگەیەکی سەربازی تورکیا هەبو، ڕێک لەسەر ئەو چوار ڕیانە بو، کە ڕێگایەکی بۆ ئێران و ئەوەی تریشی بۆ عێراق و دوانەکەی تریشی، بۆ ناوخۆی و گوندەکانی دەوروبەری شێرناخ بو، پێشتر کەم تا زۆرێک ناوی شێرناخم بیست بو، بەڵام یەکەم جارم بو لە نزیکەوە بەچاوی خۆم بیبینم و

بەناویشیدا بگەڕێم، نازانم هەر من واهەستم دەکرد، یان هەر بەڕاستی وابو، هەرچی من دەمبینی ڕێک لەبازرگان دەچو، وام هەست دەکرد کە تەنها منم کە بێ نەوا، بێ پارەو بێ ئومێدو ئایندەم، ئاخر قەت ئەو ڕایەم پێ ڕاست نەبوە، کە دەڵێت پارە هەمو شتێک نیە، من پێم وایە بە ڕۆیشتن و ڕاوەستان، دەتوانرێت بزانرێت، کە کەسێک گیرفانی گەرمە یان خاڵیە، وەک گەدەی من، هەر چۆنێک بێت، شەوم درەنگ کرد، بەس بە پێی بێهێزی و زاڵبونی خەوەوە، هەستم دەکرد کە نزیک بومەتەوە لە کاتژمێر دوانزەی شەو، دنیا خامۆش و بێ چپە، هەورەکان وەکو ئەوەی شتێکی تازەیان بیستبێت، بەڕاکردن بۆلای یەک دەچون، هەر هەور بو لەگەڵ هەوری تردا، لە ترسی دابەشبون و شیبونەوە، یەکیان دەگرت، کە سەرەنجام لە ماوەی کەمتر لە کاتژمێرێکدا، بەهۆی یەکگرتنی نێوانیان، توانیان لە پەیوەندیەکەیان، ئاو پێک بهێنن و جاڕی سەرکەوتن، بە دەنگ و ڕوناکی خێراو کورت، بەیان بکەن، من کە بەزەحمەت لە بن نوایەکی بچوکدا، جێگەم دەبۆوە، بەڵام بارینی باران زیاتر خڕی کردمەوە، تاریک وەک دەڵێن، چاو چاوی نەدەدی، جار جار ئوتۆمبێلێک کە لە ئوتۆمبێلی پۆلیس و سەربازی دەچو، لایتێکی گەورەی ڕوناکی بەسەرەوە بو، بە سوڕانەوە بەدەوری خۆی دا، بە ناو بازاڕو دوکانەکاندا، هێدی هێدی ڕێی دەکرد، بەڵام ئەو جێگەیەی من لێی پاڵ کەوتبوم، ڕوناکیەکە نەیدەگرتەوە، کاتێک دەگەیشتە سەر من، بەر هەندێک دارو تەنەکەو چیلکەو شت دەکەوت، کە وەک کەپرێکی ڕوخاو وابو، لەبەردەمی

دوکانێکی گۆشەیەکی ناوبازاڕ، لەسەر لای ڕاست پاڵکەوتبوم، بیرم لەوە دەکردەوە، کە زۆرجار خەڵکی دەڵێن ژیان قورس نیە، ئەی کە وایە بۆچی خەڵک هەیە خۆی بۆ سوک دەکات، چاوم بە ڕوناکی گڵۆپی یەکێک لە ڕاگرەکانی ناوبازاڕ کەوت، لە بەردەمیشم کۆمەڵێک تەختەی سندوقی میوەو جۆری تری دارولایلۆن هەبون، کە پێدەچو ئەو دوکانە ماوەیەک بێت داخرابێت، بەهۆی ڕوناکی گڵۆپی ڕاگرەکە، هەر شتێک بەسەر ئەو تەختەیەدا هاتوچۆی بکردایە، دەمبینی هەتا ئەگەر زۆریش بچوک بوایە، بۆیە دو مێروله هەر بەین بەین خێرا دەڕۆیشتن، ئەوەی پێشەوە لەپڕ دەوەستاو ڕوی دەسوڕاند، بۆ لای ئەوەی دواوە، کەمێک سەری لە سەری نزیک دەکردەوە، دواتر دەڕۆیشتن، پێدەچو گرفتێکی ئاڵۆزی خێزانیان هەبوبێت، چونکە بە دەگمەن هەیە مێروله دژە ئاو نەبێت. جێگەکەم ڕەق بو، تەنها کارتۆنێک بو، کە بەرەبەرە تەڕیەکەی زیادی دەکرد، لەگەڵ لەتە بلۆکێک و جانفازێکی دڕاوو پیسی لێ بو، لولمدابو وەک سەرین بەکاری بهێنم، بەڵام نەمزانی چ شتێکی تێدا بو، هەر دوای کەمتر لە نیو کاتژمێر، سەرم دەستی کرد بە خوران، خەریک بو هار ببم، هەستام لەو ناوە گەڕام، هەتا تاک قەنەفەیەکی دڕاوی چڵکنی کۆنم دیتەوە، وەک دۆشەک لەسەری پاڵکەوتم، دەسکەکەی بۆمن بو بە باشترین سەرین، لەگەڵ ئەوەی قاچەکانی شکابون و پێوەی نەمابون، بەڵام باش لە بارانەکە دەیپاراستم کە دەهاتەوە ژێر کارتۆنەکەوە، زۆر سەیر بو، کە پاڵ کەوتم دو مێرولەکەم لە هەمان شوێن بینینەوە، لەسەر هەمان تەختە بەڵام زۆر ئارامتربون، ئاراستەی ڕۆیشتنیشیان

پێچەوانەی پێشوبو، جا نازانم دو دانەی تربون، یان هەرئەوانەی پێشو بون؟.

نیوەشەوبو، ئێستا چاوم نەکردبۆوە، وامزانی لە ماڵی خۆمانم، چونکە هەستم کرد، کە قاچو ئەژنۆکانم داپۆشرابون و گەرم گەرم ببونەوە، هەر ئەو گۆڕانی کەشە ساردەی قاچم بەو خێراییە، هۆکاربو بۆ خەبەربونەوەم، چاوم کردبۆوە، بەڵام سەرم بەرز نەکرد، کە ئاگاییم گەڕایەوە، بیرم کەوتەوە کە من لە ماڵی خۆمان نیم، بە خێراییەکی بێئەنداز خێرا، ڕاپەڕیم هەتا سەیرکەم ئەو شتە گەرمو نەرمە چیە، خۆی نوساندوە بەقاچەکانمەوە.

٩

بینیم سەگێکی گەورەی سپییە، ئەوەندە توند هاوارم کردو بەرزبومەوە لە ترسان، پێموانیە ئەوشەوە بە هەمو خەڵکی شێرناخ، هێندەی من ترسابن، سەگەکە وەک خێرایی تیشکی هەتاو، دەرپەڕی و دورکەوتەوە، ئنجا کەمێک دەنگی لێوە دەهات، پێموابێ دەیگوت: ئەرێ تۆ بەشەری؟ خۆ ڕوحت بردم، دیاربو ئەویش بۆ کەمێک گەرمبونەوە هانای هێنابو بۆمن، منێکی بێپەناگەی کردبو بە پەناگەی خۆی، ئەویش وەک من بێنازو بێلانە بو، وەک من تا دەرکەوتنی خۆر، کە نەدەزانرا لە کام لاوە دەردەکەوێت، ئەویش وا دەردەکەوت کە بۆتە قوربانی ئەوانەی لە کاتی نانخواردن، سفرە دەدڕن، ئەوانەی بیانوی کاڕکە، دەخەنە ئەستۆی وەرد، ئەوانەی دەوریان تەنها قەرەباڵغکردنی دەورمانە، ئیدی هەتا دنیا ڕوناک بۆوە، لە ترسی ئەوەی نەکا خەوم لێبکەوێتەوە، پاڵ نەکەوتم، زۆر برسیم بو، بە ڕادەیەک کە هێزی لێ بڕیبوم. پارەکەشم ئەوەندە نەبو، بچم لە چێشتخانەیەک دابنیشم و نانێکی باش بخۆم، بە ناو بازاڕەکەدا ڕۆیشتم، تەنها چێشتخانەو چاو و قاوەخانەکان کرابونەوە، ئەوە بێجگە لە دوکانی نان و سەمون، سەمونێکم کڕی لە سەمونی شارەوانی، کە بەشی زۆری لە گەنمی ئاسایی دروست دەکراو هەرزانتریش بو، لەپەنای دوکانێکی نەکراوە، بە وشکی کەوتمە سەری، دوای چەند پارویەک، بەهۆی وشکی

سەمونەکەو نەبونی خواردنەوەیەک لەگەڵی، پارویەک لە قوڕگم گیربو، تەواو تینم بۆهات، نە ئەوەبو بڕواتە خوار، نە دەشهاتەوە دەرەوە، چاوم سورهەڵگەڕان، هەناسەم قورس ببو، هەر چۆنێک بێت دەستم لە داری کەپری پێش دوکانێک گیرکرد، هەناسە بڕکێم بو بە دیار بەربونەوەی ئەو فرمێسکانەی بە قەتیسبونیان لە چاودا، ڕون و لێڵی ئاسۆیان لەلا ڕون نەبو، ئێستاش چاوەڕوانی هەڵوەرینی دوا گەڵام لە تەمەنی تەزیوی خۆم، چاوەڕێی ئەو دەستە پڕ میهرەم دەکرد، کە لە شێوەی مشتەکۆڵە دەیدا لەپشتم، هەتا هەرچی ئەو بەردو گڵەی بە منداڵی دەمخواد، بتفێتەوە، کوا دەستت دایکە کوا؟، خۆ تۆ قەت دوا ناکەوی، ئاخر کوا لە قاموسی دایکدا بیرچونەوە هەیە؟، تۆ ئەوەندە گەورەی لە هەمو شوێنێک هەی، بەڵام بۆ لێرە ناتبینم، دەترسم سزای ئەوەم بدەی کە بەجێم هێشتوی، هەرچۆنێک بێت هێزم دایە خۆم، هەتا بتوانم فشار بخەمە سەر قورگم بۆئەوەی پاروەکە یان بڕوات، یان بگەڕێتەوە، لەو کاتەدا بڵێ کەی وەختی ئەوەیە بیر لەوە بکەیەوە خۆت بەراورد بکەی بەو کە سانەی کە پێموابو، بە پێچەوانەی منن، هەیە لە هەمو ژیانیدا، دژواریەکی نەدیوە، کەچی منییش بومەتە ڕێبواری ڕێگەی مەرگ، بۆیە هەموان چاوەڕێی پێکەنینی دوای گریان نین، چونکە هەیە هەر نەگریاوە، لەو کاتەدا وام هەستکرد کە ئەوە کۆتایی ساتەکانی ژیانمە، دڵم پڕبو، قوڕگم گیری خواردبو بە دەست پارویەک سەمونی وشک، کەچی گریانیشی هاتە سەر، بەڵام زۆری کۆبونەوەی گریان لەقوڕگم دا، بوە هۆی تەڕبون و دواجار

لەگەڵ قوڵپی گریان، پاروی قەتیسماو ڕۆیی بۆ خوارەوە، دو سێ جار، خڕەخڕم لە قوڕگم هێنا، هەستم بەوە دەکرد کە جێگەی پاروەکە ڕوشا بو، کەوتمەوە ڕێ، بە دیقەت گرتن و سەیرکردن، بۆم ڕونبۆوە، کە ئاراستەی ڕێگای ئێران و عێڕاق بە کام لادایە، بەناو شێرناخدا ڕۆیشتمە خوارێ، ئەو شێرناخەی کە بژێوی ژیانی زۆربەی دانیشتوانەکەی لەسەر کاری کڕین و فرۆشتنە، لە بەینی سێکوچکەی ئێران، عێڕاق و تورکیا، ماڵەکانی شێڕناخ بەقەد چیایەکەوە شۆڕ بونەتەوەو هەتا دامێنی چیاکە هاتون، کۆنترۆڵ و بازگەی پۆلیس و سەرباز تێکەڵاوە، منیش بە ڕۆیشتنی ئاسایی، وەک دانیشتوی ئەوێ، خۆمم دەنواند بێبونی ترس لەسەر ڕوخسارم، بەپێ بە بەردەمی پاسەوانەکەدا ڕۆیشتم، پێش خۆم، بینیم خەڵکی تری لێوە دەڕۆیشت و دەهاتەوە، کاتێک گەیشتمە ئاستی ئەوان، سڵاوێکم لێکردن و بەردەوام بوم لە ڕۆیشتن، هەتا بەهۆی پێچی ڕێگاکەوە، لە بازگەکە ئاودیو بوم.

مام قادر کەمێک دەرگای کردەوەو گوتی- ئافرەت کوا زەحمەت نەبێت وەرە بۆ ژوری ئەودیو، کەمێک ئیشم پێتە، ئەو نامەیەشی بە دەستەوە بو، کاتێک میوانەکان ڕۆیشتن، هەموان هاتنەوە لای دایک و باوکیان، بۆ زانینی هۆکاری چرپە چرپەکەیان، دیاربو هەمویان ئاگاداری شتێک بون، تەنها هونەر تاکە ئەندامی خێزانەکە بو، ئاگاداری هیچ نەبو.

چەند ڕۆژێک بەسەر ئەو نهێنیەدا تێپەڕی، لە کاتی نانخواردنی نیوەڕۆ، لە دەرگای ماڵی مام قادر دەدەن، وەک هەمو جارێک هونەر دەچێت دەرگا دەکاتەوە، دەبینێت پۆلیسەو پێی

ڕادەگەیێنن کە لە دادگاوە داوا کراون، دواتر ئەوان دەڕۆن هونەریش دێتەوە ژور بەڵام، بە ڕویەکی گرژو بێزارەوەو ناچێتەوە سەر سفرەی نانخواردن، بەڵکو لە دوری سفرەکە، لە گۆشەیەکی ژورەکە دادەنیشێت، دایکی دەپرسێت و دەڵێت- کێ بو کوڕەکەم؟

- هیچ نەبو، کەسێک بو بە هەڵە هاتبو.

١٠

بەڵام پەنجەرەی ژورەکە وا هەڵکەوتبو، ئەگەر کەسێک مەبەستی بوایە، دەیتوانی بزانێت ئەو کەسەی دەرەوە کێیە، ڕێژنە ئەو ساڵە لەبەر ئاڵۆزی بارودۆخەکە کەوتبوە ماڵەوە، نەیتوانیبو بەردەوامی بە خوێندن بدات، کە دەبو دوانزە تەواو بکات، بەڵام لەبەر هاوکاریکردنی خێزانەکەی لەبەڕێوبردنی ژیان، ئەمەی بۆ نەکرابو، ڕێژنە ئەوەندە میهرەبان بو، بەشێک لە قورسیەکەی خستبوە سەر شانی خۆی، بە پاککردنەوەی ماڵی خواپێداوان، یان نانکردن، یاخود زۆرجار چاودێریکردنی منداڵی ساوا لە ماڵی دەوڵەمەندەکاندا، هەر ئەوەش وایکردبو، یەکێک لەو ماڵانەی کە ئەو چەند جارێک کاری پاکردنەوەی بۆ دەکردن، کوڕی ماڵەکە کە بیستو یەک ساڵ تەمەنی بو سێ ساڵ لە ڕێژنە گەورەتر بو، ڕێژنەی دەچێتە دڵەوە، بەڵام ڕێژنە کەمتر، چونکە ئەو وا هەست دەکات جۆرێکە لە گاڵتە پێکردن، ئاخر ئەو دەیگوت: عەشق لەکوێی پاککردنەوەدا جێ بکەمەوە، ئاخر لەگەڵ پاککردنەوەی تەوالێت و حەمامەکەیان، کوا ڕوی ئەوەم دەبێت بە ئاسمانی عەشقدا بفڕم، چۆن باسی هەستی پاکی ئەوینداری و ڕۆچون بە دەریای مەستبوندا بکەم، ئەوین لە کوێ دابنێم، هەتا لە پاککردنەوە دەبمەوە، عەشق بەکێ بسپێرم هەتا پشت ڕاستدەکەمەوەو پشویەک دەدەم، ئاخر بەدبەختترین مرۆڤ، ئەو هەژارەیە کە عاشق دەبێت، لەوەش بەدبەختتر ئەوەیە هەژارێک

عاشقی دەوڵەمەندێک بێت، ئەو زۆر شت هەیە نەیبیستوە، چونکە عەشق لە وشەی نەبیستراو، لەدایک دەبێت.
دواتر بە شێوەیەکی هەرزەکارانە، کەوتە ناو داوی ئەویندارییەوە، بۆیە کوڕەکە، بەبێ زانیاریدانە دایک و باوکی ڕێژنە، کەسانێکی ڕاسپاردبو بێن، بۆ داخوازی کچی مام قادر، ڕێژنەش گوتبوی باشە، بەڵام دوای ئەوەی باوکم و دایکم ڕەزامەند بون، با بفەرمون. دایک و باوکی ئەو کوڕەش، زانیاریان وەرگرتبو، زانیبویان، کچی مام قادر ئەو کچەیە کە هەفتەی جارێک، پاککردنەوەی ماڵەکەیان بۆدەکات، زۆر لە کوڕەکەیان تورە بوبون، ریژنە دەیگوت، ئەوە وایکرد، هەمو ئەندامانی خێزانەکەم، بە خۆشمەوە پێمان باشبو کۆتایی بەکارکردن بهێنم لەو ماڵە.
ئەو کاتەی هونەر ڕۆیشت بۆ کردنەوەی دەرگاکە، ڕێژنە بێمەبەست هەڵدەستێت بۆئەوەی خواردن بهێنێتە سەر سفرەکە، دەبینێت ئەوانەی لە دەرەوەن کەسی ئاسایی نین، چونکە جلوبەرگی ڕەسمیان لەبەرە، بۆیە دوای نانخواردن و چایی خواردنەوە، بە بیانوی دڵتوندی داوا لە هونەر دەکات، بەیەکەوە بچنە دەرەوەو پیاسەیەک بکەن.
ئەو ماوەیە هاوکار زۆر دەرونی دەشڵەژێت، شتەکان خێرا ڕودەدەن و ئەویش توانای لێک جیاکردنەوەیانی نیە، زۆر بەدەگمەن شتی لەبیر دەچێتەوە، ئەو کە بە تەمەنی حەوتساڵی کچێکی تەمەن پێنج ساڵیان لێمارە کردبو، چونکە کچی مامی، ژن بەژنی پێکرابو، دوای ئەوەی هەردوکیان تەمەنیان دەگاتە

کاتی ئەوەی کە گونجاوە بۆ شوکردن و ژنهێنان، هاوکار توشی ڕوداوی ناو بیری ئاوەکە دەبێت و کچەکە ئامادە نابێت شوی پێبکات، دواتر بەناچاری دەستی لێ هەڵدەگرێت.

مام قادر زۆر کات هەر لەماڵەوەیە، چونکە هەم بینینی و هەم ڕۆیشتنیشی وەک جاران نەماوە، هاوسەرەکەشی لەگەڵ ئەوەی کۆمەڵێک نەخۆشی وەک شەکرەو زەختی هەیە، بەڵام هاوکارە بۆ دابینکردنی بژێوی ژیان، بۆ خێزانەکەی. بۆ شەوەکەی، ماڵی عوبێدی ناسیاویان، لە لادێوە دێن بۆ پرسینی هەواڵی هونەر، ئەوان نازانن کە هونەر گەڕاوەتەوە، هونەرو ماڵەوەشیان نازانن کە ئەوان دێن بۆسەردانیان، ئەوان تەنها دو کچیان هەبو بەناوەکانی سیما نۆزدەساڵان کە گەورەکەیان بو، سارین شانزە ساڵ و بچوکەکە بو. کەسێکت دەست نەدەکەوت ڕقی لەو ماڵە بێت، خێزانێک بون، لێوانلێو لە ڕێزو ئەتەکێت و خۆشەویستی، لە زۆر شوێن و کۆبونەوەو باسکردنی پەیوەندیە کۆمەڵایەتیەکان، ئەوانیان وەک نمونە دەهێنایەوە، کەوسەری هاوسەریشی، وەک عوبێد، لە هەر ڕێگایەکەوە ڕۆیشتبانایە، ئەو ناوەیان پڕدەکرد لەعیشق و خۆشەویستی، هونەر بۆماوەی دوساڵ ئەوینداری سیما دەبێت، بەڵام لەو ماوەیەدا هیچیان تەنانەت سڵاوێکیش ناتوانن لەیەکتری بکەن، لە کاتێکدا بەنوسین و ئاڵوگۆڕکردنی بەردەوامی نامە، ئاگاداری تەواوی گۆڕانکاریەکانی یەکترین.

١١

سیما بۆ هونەر، ڕوناکی بو، پەڕی نەشەمزیوی مێلاقەو شنەی دەمگزنگی ڕۆژی نوێ بو، ئەوان پێچەوانەی عیشق، شەرم وەک کزەبایەک هەمیشە هەڕەشەی کوژانەوەی چرای ئەوینیان لێدەکات،بەلام وەک دەڵێن شوێنی ڕاوی تیرەکانی سیما، لە دڵی هونەردا تا ئەو کاتیش، خوێنیان لێدەهات، دنیایەک خەتی شەرم لە نەخشەی هزریاندا بو، سیما وا لە دڵی هونەردا سەرما بردوبوەو جێماوە، ئێستاش هەندێک بوخچەی ناز هەیە، هونەر هەر نەیکردونەتەوە، لە دڵی سیماشدا، واتا لە گۆڕەپانی گڕداندا، شوێنپێی هیچ سوارێک بەدی ناکرێت، ڕەشەبای ترس، گەلای هەمو دەوەنی ئومێدی وەراندوە، سیما کە زۆربەی کات، خۆی لەپانتۆڵ و تیشێرتێک هەڵدەکێشا، ئەگەر بکرابایە بۆ خەویش جوتێک پاپوچی پاژنە بەرزی دەکردە پێ، دوچاوی گەورەی مۆنی شیرین، بە دو برۆی سێگۆشەوە، لەسەر ڕوخساری ئەو، بەو قژەوە کە جارجار بە نازێکەوە، وەک ئەوەی بێزبکاتەوە، یەک تۆز بەر شانی دەکەوێت، هەروەک ئەو دالاشەی کە نابینرێت کاتێک دەنوکی لە ئاوەکە دەدات و ماسیەک ڕاودەکات، نەخشەی جیهانیان دەشێواند.

ئەو ئێوارەیە ڕێژنە و هونەر بە هۆی کڕینی هەندێک پێداویستی خواردن، لە دوای نانخواردنی ئێوارە دەگەنەوە ماڵەوە، کە

دەبینن ئەوە میوانیان هاتوە، ڕێژنە زو هەست دەکات کە ماڵی سیمان، بۆیە بە زمانی جەستە، هونەر تێدەگەیەنێت.
پێش چونە ژور، هونەر گوێی لە دایکی بو باسی ئەوەی دەکرد، کە چەندی ئازار چەشتوە لە شێرناخ. ئەو زۆربەی کات یان بە بەڵێ یان بە نەخێر وەڵامی دەدایەوە. چونکە دو مەتر هەر تەنها دو مەتر دورە لەو کەسەی، دوساڵ سوتاندویەتی، کەچی نەیتوانی بە خەڵوزی گیانی ڕەشی بکات. نەیتوانی پرسیار لەو ئامانەتیە بکات کە دیلی کردبو، خەڵکی واهەیە مەشق بە عیشق دەکات، کەچی ئەو تا ئێستاش لێی تێناگات، من بۆیە دڵ دەدەم بە تۆ چونکە تۆ دڵت داوە پێم، دەی ئەوە کوێی خۆشە؟ کوا لە عیشقدا دەستەوایی هەیە؟ هونەر لەو دو چاوە مۆنانەی ڕامابو، کە تاوانباری لە داردانی هەزارەها وشەی دەڵەمەن، دەتگوت ئەو شەوەی بۆ کوشتنی ئەو، ڕازاندراوەتەوە، ئەو قژەی بە جۆرێک دەهاتو دەچو، کە ئاوی هیچ تاڤگەیەک وەک قژی ئەو، نەتوانێ بەوهەمو بێدەنگیەوە بڕژێتە سەر شان، کاتێک کە باوکی پرسیاری دەکردو ئەو وەڵامی دەدایەوە، سەری دەبردە بن گوێی دایکی و چەند چپە چپێکی دەکرد، وەک ئەوە وابو ئاگر بەردەیە پوشێک، ئاوا جوانیەکەی خۆی دەخنکاند، لە وەڵامی پرسیارێکی باوکی دا کە گوتی- ئەی نەدەکرا لە هەمان ڕێگە بگەڕێیەوە بۆ ئێرە؟ هونەر کە سێ بەشی سەرنج و نیگاو هۆشی لێرە نەبو گوتی- نەخێر نەدەکرا. گوتی - پێشتر بە شێرناخ دا هاتوچۆت کردبو؟ هونەر: نەخێر بەڵام ناچاری بو. دواتر گوتی:- دەزانم زۆر ناخۆشە هەرچی بێتە سەردانت بە مەبەستی بەخێرهاتنەوەت، ناچارت بکات بەوەی چیت بەسەرهاتوە،

هەموی بگێڕیەوە، گێڕانەوەی چەند بارە، ڕەنگە بە جۆرێک لە جۆرەکان، کاریگەری خراپ لەسەر دەرونت دروست بکات و ببێتە هۆکارێک بۆ تێکچونی سیستەمی خەوو لێڵبونی ئاسۆت.
هونەر گوتی:- لە ڕاستیدا تا ئێستا بۆ هەر کەسێک شتێکم گێڕابێتەوە، هەستم بە نارەحەتی کردوە، بەڵام گێڕانەوەی بۆ ئێوە، چێژێکم پێدەدات، ڕەنگە پێناسە نەکرێت، لەگەڵ ئەوەشدا هێزی بینینی پەرشو بڵاو کردبو، بۆئەوەی بۆ بینینی سیما، پێویست نەکات سەروچاوی بسوڕێنێت.

١٢

هونەر هەمیشە دەیگوت: ئەوەی هیوایەکی بۆ ژیانم هێشتبۆوە، ڕۆشنبیریە جوانەکەی ڕێژنەی خوشکم بو، ئەوەندە ژیر بو، بۆ تێگەیشتن لە کەسێک، پێویستی بە دواندن نەبو، بەشی زۆری دڵخۆشیەکانی من، ڕێژنە پێی بەخشیبوم، ئەو برادەربو، پاشای ئارامی بو، سەرچاوەی شادی ماڵ و ڕەوێنەوەی خەم بو، بۆ هەزارەم جار نیشانیدا، کە تەنها خۆی دەتوانێت سەرۆکایەتی نهێنی نشینەکانی ئەودیوی سنوری بینین بکات، ئەگەرچی من لە هەڵسوکەوتی سیما دەگەیشتم، وەکو ئەو برسیە وابو لە شپرزەییدا هێلکەکە دەڕێژێت و قەپاغەکە سوردەکاتەوە. ڕێژنە بانگی دەکات و دەڵێت- سیما، هاوکاریم دەکەی چا بێنین بۆیان؟.

هونەر گوتی:- بەیانی بو، دنیا ڕوناک ببو، بەڵام خۆر کەمێک تەمبەڵ دەهاتە پێش چاو، چەند هەورێک ڕێیان لە ئازادبونی گرتبو، کە وەک هەمیشە بە ناردنی باوەشێک وزەی گەرم، بەیانی باشێکی نوێ بکات، بۆماوەی نزیکەی کاتژمێرێک لەسەر لای ڕاستی ڕێگای هاتوچۆی ئوتۆمبێل دەڕۆیشتم، وردە وردە خۆر جوڵە جوڵی دەست پێکرد، کەوتبۆە پشتەوەم، لە کاتی ڕۆیشتندا تا تەواو گەرمی بە لاشەم گەیاند، سێبەرەکەم کەوتبوە پێشەوەم، وەکو هاوڕێیەک وابو بۆم، هەستمدەکرد دەیەوێت دەستم بگرێت و ڕێبەریم بکات. ئاخر ئەو ئەوەندە لە دڵم نزیکبو، لەگەڵ من ماندو دەبو، لەگەڵ من دادەنیشت، دەڕۆیشت،

پاڵدەکەوت. سارین کە هەتا ئەو کاتیش هەستی منداڵی هەر تێدا مابو، ئەگەرچی تەمەنی شانزەساڵیش بو، بەڵام ڕەفتاری نزیکبو لەمنداڵێک، هەتا گەورەیەک، لە شوێنی خۆیەوە گوتی- خۆ سێبەر هیچ هەستێکی نیە. هونەر وەڵامی دایەوە، وایە بەڵام هەستێکی هەیە کە هیچ مرۆڤێک نیەتی.

سارین- کامە هەست؟

هونەر- هەستی ئەمەکداری، هەستی ڕانەکردن، ئەو هەستەی ئەوەندە جوان و گەورەیە کە ناشیرینی بێدەنگیەکەشی، بە جوانی بۆ پەخشدەکات. سیما تێگەیشت کە وەک پشکۆ، وشە بە ئاراستەی ئەو دیێتە دەر لەدەمی هونەر، زیاتر خۆی بۆ نەگیراو گوتی- بەڵام بێدەنگی جوانترینە، هونەر گوتی: کاتێک جوانترینە، کە ئارەزومەندانە بێت، دەنا بێدەنگیەک بە هۆی ترسەوە بێت یان شەرم، نەک جوان نیە، ناشیرین تریشە لە ناشیرینی، لەو کاتەدا دایکی هەردوکیان سەرگەرمی هەندێک قسەی تایبەتی خۆیانبون، هونەریش تاکە کەسێک کە پێی وابو پەی بە پەیوەندیە شەرمنانەکەی نێوان ئەو سیما بردوە، تەنها دایکی سیمایە.

ئەوان لەبەر ڕوناکی لامپایەک دانیشتبون، کە بەهۆی ڕوناکیەکەیەوە سێبەری هەموانی لەسەر دیواری ژورەکە نەخشاندبو، بۆیە هونەر ئەودەرفەتە دەقۆزێتەوەو کەمێک خۆی بەلای دیوارەکە دەسوڕێنێت و دەڵێت- سارین سەیری سێبەری دەستم بکە لەسەر دیوارەکە، هونەر دەیەویست بڵێ سیما لەگەڵ تۆمە، سارین گوێ بگرە. بۆیە بە سێبەری دەستەکانی، هەمو

ئەو شتانەی بە سیما گوت، کە لە دوساڵی پر شەرمدا نەیگوتبون. بەڵام ئەوەی زۆر کاری کردە سەر سیما و ئاگری لە ناخی بەردا، ئەوەبو کە لە نمایشی هەستی مانەوەی سێبەردا گوتی- هیچ شتێک هێندەی بێدەنگی ترسناک نیە.

١٣

وەک ئەوەی بڵێت هەموتان سەرنج بدەنە سەر دیوارەکە، تا لە واتای جوڵەکان تێبگەن، ئەو لەسەر جوڵەکانی بەردەوام بو، بێدەنگی باڵی بەسەر ئەو ژورەدا کێشابو، بە جۆرێک هەر دەتگوت لە سەیری شانۆیەکی بە ناوبانگدان وا بە پەرۆشەوە بێدەنگی دەپارێزن، نمایشەکە بە زمانی ئاماژە گوتی:- خۆشەویستی من بۆ تۆ، وەک خۆشەویستیمە بۆ نیشتیمان وەک خۆشەویستیمە بۆ دایکم و باوکم، کە نازانم بۆچی خۆشم دەوێن، ئەو جۆرە لە خۆشەویستیە پەیوەندی بەباش و خراپ و جوان و ناشرین و ڕۆشنبیرو ناڕۆشنبیرەوە نیە، لەو کاتەدا سیما هەستی بە تەریق بونەوە دەکرد، وەک بڵێی بە ئارەقکردنەوە لەشی گەرم ببو، ئەویش بە زمانی ئاماژە کە زۆرترین کات، هەر چاوە مۆنە شیرینەکانی بەکاردەهێنا، هەردوک چاوی داخست و برۆکانی بۆ سەرەوە ڕاکێشان، بە واتای ئەوەی، کە وایە، بەڵام منیش دنیایەک قسەم هەیە، دنیایەک گلەیی و دنیایەک باوەشی شەرم و دنیایەک خەوزڕانی شەوانم هەیە، کەسێک کەسێکی خۆش بوێت، چۆن لێی ڕادەکات؟ لەو کاتەدا هونەر زۆر بە توندی دەستی خۆی ئازار دەدات، وەکئەوەی قسەکەی ڕێژنەی بەدڵ نەبوبێت، بۆیە بەردەوام بو لە نمایشەکەو گوتی- بەو تەمەنە کورتەی دنیا،

فریای ئەو هەمو خۆشەویستیە نەدەکەوتین، چونکە ئێمە بۆ تەنها سڵاوێک، دوساڵ بەشی نەکردین، ئاخر بێدەنگیەک کە گەروی نوساندی و نوزەی لێ بڕی و توانای دەربڕینی وشەیەکت نەبو، بێدەنگیەک جوانە کە تێیدا زیان بە بەرژەوەندیت نەگەیەنێت، جوانی ئەو بێدەنگیە لەکوێدایە، کە ببێتە هۆی خورانی مافەکانت، ڕاکردنی هونەر بۆ ئەوروپا، ڕاکردن بو لە دوبارەبونەوەی شتەکان، خولانەوە لە دەوری هەمو شتێک جگە لە خۆی، ڕاکردنی هونەر لە سیما، لە ترسی خنکانبو لە بێدەنگی، لەو کاتەدا هونەر هەردو دەستی لە شێوەی سڵاوی کۆتاییهێنان بە نمایشەکە وەک ڕۆڵگێڕانی سەر تەختی شانۆ بەرز دەکاتەوە بۆ لای ئەوان، ئەوانیش دەستخۆشی و چەپڵەی بۆ لێدەدەن، دایکی کە بە پچڕ پچڕی سەیری دیمەنەکانی کردبو، گوتی- ئێستا بە نیازی جارێکی تر بڕۆیەوە بەو ڕێگایەدا بۆ هەندەران؟ یان تۆبەت کردوە؟ پێش ئەو دایکی وەڵامی دایەوەو گوتی- پێمگوتوە ئەمجارە بڕوات، نە گەردنی ئازاد ئەکەم نە ڕێگە دەدەم بمبینێتەوە، چونکە من لەدوری ئەو، نەیتوانی تەواوی بکات، چاوی پڕبو لە گریان، هونەریش هەڵدەستێت باوەش دەکات بەدایکی دا.

خواردنی کەمێک لە میوە، دۆخەکەی گۆڕی و ئارامی جارێکیتر، ڕوی کردەوە ناو دڵەکان و خەندە لە بەینی لێوی دایەو سیما، هەر سەرەتاتکەی بو، ئەگەرچی کات درەنگ ببو، بەڵام باوکی سیما تامەزرۆی ئەوەبو بزانێت کە هونەر دوای ئەوە چی بەسەرهات، هونەریش لە بەینی شەڕی خەوو شەڕی نازو مەکری ساردبۆوەی سیما، کە ناخی داخ دەکرد، بێوەفایی نواندو

جەنگی دژی شیرینی خەو ڕاگەیاندو بەردەوام بو، گوتی- دوای دورکەوتنەوەی زۆر لە بازگەکە، بە مەبەستی پشودان لە لێواری ڕێگاکە لەسەر بەردێکی بچوک ڕوەو دواوە دانیشتم، بۆئەوەی ئەو ئوتومبێلەم لەکیس نەچێت کە دێت، چونکە بە دەگمەن ئوتۆمبێلی لێوە ڕەت دەبو، خەریکبو هەستمەوە بۆئەوەی بەردەوام بم لە ڕۆیشتن، بەڵام نەشمدەزانی بۆ کوێ دەڕۆم، ڕاستە دەڕۆیشتمەوە بۆ کوردستان، بەڵام دڵنیا نەبوم چەندم ماوە، یان پاش چەندی دیکە دەگەم بە چی، یان ئایا ئەگەر هەر بەردەوام بوم و شەوم بەسەردا هات، بچم بۆ لای کێ لە کوێ، بەبێ بونی هیچ پلانێک، بە بێ بونی هیچ زانیاریەک دەربارەی ڕێگا، بەردەوام بوم لە ڕۆیشتن، بێئەوەی بزانم لەودیوی پێچەکان، ئومێدی هیچ ئوتۆمبێلیک هەیە. لەسەر لێواری جادەکە، بە دەمدا پاڵکەوتم. گوێی ڕاستم نوساند بە قیرەکەوە بۆ ببیستنی دەنگی ئوتۆمبێل.

١٤

لەپڕ ئوتومبێلێکی پیکاب دەرکەوت، وەک گوڵ دەموچاوی گەشایەوە، هەستایە سەرپێ و خۆی ئامادە کرد، دەستی لێڕاگرت و وەستا، هونەر بە ڕاکردن چوە پێش بۆئەوەی پرسیار بکات داخۆ بۆ کوێ دەچن، بەڵام شوفێرەکە لە هونەری پرسی، بۆکوێ دەچی، هونەریش بە کوردی دیالێکتی سۆرانی وەڵام دەداتەوەو دەڵێت- نازانم، بەس دەمەوێت بڕۆمەوە بۆ کوردستان، ئەوانیش بە زمانی کوردی دیالێکتی کرمانجی، دەڵێن- تۆ ناتوانی بەم شێوەیە دەرباز بیت، چونکە لەسەر چیایەکە قورسترین خاڵی پشکنینی لێیە، بەڵام لە پشتەوە سەرکەوەو خۆت بگرە، با نەکەویتە خوارەوە، بەر لە بازگەکە ئێمە لادەدەین بۆ گوندەکە، تۆش لەسەر سێڕیانەکە دابەزە، بەڵام ناوی ئێمەو ئوتومبێلەکە بپارێزە، چونکە بۆ ئێمە دەبێتە کێشە.
لەخوار سەربازگەکە دایان گرتم، بەلای ڕاستدا ڕێگایەک بو بۆ چەند گوندێک، ڕوەو ژورو دەڕۆیشت، ڕێگا سەرەکیەکەش کەئێمە لەشێرناخەوە پێیدا هاتین بەناو سەربازگەکەدا ڕەت دەبو، هەڵبەتە دوای کۆنترۆڵکردن و ڕێگەپێدان.
دڵەڕاوکێیەکی زۆرو ترسێکی لە ڕادەبەدەر، برسیەتی و ماندوبونیان بیر بردبومەوە، بە ناچاری دەبو بەو ڕێگەیەدا ڕۆیشتبام بۆ ناو سەربازگەکە، کە ڕێگەی پێدا ڕۆیشتنی مرۆڤ بو، چونکە بەلای ڕاست و بەلای چەپدا هەتا مەودای بینین، بەس

دیوارت بەدیدەکرد بە بەرزی چوار، پێنج مەتر بە تەلدڕو شەبەکەی ئاسنی کونی بچوک بچوک کە سەری پشیلەش بەناویدا نەدەچو، دەور درابو، ئەوە جگە لەبونی ڕوناکی گەورە و جولاو بەردەوام کە لەسەر ڕاگرێکی سی مەتری بەستونی، لەبەینی هەر سەد مەترێک دانەیەک جێگیرکرابو، کە هاتوچۆی بۆ ڕێگەی چون بۆ ماڵی خاڵی لە خاڵخاڵۆکەش سەخت کرد بو، نەک مرۆڤ، هیچ شتێک هێندەی گەڕانەوە، شک و گومانی بونی منی وەک کەسێکی، ڕاسپێردراوی شوێنێک، لای سەربازگەکە دروست نەدەکرد. بۆیە بە ناچاری بەڕێگەکەدا وەکو کەسێک دەڕۆیشتم کە چەند ساڵێک بێت لێرە ژیابێت، بەس ئەوەم پێ سەیربو لەگەڵ بونی پاسەوانی بەردەوام لە هەمو نوکتەکان کە بە سەر سەری ئەو شوێنەدا دەیانڕوانی، بەڵام کەسێک نەیوەستاندم، یان پرسیارێک بکات و بڵێ تۆ کێی و بۆکوێ دەچی؟. ئاخر من تەنانەت جلوبەرگەکەشم وەک جلوبەرگی مرۆڤێکی ئاسایی نەدەچو، ئەگەرچی ئەوەش هەر دەبێتە پرسیار چونکە ئەوە سەربازگەیە، هەموان جلوبەرگی ڕەسمی سەربازی تورکیایان لەبەرە،منیش کابۆیەکی شینی کاڵ، کە لەبەر چڵکو پیسی، ببو بە قاوەیی کاڵ، فانیلەیەکی قۆپچەداری ڕەساسی کاڵی قۆڵدرێژ، جوتێک کالەی ڕەش، ئەوە جگە لە ڕیشێکی چڵکن و قژێکی ئاڵۆز، دوچاوی کزی پڕ لە خەونی هەڵپڕوکاوی ماندو، بە ناو سەربازگەکەدا بەرەو خاڵێکی پشکنین ڕۆیشتم، کات خۆی نزیک دەکردەوە لە دەوروبەری، دەی سەر لە بەیانی کەشی ئەو ڕۆژە زۆر جیاوازتربو لە چەند ڕۆژی پێشوتر، خۆر هەر دەهات و بەرزو گەرمتر دەبو، هەر بەیانی زو، دەتگوت هەواڵی هاتنی ئەستێرەی نوێ یان، داوە بە ئاسمان، وا بەوبەری

بەیانیە، کەوتبوە سەر ڕامالّینی هەوری چلّکن و نوێکردنەوەی ڕەنگی شینی کالّی خۆی و خۆشحالّە بە ئامادەکاری پێشوازیکردن لە نوێبونەوەو بە ڕوخساری جوانیەوە، وەک مانگی چواردە، تریفەی بە چوار دەوری خۆیدا پەخش دەکرد، بە دەم ڕێکردن، لە دلّی خۆمدا دەمگوت- چونە ناو سەربازگە لەتورکیا، کارێکی ئاقلانە نیە، نەدەبو وام بکردبایە، چەند هەنگاوێکم مابو بگەمە خالّی ئێشکگرتنەکە، ئەو سەربازەم لێ دەرکەوت کە لەناو کابینەیەکی لە ئەلەمنیۆم دروستکراو، نیوەی دەرگایەکەی و پەنجەرەیەکی گەورەی لە شوشە بۆ دروستکرابو، لە کاتێکدا ڕوبەرەکەی لە دو مەتر بە دو مەتر زیاتر نەبو، کاتێک لە شێوەی کوتانی دەرگا، بە پشتی پەنجەی دەستی ڕاست بەهێواشی کێشام بە پەنجەرەکە، سەربازەکە سەری هەلّبڕی و منی بینی، ڕێک پەشۆکا، خێرا دەرگای کردەوەو قۆلّی گرتم و بردمیە ژورێ، پرسیاری کرد، ناوم چیە؟، وەلامم نەدایەوە، بە بیانوی ئەوەی من لە تورکی تێناگەم ، چەند جارێک دوبارەی کردەوەو لەگەلّیشیدا چەند جنێوێکی پێدام و زۆر توڕەبو، چونکە دەترسا ئەوە کەشف ببێت، کە چۆن چومەتە نزیکی ئەو ئاگای لێ نەبوە، زۆرتریش لە پاسەوانی ناو نوکتە بەرزەکان دەترسا، کە بەسەر دەرەوەو ناوەوەی سەربازگەکەدا دەیانڕوانی، کەچی نازانم من هەستم پێ نەکرد، یان هەر بە ڕاست خشەی لێنەهات.

١٥

دوای چەند خولەکێک، دو سەرباز هاتن، کەلەپچەیان کردە دەستم و بردیانم بۆ ژورێکی بچوک، کابرایەکی باڵابەرزی چوارشانە، کە هەندێک شتی بەسەر بەشی چەپی سنگیەوە بو، وەک ئەفسەر و شت دەهاتە پێش چاو، چەند سەربازێک بە دەوریەوە هەر دەهاتن و دەچون، هەندێک قسەی کرد، منیش لەمێژبو بڕیارم دابو بە تورکی قسەنەکەم، چونکە لە شاری وان زانیاریم وەرگرت، گوتیان زۆر خراپە، لەسەر سنوری تورکیا بگیرێی و بە زمانی تورکی قسەبکەی، گومانی هەزار شتت لێدەکرێت، بۆیە وام نیشاندا، کە تێناگەم، دواتر بە زمانی ئینگلیزی پێیان ڕاگەیاندم کە بەیانی وەرگێڕی زمانم بۆدێنن، بۆ وەڵامدانەوەی چەند پرسیارێک، لەبەردەم سەرۆکی بازگەکە، دواتر بردیانمە هۆڵی چێشتخواردنی سەربازەکان. گوتیان شوێنی خەوی تۆ، ژێری مێزی نانخواردنی سەربازەکانە هۆڵی نانخواردنی سەربازەکان، گەورە بو، هەر مێزێک جێگەی شەش سەرباز دەبو، لە هۆڵەکە نزیکەی چل بۆ پەنجا مێزی لێبو، بە ڕیز دانرابون، نانخواردنی نیوەڕۆ دەستی پێکرد، من لەژێر مێزەکان، پاڵکەوتبوم، زۆر جار سەربازەکان بە ئەنقەست، شەقیان لێدەدام، خۆی لە ڕاستیشدا مەبەستیان هەر ئەوەبو، ئەوان وایاندەزانی من تێناگەم، بەڵام زۆربەیان وشەی ڕەگەزپەرستی زۆر قێزەونیان بەکار دەهێنا. من ئازاری زۆرم چەشتوە لە ژیاندا، زۆر شکێنراوم، دەرکراوم، هەزارەها جار

هەناسە ساردکراوم، بەڵام هیچیان ناگەن بەئازاری شکانی هەستی مرۆییم، بۆ ماوەی بیست و چوار کاتژمێر لە ژێرمێزەکان مامەوە، تەنها بۆم هەبو، ئەو خواردنە بخۆم، کە لەکاتی نانخواردنی سەربازەکان، لە دەست و دەمیان بەردەبۆوە بۆ سەر کاشیەکان، ئنجا بۆئەوەی نەبمە هۆی گیرانی ئیشتیای سەربازەکان، هەتا ئەوان لەنانخواردن دەبونەوە، خۆم وەکو مردو لێدەکرد، ئەو کاتەش وەک گەنجێک گوێگرێکی سەرشێتی گۆرانیبێژی تورک، مەحسون کرمزی گول بوم، کاتێک ئەو گۆرانی دەگوت، ئەگەر لە پرسەی نزیکترین ئازیزم بومایە، هیچ چارەم نەبو، دەبو لەگەڵی بڵێمەوە، بۆیە کاتێکم زانی لە یەکێک لە کەناڵە ئاسمانیەکانی تورکیا، کە من لەژێر مێزەکەوە لەسەر لای ڕاست، پاڵکەوتبوم دەستی ڕاستم بۆ سەرم دانابو لە جیاتی سەرین، لە شێوەی ئەو کەسەی وەڵامی تەلەفون دەداتەوە، لە بەینی سەری دو سەربازی بزۆزدا، بینیم یەکێک لە گۆرانیەکانی مەحسون لە کەناڵەکەوە ئیش دەکات، بە ناوی من قەدەغە کراوم، بۆئەوەی بتوانم خۆم کۆنترۆڵ بکەم، لەوەی لەگەڵی نەڵێمەوە، گازم لە نەرمایی لەپی دەستی چەپم گرتبو، ئەوەتا ئەگەر کەس نەبو من خۆم قەدەغە دەکەم، ئەوەندەیان قەدەغە کردوم، خوم پێوەی گرتوە، ئاخر کێ گوتی ئەقڵی منداڵ دەبێت وەک گەورەیەک کاربکات، دەی کەوایە گەورەکە دەبێت وەک کێ ئەقڵی کار بکات؟. من بۆ قەدەغەکردن نەهاتومە ژیان، مرۆڤبونم لێ قەدەغە مەکەن، خۆ من تائێستا خوی پەپولەیەکم تێک نەداوە.

١٦

هەر دوای لێدانی فیکەی کۆتایی داوەر، ئیتر زۆرێک لە یاریزانەکان و هاندەرانی ناو یاریگاو لایەنگرانی تیپە وەرزشیەکان بەگشتی و تۆپی پێ بەتایبەتی، ڕوداوەکانی ناو یارییەکە هەر لە ناو یاریگا، بە گیانی وەرزشی وەردەگرن و لە بیر خۆیانی دەبەنەوە، بەڵام هەشیانە تا ماوەیەکی زۆر، کاریگەری ڕوداوەکانی یاریەکەی لەسەر جێدەمێنێ، بەڵام بە دەگمەن دەبنە هۆکاری پشێوی و بێزاری بۆ دەوروبەر، ئەو دیاردەیە هاوڵاتیانی تورک لە تورکیا ناگرێتەوە، چونکە نزیکەی دو سێ مانگ دەبو، مۆندیالی کۆریای باشورو یابان بە کۆتا هاتبو، بەڵام وەک باران جنێویان بەسەر نەیارەکانیاندا دەباراند، بەتایبەتی یاریزانانی بەڕازیل و داوەری یاری چوارگۆشەی زێڕینی نێوان تورکیا و بەڕازیل، کە بەڕازیل بە گۆڵێکی دیاردەی تۆپی پێ، خۆی گەیاندە یاری کۆتایی بەرامبەر ئەڵمانیاو دو سفریش لە ئەڵمانیای بردەوەو بوە پاڵەوان.

بۆیە هاوڵاتیانی تورک، لە شوێنە گشتیەکانی ناو شارەکانی تورکیا، پەلاماری ئەوانەشیان دەدا کە لە دەرەوەی تورکیا، وەک گەشتیار، سەردانی تورکیایان کردبو، ئەوە جگە لەوەی لە ڕێگەی تیڤی و ڕادیۆو ڕۆژنامەوە، شەڕ هەر بەردەوام بو، لە چاوی ئەواندا ئەو مۆندیالە تا ئێستاش تەواو نەبوە.

دوسێ مانگ دوای ئەم ڕوداوە وەرزشیە جیهانیە، وەک دەڵێن بێکاری گەورەترین و ترسناکترینە، کە ڕو لە مرۆڤ دەکات، هونەریش وەک هەر لاوێکی بێمرادو هەناسە ساردی کوردستان، بە چنگێک خەونی ڕەنگاوڕەنگ و باوەشێک ئەمەلی خنکاوەوە، دوای دو ساڵ مانەوە لەئەستەنبوڵ و ناردنەوەی بەزۆر بۆ کوردستان، هێشتا پێی وابو، هێزی فوکردن لە پشکۆی ژیانی پێماوە. بۆیە بەمەبەستی گەیشتن بە ئەستەنبوڵ و لەوێشەوە بۆ ئەوروپا، لەسەر خەرجی هاوڕێیەکی لە کوردستان، بەناو خاکی ئێران و لەوێشەوە هەرچۆنێک بو خۆی گەیاندەوە شاری وان.

لە ڕاستیدا ئەگەر لەسەر خەرجی خۆی بایە هەر لە ماڵ نەدەهاتە دەرەوە، چونکە ئەو بۆ دابینکردنی حەقدەستی چاکردنی قژی، هەر لەو کاتەوەی لای دەلاک دەهاتە دەرەوە، پلانی بۆ کرێی چاکردنی قژی بۆ جاری داهاتو دادەنا.

هونەر دەڵێ: لەپڕ بو بە هەرا، ڕاپەڕیم ویستم هەستم، ئەوەم لەبیر نەمابو لەکوێم، سەرم کێشا بە بەشی سەرەوەی پێچکی مێزەکە، هەندێک لە سەربازەکان پێکەنین، هەندێکی تریشیان کەمێک ترسان، ئیدی کۆمەڵێک جنێوم وەک دیاری وەرگرت، کە سەیری تیڤیەکەم دەکرد وام هەستدەکرد ئێستا چەند ڕۆژێکی ماوە بۆ مۆندیالی کۆریاو یابان، چونکە لەو گفتوگۆیەدا پێنەدەچو مۆندیال کرابێت، یەکێک لەمیوانانی ناو بەرنامەکە دەیگوت، ڕوشتوی گۆڵچی، لە ئاستی هەڵبژاردەی تۆپی پێی تورکیادا نیە، میوانەکەی تریش دەیگوت- ئێوەی ڕۆژنامەنوسی وەرزشی، ڕەوشی وەرزشی تورکیاتان ئاڵۆز کرد، هۆکارێک

بون بۆ دروستکردنی دڵەڕاوکێ، بۆ یاریزانەکانمان، لە کاتی بەڕێوەچونی مۆندیال دا.
دەیان جار لەو کەناڵی تیڤیەوە، بۆ کەناڵی تر لە ڕێگەی کۆنترۆڵەوە دەیانگۆڕی، منیش لەژێر مێزەکان جاری واهەبو پشتم دەکردە تیڤیەکە، ئێوارە سەربازەکان لە دەوری ئەو مێزە کۆدەبونەوە، کە من لە ژێریدا خەوم لێکەوتبو، هەر ژەمێک پێڕێک دەهاتن و پێڕێک دەڕۆیشتن، واتا شوێنێکی دیاری کراو نەبو بۆ سەربازێک، وابزانم سێ سەرباز کە پێدەچو، کەمێک لێکەوە نزیک بن وەک هاوڕێ، دانیشتن و دەستیان کرد بە قسەکردن و نانخواردن، سەربازێکی تریش هات خواردنەکەی دانا، بۆئەوەی لەسەر کورسیەکەی دابنیشێت، خۆی خوار کردەوەو منی بینی، منیش بەهۆی دەنگە دەنگی ئەوان خەبەرم ببۆوە، کەچی ئەو سەربازە، گوتی- تۆکێی؟ چیدەکەی لەژێر ئەو مێزە؟ بۆ لەوێی؟ منیش هیچم نەگوت، تەنها بە بێدەنگیەکەم و داخستنی چاوم بەردانەوەی سەرم، تێمگەیاند کە لە تورکی تێناگەم، بەڵام نازانم بۆ لێرەم، ماندوم، برسیم، مرۆڤم، کەمێک سەیری کردم و سەرم بەرز کردەوە، هەستایە سەرپێ، دانەنیشت لەسەر کورسیەکە، لەوانەی سەرمێزەکەی پرسی کە پێدەچو هەر چواریان برادەری نزیک بن. گوتی- ئەوە بۆ لێرەیە؟ گوتیان- بێگانەیە، جا بێگانەبون حەقی چیە بەسەر لێستاندنەوەی ناسنامەی مرۆڤ بون؟ هەموان بێدەنگبون، دوبارە دەستی بەقسەکردن کردەوەو گوتی- چۆن چێژ لە خواردن وەردەگیرێت لە کاتێکدا مرۆڤێک ئازار دەدرێت؟، خواردنەکەی هەڵگرت و ڕۆیشتە سەر مێزێکی تر، بەڵام ئەوانی تر لە جێگەی خۆیان هەر مانەوە، لەو کاتە وەک شتێک ئەو گۆرانیە کەوتبۆ سەر

زمانم، جارێک نەبو، دو نەبو، سەد جار زیاتر، لە ناو مێشکم و دڵم دەمگوتەوە، بە هەمو ڕەنگێک و هەمو تۆنێکیش، ئنجا بۆ خەو بردیانمە هۆڵێکی کەمێک بچوکتر لە چێشتخانەکە، کە لە تەنیشتی یەک بون، لە هۆڵەکە فرۆشگایەکی بچوکی تایبەت بە سەربازگاکەی لێبو کاتی کردنەوەکانی لەسەر دەرگایەکە نوسرابو و چوار مێزو پانزە تا بیست کورسی لێ بو، وەکو حانوتی ناو قوتابخانە دەهاتە پێش چاو، ئیدی ئەو گۆرانیە لەسەر دەمم لانەدەچو، بەڵام لە ترسی شکانی هەستەکانم و وردو خاشکردنی ئەو تۆزە شوناسی مرۆییەی کە مابوم نەمدەوێرا دەنگ بەرز بکەم، بۆیە هەر لەبەرخۆمەوە مینگە مینگم دەکرد، گۆرانیەک یان وێنەیەک، یان نوسراوێک، یانیش شوێنێک، ئەوانە هەمو دەتوانن وەک ئەو یادگاریەی من هێزی ژیانت پێبدەن، هونەر جار جارە دەیگوت- یادگاری ئەوەندە گەورەو جوان و دەگمەن خۆیان بەو گۆرانیەوە گرێداوە، تەنها پارچەیەک لە مۆسیقاکەشی، وەک هەزار وات کارەبا ڕامدەوەشێنێت و بە هەمو گەردوندا دەمسوڕێنێتەوە، یەکێکیش لەوانەی لە ڕوحی ئەویادگاریەدا دەژین، هاوڕێیەکی هونەرە بەناوی وەفا، ئەو لە وەسفی ئەودا هەتا چاو دانەخات ناتوانێت، هیچ گوزارشتێک بکات، کات درەنگی کردبو، بەڵام هونەر هەر مینگە مینگی بو، پێدەچو لە خەیاڵێکی قوڵدابێ، بۆیە بە چاو داخراوی و پچڕ پچڕیەوە، لەسەر پشت، مینگە مینگی بەرە بەرە، زیاتر دەپچڕاو نـــــزم دەبـــۆوە، هـــەتا وایـــلێهات بە یەکجـــاری پچڕاو نەشبیسترایەوە، چونکە خەو ئەوی بردەوە بۆ خۆی.

١٧

دەمەو ئێوارەیە، هونەر کارتۆنێکی بچوکی بەدەستەوەیە، هێدی هێدی بەرەو ماڵ دەبێتەوە، بەو شەقامانەی کۆتاییان دێت و دەگەنە ناو کۆڵانەکانی شار، ڕێدەکات. لەو سەرەوە وەفا دەردەکەوێت، هونەر بە ڕاکردن بۆلای دەچێت و سڵاوی لێدەکات، بەڵام وەفا کەمێک نیگەران دێتە پێش چاو، هونەر دەڵێت- هاوڕێ چیە بۆ وا بێکەیفی؟ وەفاش دەڵێت- قەرامان وا نەبو قەت بە تەنها گۆرانی نەڵێینەوە کە بەیەکەوە نەبوین؟. هونەر لە قاقای پێکەنین دەدات و دەڵێت- بەس مینگە مینگم کردوە، وەفا دەڵێت- بەو شێوەیە، خۆی دەست دەکات بەگۆرانیەکەو هونەریش لەگەڵ ئەو دەست پێدەکات. هونەر دەڵێت: من درۆ ناکەم، وەفاش دەڵێت: تاک دەکەین بە جوت، ئێمە درۆ ناکەین، هەر ئەو مژێکی لە سیگارەکە دەداو دەیدایە ئەو، بەو شێوەیە بەرەو ماڵ ڕۆیشتنەوە، پاشان دەچنە ماڵی وەفا، هونەر کارتۆنەکەی پێدەدات، وەفا دەیکاتەوە سەیر دەکات، جوتێک پێڵاوی بۆهێناوە بەدیاری، وەفا لە خۆشیان نازانێت چی بکات.

چەند جارێک کارتۆنەکە ئەودیوەو دیو دەکات، بۆنی تازەیی پێڵاوەکان ئومێدێکی جوانی پێدەبەخشێت، ئاخر هونەر هەمو سەروەتەکەی تەنها ئەوەندە بو کە دیاری بۆ هاوڕێکەی پێ

کڕیبو، وەفا نازانێ چی بڵێت، سوپاسێک و دەستخۆشیەک گوزارشت لەو هەستە ناکات، کە بەرامبەر هاوڕێکەی بۆی دروست دەبێت، بۆیە بە دو لێوی لەرزۆکەوە دەڵێت، من ئەوە لەبیر ناکەم، ئەگەر پێڵاوەکانیش بدڕێن، بەرگی ئەو دڵسۆزیە تا ئەبەد تەنک نابێت، وەفا پێویستی بەوە هەبو بەو جوتە پێڵاوەوە ئەگەر بۆ جارێکیش بێت، بە شەرمنی بە کۆڵانی ماڵی دڵخوازەکەیدا بڕوات، سەر بەرز ناکات، تەنها بزانێ ئەو لە دەرگایە، هیچی تری ناوێت، تۆ بڵێی بەهۆی ئەوەوە شوێنەوارێک لە دڵی دڵخوازەکەیدا چێ نەکات؟

نا لە پێیان ناکەم، دەیانخەمە دەستم، با کۆن نەبن، ئاخر ئەمەش بکەی، دەبیە مایەی پێکەنین، ئەی چی بکەم؟ هونەر بۆچی ئەوەت لەگەڵ کردم؟ ئاخر من کەی دەتوانم دیاریەکی ئاوا بۆتۆ بهێنم؟ نا هەرگیز ناتوانم، ئەگەر بشتوانم، وەک ئەوەیان جێی خۆی ناگرێ، نا نا.

هونەر بۆیە ئەوەی بۆ تۆ نەهێناوە، هەتا تۆش کارێکی لەم جۆرە بکەی، ئەیچۆن لە ڕوم بێت، جارێکی تر لەگەڵ هونەردا، پیاسەیەک بکەمەوەو بە دیاریەکەی ئەوەوە پێ لە بەردەکان بنێم؟ ئەو دیاریە تەواوی سەروەتی کۆکراوەی ئەوە، تەواوی خۆشەویستی ئەوە بۆتۆ، جارێکی تر وەڵامی خۆی دەدایەوەو دەیگوت، نا هونەر بەوە دڵی خۆش دەبێت، دیاریەکەی ئەو بەکار بهێنی، بەڵام ئاگات لێیان بێت، با تۆز نەیانگرێ، با بریقەیان کاڵ نەبێتەوە.

کات تێپەڕی، دوای بیست و دو ساڵ، وەفا زۆر شتی لەبیر کرد، تەنها دیاری هاوڕێکەی نەبێت، بۆیە لە شیعرێکدا وتی: هاوڕێکەم

جوتێک پێڵاوی جوانی بۆ کڕیم، یەکێکیان کەوتە ناو روبارە تەنکەکەی پشت ماڵمان و ئەوەی تر لە کۆڵانە قوڕینەکەی پشت ماڵمان بەجێما، هەردوکیشیان چونە نێو قوڵاییەکانی بیرەوەری و لەوێدا بە نوێیی بۆ هەمیشە دەمێننەوە، ئاخر هەر ئاوا بەبێ هۆ, ئەو دو گۆرانیە نەبوبون بە هەوێنی یادگاریان، لە ڕوانگەی وەفاوە بونی هونەر، کە بۆ ئەو هەمو شتێک و هەمو کەسێک بو، وەفا گیرۆدەی ئەوینی کچێک بو، هەمو جارێک دەیگوت- خەڵکی ئەوگەڕەکەی ئەو لێی دەژی، چەند خۆش بەختن، چونکە ئەگەر هەمو ڕۆژێک هەواڵی تەواوی خەڵکی گەڕەک و دەوروبەری گەڕەکەکەش نەپرسێت، پێی وابو ستەمێکی کردوە، زوزو دەیگوت: دڵم بە هەمو ئەو باڵندانەش دەکرێتەوە، کە لەسەر لق و دارو دیوارو تەنافی ماڵی ئەوان، دەنیشنەوە. عەرەبانچی و میوەفرۆش و سەوزە فرۆشەکانیش، بەشێک بون لە ئازیزترین کەسەکانی وەفا، کە لەبەردەم ماڵی ئەوان دەڕۆیشتن و دەوەستان، دەیگوت: وەرە هونەر سەیری ئەو مریشک و جوجەڵەو کەڵەشێرانەی ماڵی ئەوان بکە، بزانە یەک دنیایان جیاوازی نیە، لەگەڵ پەلەوەری هەمو دنیا؟ وەفا هەمو شەوێک دەچوە خەڵوەتی لوتفی ئەو، تەنها لەبەرئەوەی لە زەمەنی بەهاردا خۆی بگرێت، لە ڕوانگەی وەفاوە عیشق کەی مرد، ئەو کاتە لەدایک دەبێت، بەڵام هونەر دەیگوت عیشق وا جوانە، نەبێت، وەفاش هەمیشە دەیگوت: ئەوەی ئێستا خەڵک دەیکات، عیشق نیە، بەڵکو مەشقە بەعیشق. ئەوان هەردوکیان جوان لەعیشق تێدەگەیشتن، بەڵام لێشی دەرنەچون.

١٨

ئەوەندەم شەرم دەکرد، ڕوم نەبو سەرم بجوڵێنم و چاو بتروکێنم، لەگەڵ دانیشتنم، چاوم خستە سەر دیواری ژورەکەی بەردەمم، بەهۆی زۆری ئەو هەمو درزانەی کە لەسەردیوارەکە بەئاراستەی جۆراو جۆر، دروست بوبون، دیوارەکە زیاتر وەک نەخشەی جیهان دەردەکەوت، هەتا دیواری ژورێک. چۆڕاوگەی ئاوی بارانی زستانان، کە بەهۆی خراپی سەربانەکەوە زۆرجار ڕێگری لێ نەدەکرا، لەسەر دیواری گڵگەچکراوی ئەو ژورە، وەک کیشوەری ئاسیا، زەردو وەک ئەفریقاش کەمێک سوربو، خۆیان دەنواند، هەندێک شوێنیش، وەک کیشوەری ئەو مرۆڤانەی کە بەهۆی دەستبەتاڵی زۆرەوە هەمیشە دڵیان پڕە، مەیلەو ڕەش دەردەکەوت، بۆ سەر زۆر شوێن و بەشی جیاوازی دیوارەکە، زیاتر نەخشەکەیان دەڕازاندەوە، بە ناو نەخشەکەدا گوزەرم دەکردو دەگەڕام، بەڵام بۆچی؟ نەمدەزانی. هەتا وەفا، دایبڕیم و گوتی:- هاوڕێ، گۆرەویەکانت بۆنیان دێت، بڕۆ لە حەوشە گۆرەویەکان دابنێ و قاچت بشۆ، دیواری حەوشەی ئەوان، لە خۆزگەی منداڵێکی پەراوێزخراو دەچو، کە بەرگەی زڕەبایەکی نەدەگرت، ئەوەندە دڵخۆشبوم، خەریک بو بە هەمو هێزی خۆم هاوار بکەم، کە سەرم هەڵبری و سەیرم کرد، سەربازێک بە نوکی پۆستاڵەکەی، شەق لەژێر پێم دەدات

و هەر دەڵێت، هەستە دەی، هەستە. پیسی بێگانە، کەلەبچەیان کردە دەستم و بە چاوی نەشۆراو خەواڵو گەدەی خاڵی، بردیانم بۆ لای بەرپرسێکی سەربازگەکە، چەند خولەکێک بە ناو سەربازگەکەدا لەو بەش بۆ ئەوبەش، لەم ژور بۆ ئەم ژور ڕۆیشتین، دواتر بە گۆڕەپانی گەورەی مەشقی سەربازەکان دا تێپەڕین، هەمو سەر نوکتە بەرزەکان، شەوو ڕۆژ بلاجیکتۆری گەورەیان تێدا دادەگیرساندن، هەمویان چەکی گەورەو بچوک و مامناوەندیان تێدا بو، هەیانبو ئەوەندەی فەردە گڵ لێ بەکارهاتبو وەک شتێک لەشێوەی نەخش و زەخرەفە دەهاتنە بەرچاو، لە دەوری نوکتەکانی پاسەوانە ئێشک گرەکان و لەپەنا دیوارێک، گوتیان بوەستەو چەند قسەیەکیان پێگوتم، ئنجا بە زمانی ئاماژە، تێیانگەیاندم کە کاتێک چومە بەردەمی بەرپرسەکە ڕێز بنوێنم، سەریان پێ نزم کردمەوەو وتیان لەکاتی وەڵام دانەوەی پرسیارەکان بەهیچ شێوەیەک دەست ناجوڵێنی و دانەنیشی، بەهیچ شێوەیەکیش قسە نەکەی هەتا فەرمانت پێدەکرێت، دواتر بەرەو شوێنەکە ڕۆیشتین، لە دورەوە سەیرم کرد، کەسێک کە لەبەرگی سەربازی زۆر تایبەتدا بو، چوار پێنج سەربازی زلەزلەی لە دەوربون، هەر دەتگوت گرفتێکی تەندروستی لە ملیاندا هەیە، چونکە بە هەمو لایەکدا بایان دەدا، لە لای چەپی کەسێک بە پێوە وەستابو، جلوبەرگی ئاسایی لەبەردابو، کەسێکی باڵا مامناوەندبو، کڵاوێکی خۆرگری لە سەربو، چاکەتێکی ئەفەندی، کەچی شەڕواڵێکی دەستوری کوردی شێرناخی لە بەربو، وەک سەربازەکان بەبێدەنگی و

بەڕێکی وەستا بو، هەردوک دەستی لە پشت خۆی دانابون، لە دڵی خۆمدا گوتم هەبێ و نەبێ ئەوە وەرگێڕی زمانە.

گەیشتینە بەردەمی بەرپرسەکە، کە لەسەر کورسیەکی زۆر تایبەت دانیشتبو کە ئەویش لەسەر سەکۆیەک دانرا بو، سەکۆیەکە بە شوێنی کۆبونەوەی گشتی سەربازەکان دەچو، لە بەردەم ئەو، مێزێکی سپی لێ بو، چەندین جۆر میوەی لەسەر بو، قۆریەکی فنجانی کافێ وچای، لەگەڵ پاکەتێک سیگار و چەرخێک، لەملایەوە بون، تازە خۆر دەیەویست خۆیمان نیشان بدات، بەڵام لە بەینی بەرزی و نزمی لوتکە شاخەکان، زۆر ئاسان هەستت بە شەرمنی خۆر دەکرد، ئەو بەردەوام سەرەتاتکەی لەگەڵ دەکردین، هەر دەتگوت ڕاسپاردەی دەستی وەفایە بۆ بە دەستخستنی سۆراغێکی هونەر، چونکە هەر جارەو لە سوچێکەوە تیشکێک خۆی دەگەیاندە سوچێکی سەکۆیەکە، ئێمە دور لە دوری سێ مەتر لە بەرپرسەکە وەستاین، هەردو سەربازەکەی لای ڕاست و چەپم سڵاوی سەربازیان کرد، بەڵام من زۆر سادە وەستام و هیچ جوڵەیەکم نەکرد، نیشانەی سڵاو بنوێنێت.

١٩

دوای نزیکەی یەک کاتژمێر لە لێکۆڵینەوەو پرسیارو وەڵام، دواجار بڕیار درا کە دیسان بمگەڕێننەوە بۆ سەربازگە گەورەکەی شێرناخ، لە پشتی ئوتۆمبێلێکی وەک هەمان ئوتۆمبێل کە پێی هاتبوین، بەس ڕەنگیان جیاواز بو سەرکەوتین، ڕێگاکە بە ناو شاخ و دۆڵ و گردی بەرزو نزم و درێژو کورت، پێچی زۆر سەخت و دژواردا دەڕۆیشت، ئەو ڕێگایە زیاتر لە یاری مارو پەیژە دەچو، کە زۆر جار لەگەڵ وەفای هاوڕێم، کاتی دەستبەتاڵی خۆمان پێوە مەژغوڵ دەکرد.

هەمو جارێک هونەر، وەفای بە نمونەی کەسێکی ڕاست و ئەمەکدار دەهێنایەوە، جا لە گەڵیشیدا ڕێک باسی یەکەم سەردانی وەفای دەکرد کە بە میوانی شەوێک دەچێت بۆماڵیان، دەیگوت- بە دەگمەن هەبو کە ڕۆژێک یەکتر نەبینین، کەچی لەگەڵ ئەوەشدا، بۆ شەوەکەی تامەزرۆی قسەی زیاترو بینینی یەکترمان دەکرد، ئاخر ئەو کات دڵەکان جێگەیان تەنگ بو، بۆیە هیچ لە دڵدا هەڵنەدەگیرا، لەبەر گەرمی ڕوەکان، ساردو سەرمای زستانیش زاتی ئەوەی نەدەکرد ساردی بخاتە پەیوەندیەکان، لیستی ناسینەوەی کوتانی دەرگا، لە دڵدا هەڵواسرابو، ئەو کات دڵەکان کەمتر لە یەکتر ڕایان دەکرد، چونکە یەکتریان خۆش و ناخۆشیش دەویست، هونەر گوتی ڕۆژێک پێشتر وەفام نەدیبو،

بەڵام ئێوارە بەڕێکەوت بینیم و هەر لە دورەوە بە زەردەو بەدەم سڵاوکردن گوتم- شەو حەز دەکەم، بێم بۆسەردانت، وەفاش خۆشحاڵی دەربڕی.

زستانە، دنیا ساردە، باران بەلێزمە دەباری، نزیکەی دە خولەک بە ڕۆیشتنی پیادەی مرۆڤێک، دوری ڕێگای نێوان ماڵی ئێمەو وەفا بو، لە ڕێگا زۆرجار دەوەستام و دەمگوت، بۆچی بچم؟ خۆ من هەر وەفا دەناسم؟، ئەویش هەمو ڕۆژێک دەبینم، بەڵام نا نەمدەتوانی فێڵ لە خۆم بکەم، چونکە قەلەقی و دودڵیەکەم زیاتر هی ئەو جلوبەرگ و پێڵاوە ناڕێکە بو، کە بۆبەدەستخستنی، هەمو توانامی تێدا خرابۆ کار، بەڵام چونکە بەڵێنیشم دابو، غیرەتی هەموشتێکم هەبو جگە لە شکاندنی بەڵێنێک.

بەدرێژایی ڕێگەکە، باران بە سەرمدا باری، هەر چۆنێک بو گەیشتمە بەردەرگای، ئەو خانوە بچوکەی پڕپڕ بو لە جوانی، کۆمەڵێک مرۆڤ کە دابەش ببون بەسەر خوشک و براو دایک باوکی وەفا، کە تا ئێستاش بۆم قبوڵ ناکرێت، ئەو هەمو دڵەگەورانە، لە تەنگی ئەو خانوەدا چۆن ئەو هەمو شادی و ئارامییە بەرهەم دێنن؟. خانوێکی گڵ، کە لە کۆمەڵێک بلۆکی چەند جار بەکارهاتو دروستکرابو، حەوشەی ماڵەکەیان، وەک حەوشەی ماڵی خۆمان، لە بەشی دوەمی هەمان تابلۆ دەچێت، کە شکاوی دڵی شێوەکارەکەی پێوە دیاربێت، دیواری حەوشەکەیان کە بەشی زۆری لە تەنەکەی پڕ وردەبەرد، هەر شتێکی تر، کە بتوانێت پەرژینێک دروست بکات، دروستکرابو، بەڵام لەترسی ڕمان، بە ڕێکەوتیش نەدەبینرا، کە ئاژەڵێکی ماڵی

لەسەری ڕابکات، مشکێک لە پاڵیدا خۆی پەنابدات چاوێک لەسەریەوە یان لە کەلێنی ئەو هەمو کەلێنەوە، هەڵبنگوێت لە بکوژی خەوی شەوانی لاوی. بەڵام دیوی ناوەوەی ماڵی وەفا پڕبو لەئەمەک و خۆشەویستی، ئەو دو خوشک و دو برای هەبو. دایک و باوکی وەفا لەگەڵ ئەوەی چوبونە تەمەنەوە، بەڵام بە جۆرێک دەستی ئارامیان دەکردە ملی داهاتو، کە هەموان بە عیشقەوە لە چاوەڕوانی بینینی ئایندە پێشبڕکێی نەتروکانی چاویان دەکرد، کە زۆربەی کات وەفا تێیدا پرخەپرخی ڕۆژەڕێیەک دەڕۆیشت، دوجار تەقەم هێنا لەدەرگا، دەرگا کرایەوە، وەفا خۆی هاتبو بۆ کردنەوەی. بە فەرمو فەرمو چوینە ژورەوە، لەگەڵ ئەوەی یەکەم جاربو ئاشنا ببم بە ئەندامانی خێزانەکەی، بەڵام تا ڕادەیەکی زۆر بەرزی ئاست و جوان بیرکردنەوەو ئاکاری مرۆڤدۆستی میوانداریان هۆکاری ڕەواندنەوەی ئەوهەمو شەرمەم بون، کە لەڕێگەی هاتنم بۆ ماڵیان، بۆم هەڵنەدەگیرا، هەر ئەوەشبو کە وای کرد وەفا نەتوانێت شت بشارێتەوە، یان بەرگی شت بگۆڕێت بۆ شتێکی تر، دوای چەند خولەکێکی کەم لە دانیشتن، لە ناو ئەو هەمو شکۆو شەرمی ئەو مرۆڤە گەورانە، وەفا زۆر سادەو ئاسان ڕوی کردە من و گوتی- هاوڕێ گۆرەویەکانت بۆنیان دێت، برۆ لە دەرەوە دایان بنێو قاچت بشۆو وەرەوە، لەو کاتەدا نەمتوانی هیچ ئاماژەیەکی بۆ بکەم، نە بەسەر ڕاوەشاندن، نە بە هیچ شێوەیەکی تر، زمانم لە دەممدا وەک ماڵی بێ دایک، دەتگوت کوێر بۆتەوە، تاکە شت کە توانیم بیکەم، دوای کۆکردنەوەی

هێزی نیوەی تەمەنم، تەنها بۆ هەستانە سەرپێو، هەڵێنانی ئەو هەنگاوەبو کە دەیگەیاندم بە حەوشەیماڵەکەیان، لەوێ دو بەرمیلی ئاوی خواردنەوە لەسەر چەند نیوە بلۆکێک دانرابون، وەک ئەوەی بە هەڕەشە لێکردن ناچاری دانیشتن کرابن، شانیان بەیەکەوە نابو ، پێدەچو هەردوکیان گرفتاری نەدۆزینەوەی سەرچاوەی ئەو دڵۆپە ئاوەبن، کە خەوی شیرینی شەوانی لێتێکدابون و تکە تکە دەڕژا، دەوروبەری بەرمیلەکانیش بەهۆی تەڕبونی بەردەوام، قەوزەی چاوسەوزی بۆگەنیوی لێ نەخشا بو.

لە حەوشەکە بۆماوەیەک سڕببوم، سەیری خۆمم دەکرد، تێنەدەگەیشتم لەوەی بۆچی وەفا، ئاوا ڕەفتاری کرد، ئاخر ئەگەر ئەوەندە نیگەران بو بە هاتنم، خۆ دەیتوانی هەرکاتێک دەرگای لێکردمەوە قسەی لەگەڵ کردبام. بەڵام هەر خۆم وەڵامی خۆمم دەدایەوەو دەمگوت بۆچی ئەمە وەک پاکی و سادەیی و ڕاستگۆیی وەفا، وەرناگری، ئاخر ئەو تا ئێستاش شتێک دەربارەی موجامەلە نازانێت. دیسان ناخم دەیگوت، چی دەبێت بابێت، خۆتۆ تازە شکای و حەیات هەرچوە، بڕۆ ڕاکەو هەرمەیەوە، نا.. نابێت هونەر نابێت، ئەوە تۆنی، دەبێت خۆڕاگربیت، دەبێ ئەو دۆخە تێپەڕێنی، بچیەوە ژورو هیچیشت پێوە دیار نەبێت، ئێستا کاتی دەرکەوتنە کەچی بەشێکی تری ناخم، کە کەمتر قسەی خێری لێ چاوەڕێ دەکرێت دەیگوت- بەڵام خۆ وەفا لە تۆ باشتر دەزانێت کە هەمەو نیمە ئەو جوتە پێڵاوە کۆنەیەو بەشی ژێرەوەی پێشەوەی تاکی ڕاستی کون بوە، هەربۆیە، بە ئاوی باران لەسەر ڕێگای هاتنت بۆ ماڵی وەفا،

تەڕ ببو، هەر بۆیە بۆنیشی دەهات. چاوم داخست و هەناسەیەکی قوڵم وەکو دەربڕینی بێزاری، لە دەست ئەو هەمو گفتوگۆیە ناپێویستەی بەشەکانی دڵ و ئەقڵ و ناخم، هەڵکێشا. ئەو چەند هەنگاوەشم نا، قاچم شۆردو گەڕامەوە ژورەوە، بەڵام زیاتر سەرسام بوم لەو کاتەی چومە دەر. من پێشبینی ئەوەم دەکرد کە سەرکۆنەی وەفا بکەن، یان پێکەنینێک، یان شتێک بە جۆرێک لەجۆرەکان، بۆنێکی وەک ئەو بۆنەی گۆرەویەکانی منی لێبێت، کە لەقۆڵی فامیلەیەکی فڕێدراوی باوکم دروست کرابو. کە دایکم لەپێشوازی گەڕانەوەی لە ئەرکی سەربازی، وەک دیاری بۆی چنی بو..

لە هەمان جێگەی خۆم دانیشتمەوە، بەڵام ئەوەی زۆر سەرسوڕهێنەر بو، ئەوەبو ئەوان باسی کۆمەڵێک شتیان دەکرد، کە هێندەی دوری ئاسمانەکان، لەو بابەتانە دوربو، چجای بۆنی گۆرەوی، یەکسەر تێگەیشتم ئەوە تەنها منم ئەو شتەم گەورە کردوە، دەنا ئەوان بە هیچ جۆرێک ئەو بابەتەیان پێوە دیار نەبو.

٢٠

عوبێد گوتی- ئەرێ هەر بەڕاست ئێستا وەفا سەرقاڵی چیە؟ چونکە نازانم من کەم ئەو دەبینم یان ئەو بزرەو نایەوێت دەرکەوێت؟ هونەر لە وەڵامدا، کەمێک ڕاماو هەناسەیەکی قوڵی و ساردی هەڵکێشا، کەمێک سەری بەلای ئەوشوێنەدا سوڕاند کە سیما لەگەڵ دایکی لێی دانیشتبون، وەک ئەوەی بڵێت (بوکێ لەگەڵ تۆمە، خەسو گوێت لێبێت) بەڵام چاوەکانی سیما، کەس نەیدەزانی لە کەیەوە خەویان لێکەوتوە، پێدەچو بیانەوێ تکا لە هونەر بکەن، ڕابردو فەرامۆش بکات و لاپەڕەیەکی نوێ هەڵبداتەوە.

عوبێد تاکە خەونی هەرەگەورەو هەوێنی شادی و سەرچاوەی دڵخۆشی هونەربو، بۆئەوەی لە داهاتو ببێتە خەزوری، وا دەهاتە پێشچاو کە خەوی نایەت، ڕێژنەش کە سەری کردبۆ سەر قاچی دایکی- خەریک بو خەو دەیبردەوە، بەڵام عوبێد حەزی دەکرد بزانێ بەسەرهاتی هونەر گەیشتۆتە کوێ، بۆیە دەیویست هەرچۆنێک بێت هونەر لەسەر گێڕانەوە بەردەوام بێت.

بۆیە گوتی- هونەر گیان دەزانی زۆر حەزدەکەم بزانم چیان بەسەرهێنای لەشێرناخ، کاتێک کە تۆیان گەڕاندەوە. هونەر گوتی: کاتێک گەڕاندیانمەوە بۆ شێرناخ، زۆر زۆر بێزارو هیوابڕاوم ببوم، لە ناوەڕاستی سەربازگەکە، کە کەوتبۆ ناوەڕاستی بەشی سەرەوەی شێرناخ، واتا لە ڕوی ئاستی

بەرزیەوە زاڵبو بەسەر شێرناخدا، گۆڕەپانێکی گەورەی هەبو بۆ وەرزشی جۆراو جۆرو ئەوان بە زۆری یاری بالەیان دەکرد، بە قۆڵی بەستراوەوە لە لێواری یاریگا بچوکەکە، بردیانم بۆ ژێر کەپرێک لە بلۆک، لەسەر شێوەی شوێنی وەستانی سەیارەیەکی سەربازی دروستکرابو. چونکە سەرەکەی تەنها بە چینکۆ گیرابو نە دەرگا نە پەنجەرەی پێوەنەبو، زەویەکەشی ڕەش و چەور و پیس بو، بۆنێکیشی لێدەهات، کە مرۆڤی سەدساڵەی پێ بەبۆن دەکەوت، سەربازەکان لەگەڵ ئاماژەکردن بەدەست و پاڵنان بەتوڕەییەوە گوتیان- لێرە دانیشە بەبێدەنگی. دیاربو، لەو کاتەدا نیوەڕۆ نزیک بو، منی برسی هێزو توانام لێبڕابو، من نەمزانی شوێنی دروستکردنی خواردنی سەربازگەکە، ئەو ژورەی دەستی ڕاستمە، کە دەرگایەکەی کەوتبۆ سوچی ئەوسەر. کاتێک پەنجەرە بچوکە بەرزەکەیان کردەوە، بۆنی خواردن، وەکو گورگ جەرگو هەناوی پارچە پارچە کردم، هەستم بە دەمارەکانم دەکرد لەگەڵ تێپەڕبونی بۆنی ئەو خواردنەی کە چەند حەفتەیەکە نەمچەشتوە. سیما لە بەرامبەر هونەر لە تەنیشت باوکی دانیشتبو. گوتی- کەسی تری وەک تۆ دەستگیرکراوی لێبو یان تۆ تەنها بوی؟

هونەر لەدڵی خۆیدا گوتی باشە بۆچی ئەم پرسیارەی کرد؟ سەیری ناو چاوەکانی کرد، برۆیەکانی بە نارێکی و لە شێوەی خەتی پشکنینی سەر شاشەی دڵ، بە لەرزە لەرز بۆلای یەک دەچون. کە ئەوە دەریدەخات کاتێک مرۆڤێک شتێک دەڵێت، لەدڵی بەرامبەرەکەی دەدات و بریندار دەکات، بەڵام ڕقی لێنیە،

بەس هەر ئەوەندی لێدەزانێت، لەرزینی برۆیەکە، وەک داوای لێبوردن دێتە بەرچاو. هونەر حەزی دەکرد بەهەمو هێزی هاوار بکات و بڵێ: بەڵێ تەنیابوم، تەنیاییەک تەنیاتر لەتەنیایی، سیما هەستیکرد کە بە قسەکەی برینداری کردوە، بۆیە کەمێک شەرم کەوتە سەر ڕوخساری، بەلای پێشەوەدا سەری نزم کردو بۆ تێپەڕاندنی ئەودۆخە شەرمنەی، دەیڕوانیە نەخشی سەر فەڕشەکە، کە بەوێنەی ڕوبارێک نەخشێنرا بو، هونەریش بۆ دەرچون لەژێر کاریگەری پرسیارە ژەهراویەکەی سیما، وردە وردە هەروەک ئەوەی پیاسەیەکی ئێوارانی تەنهای بەلێواری ڕوبارەکەدا کردبێ، لە دڵی خۆیدا هەردو دەستی لە پشتی خۆیەوە لەیەک گرێدابو، وردە وردە بەرەو سەرەوەی ڕوبارەکە ڕێی دەکرد، لەپڕ هەستیکرد کەسێکیش بەهەمان شێوەو لە هەمان دۆخدا، بەڵام لەوبەری ڕوبارەکەو بەپێچەوانەی ئەو، بەرەو خوارەوەی ڕوبارەکە ڕێدەکات، کاتێک لەناوەڕاستی ڕوباری ناو فەڕشەکە بینینیان گەیشتە بەرامبەر یەکدی، سەریان بەرزکردەوە بۆ بینینی بینایی یەکتر. عوبێد- گوتی- کاکە هونەر ڕاستە وایە؟ هونەر لەو کاتەدا نەیزانی چی بڵێت و زۆر شێوا، چونکە دڵنیابو کە عوبێد تەواو هەستی پێکردبو، کەچی لەوبەری ڕوبارەکەش، زەردەخەنەی سەرلێوی سیما، کەبۆ گاڵتەکردن بو، چونکە دەیزانی بە دانیشتن بەرامبەر هونەر دەتوانێ وا مەستی بکات شەوو ڕۆژی لەبیر بباتەوە، بەڵام پیاو ڕاستیش بڕوات، وابو چونکە هونەر نەیدەزانی چی ڕاستە، هەتا بڵێ، بەڵێ وایە، بەڵام فریای خۆی دەکەوێت و دەڵێت- دەکرێت هەڵە بێت و دەشکرێت ڕاست بێت، سیما لەوە زیاتر خۆی بۆ

ناگیرێت و دەست دەکات بە پێکەنین عوبێدیش پاش چەند جار خۆ کۆنترۆڵکردن، سەرەنجام وەک بورکان دەتەقێتەوەو قاقا لێدەداو پێدەکەنێت، دەنگی قاقای عوبێد ئەوەندە بەرز بو، ڕێژنەی خەبەر کردەوە ، گوتی: چیبوە وا دڵتان خۆشە، دەبا منیش دڵم خۆشبێت و پێبکەنم، بزانم پێکەنینم بیرماوە.

٢١

جگە لەوەی ئەوان لە زۆر شتدا خاڵی هاوبەشیان هەبو، بەڵام سەرەکیترین خاڵ تێگەیشتنیان لە بێدەنگی یەکتر لە ئاستی باڵادا، هۆکاری ئەوهەمو لێکنزیک بونەوە جوانەی نێوانیان بو، زۆربەی کات ئەوان بەبێدەنگی دەدوان، بە بێدەنگی دەردەدڵ و شەنی خەمەکانیان دەکرد، خۆ ئەگەر کەسێک لەبێدەنگی تێنەگات، گومانی تێدانیە کە ناتوانێت لەکاتێکدا، دەردەدڵی لەلا دەکرێت، بێدەنگ بێت، لە کاتێکدا لەو سەردەمە بە دەگمەن وەها کەسێک دەستدەکەوت بەڕاستی لێت تێبگات، کەچی ئەوان لە پزیشکێکی دەرونی یان ڕاوێژکارێک، زیاتر دەبونە سەرچاوەی گەڕانەوەی ئارامی و دڵنیاترین پەناگە بۆ یەکتر.

ئەگەرچی ماڵی ئەوان کەمێک لە یەکترەوە دوربو، بەڵام لە دڵدا لەیەکترەوە نزیک بون، ئەگەر ڕۆژێک یەکتریان نەدیتبایە، بۆ ڕۆژی دواتر بە هەر جۆرێک بوایە، هەوڵیان دەدا، هەتا دەربارەی سەلامەتی یەکتر شتێکیان وەچنگ دەخست، بەڵام ئەمجارەیان لە جارەکانی تر جیاوازبو، بەهۆی سەختی بەدەستخستنی بژێوی ژیان، هونەر ناچار دەبێت، هەفتەیەک لە هەواڵی وەفا داببڕێت، ئەو لەگەڵ باوکی بۆکار دەچێت بۆ لادێیەکی دورە دەست،

گرفتە کەڵەکەبوەکانی وەک نەبونی پێداویستیەکانی خوێندن و نەبونی پێداویستی ئاسایی ڕۆژانەو سەرەتاتکێی بەردەوامی ڕۆژانەو لە سەروی هەموشیانەوە بێ گوێیی دڵی سەرەڕۆ، لەو کاتەدا مرۆڤیان وەکو نێچیرێکی دەم کۆمەڵێک ئاژەڵی دڕندە لێدەکرد، کە ڕادەمێنێت لەدیمەنی پارچەپارچە بونی خۆی، وەفاش یەکێک دەبێت لەو نێچیرانەی دەست ڕۆژگاری ئەوکات، کە بێبەزەییانە وەکو یاری دەستی منداڵێکی سێ چوار ساڵان، هەرجارەو بەلایەکی لەشی هەڵیدەواسێت و ڕایدەوەشێنێت.

ئەو کە باش باش دەیزانی عیشق لە وشەی نەبیستراو لە دایک دەبێت، بەڵام وەک چۆن هونەر دەیگوت خۆشویستنی کەسێک، بەهانەیەکی پێویست نیە، بۆیە وەفاش بێویستی خۆی، دڵ دەدات بە بێدڵێک، ئەو هەمیشە ئازاری ئەو دڵە پاک و سەرەڕۆیەی دەکێشا، بۆیە ئەو ماوەیەی کە هونەر لێی دوردەبێت، پاڵەپەستۆیەکی زۆر دەکەوێتە سەر دڵ و دەرونی، بەجۆرێک هەتا وای لێدێت کە بەو گەرمای چلەی هاوینە، لە کاتێکدا کە هەڵمی گەرمی، لەسەر ڕێگاو جادەو بانەکان وەک دەریا شەپۆلی دەدا، ئەگەرچی هونەرو وەفا سیگارکێش بون، بەڵام هەر بە دانەدانە، توانای دابینکردنیان هەبو، نیوەڕۆیەک نزیکی کاتژمێر دو بۆ سێ، کە بۆن و دوکەڵی سیگارێک ئارامی لە وەفا دەستێنێت، بۆیە ناچاری دەکات کەپەنا بباتە بەر سیروان ی هاوڕێی بۆ کێشانی سیگارێک، کە لەسەر عارەبانەیەک لەنزیک بازاڕ، خەریکی فرۆشتنی پاکەت بو، هاوڕێیەتی سیروان و وەفا وەکو هاوڕێیەتی وەفاو هونەر نەبو، لە بەینی ئەواندا، زۆر شت

له قاڵبدراو بو، زۆر شت سنوردار کرابو، بەڵام زۆری و قورسی فشارە دەرونیەکان لەسەر وەفا، ناچاری دەکات بەو گەرمای نیوەڕۆی چلەی هاوینە، بڕوات بۆلای سیروان، کە بۆ ئەو تاکە سەرچاوەی هیواو ئومێد بو، بۆ ڕەواندنەوەی ئەو هەمو خەم و خەفەتەی کە کۆبۆتەوە لەسەردڵ و دەرونی.
وەفا بە قژێکی شانە نەکراو و سیمایەکی ماندو، کوڕێکی باریکی برۆڕەشی، ڕەنگ ئەسمەر، بە کۆمەڵێک خەون و هیواو خۆزگەوەو بە دڵێکی شکاوی پڕ سۆزو وەفا و خۆشەویستیەوە، وردە وردە بە جادەدا بۆ ناو بازاڕ بەرەو لای سیروان دەهاتە خوارێ، کاتێک لە عەرەبانەکەی نزیک دەبێتەوە بەهۆی بێ پارەیی و شەرمنی، ترپەی دڵی زۆر زیاد دەکات.
لە دڵی خۆیدا دەست دەکات بە نزا کردن، بەڵکو سیروان لەوێ بێت و فەرموی بکات، بۆ جگەرەیەک، چەند هەنگاوێکی کەمی ماوە بگاتە لای سیروان و بە زمانی زەردەخەنە پێی دەڵێت، دەکرێت سیگارێک بکێشم؟ وایدەزانی سیروان زمانی زەردەخەنە تێدەگات، ئیدی بەرەو ڕووی دەچێت و زۆر بە گەرمی تەوقەی لەگەڵ دەکات، سیروان فەرموی دانیشتنی لێدەکات و ئەویش بە خەیاڵی ئەوەی ئێستا نا ئێستا، جگەرەیەکی پێشکەش دەکات، دادەنیشێت، ئیدی هەر کەسێک دێتە ئەوێ و چەند دانەیەک لە جگەرەکان دەکڕێت، تامەزرۆیی وەفا زیاتر دەبێت، بەڵام ئەو هەستەی لە ناخەوە بەردەوام ئاراستەی دەکات، پێی دەڵێت نا، نەکەی خۆت بۆ جگەرەیەک بچوک بکەیتەوە، با پاکەتەکان لەوەش زیاتر دەمیان بکەنەوە، با جگەرەکان جوانتریش سەر وەدەرنێن، با ئاگری داگیرساوی دەرونی تۆش، هێندەی تر داوای ئەو ئارامیە بکات، کە

لە چەند مژێکدا دەتەوێ خامۆشی بکەی، بەڵام نا، ئەوەی گرنگە سەربەرزی و شکۆیە، بۆیە دوای چارەگێک دانیشتن، سیروان خوڵقی جگەرەیەکی ناکات و وەفاش هەر بەو جۆرە دەمێنێتەوە.
ڕەنگە سیروان نەزانێ کە من بۆ جگەرەیەک ئەوهەموو ڕێگەیەم بڕیوە، ئەگینا بۆ ناڵێ فەرموو، خۆ پارەی یەک جگەرە، کاریگەریەکی ئەوتۆ دروست ناکات، ئەی بۆچی خۆم نەڵێم ئاساییە جگەرەیەک بکێشم، تۆ بڵێی بەو قسەیە، لە بەهاو نرخم کەم ببێتەوە؟
ئیدی وەفا لەو دڵەڕاوکێیەدا دەمێنێتەوەو سیروانیش هەر هەواڵی کەس و کارو خزمانی لێ دەپرسێت تا سەرەنجام، هەستی بەرزی وەفا، ڕێگەی پێنادات ئەو سازشە بکات و ماڵئاوایی لە سیروان دەکات و بەهەمان ڕێگادا بەرەو ماڵ دەبێتەوە.
ئەوەی وەفای پەرێشان و هەپڕون بە هەپڕون کردبو ئەوەبو دڵی دابو بە کەسێک، بێ ویستی خۆی، کەسێک کە لە چاوی ئەودا هەموشتێکی جوان بو، لەگەڵ ئەوەی ڕۆژێک نەبو ئەودڵەی وەک خۆی بۆبهێننەوە، یان بە شکاوی، یان بەساردی، یان بەشێواوی، یانیش بە نیوە مردویی بۆیان دەهێنایەوە، شەوانەش بەدیار سارێژکردنی ئەو هەمو درزەی دڵی، دڵی نەدەهات دڵی لێی بشکێ، بۆیە هەمو جارێ، وەفا لەگەڵ هونەر لە باسی ئازارەکانی دڵدا دەیگوت- گرنگ نیە ئەوەی دێت جوان بێ، گرنگ ئەوەیە ئەوەی نایە ئەو جوان بێت.
هونەریش دەیگوت- لەوەش گرنگتر ئەوەیە ئەوەی دێت و نایەت ئەقڵی جوان بێ، چونکە بەڕاستی زۆر ناشرینە هەمو جوانی مرۆڤ بکەوێتە ڕوخساریەوە.

٢٢

مانگێک تێپەڕی بەسەر گەڕانەوەی هونەر، میوان زۆر کەم دەهاتن، هاوکاری برای، چەند ڕۆژێک بۆ کرێکاری لە کۆمپانایەیەک سەفەر دەکات، کە کاری ئەو، پاککردنەوەو دەردانی خۆڵ و خاشاکی چەند ساڵەی ناو زێرابی گەورەی سندوقی بو بە خاکەناس، نوسینگەی سەرەکی کۆمپانیایەکە، لە شارێکیتر بو، دو کاتژمێر بە ئوتومبیل، دوری ڕێگای نێوانیان بو، ڕۆژێکیان یەکێک لە چاودێرانی کۆمپانیا، لەگەڵ کرێکارێک دەبێتە دەمەبۆڵەیان، دواتر سەردەکێشێت بۆ شەڕ، هاوکارش لەگەڵ چەند کرێکارێکی تر، دەکەونە ناوبژی کردنیان، ئەو کرێکارەی لەگەڵ چاودێرەکە شەڕیان دەکرد، بە خاکەناسەکەی پەلاماری چاودێرەکەی دەدا، چاودێرەکەش مەستەڕەیەکی یەک مەتری ئاسنی پێ بو، بۆ بەرگریکردن و هێرشبردن بەکاری دەهێنا، ئەویان دەگرت، ئەوەی تر پەلاماری دەداو چەند جارێک خاکەنازەکەی بە ئاراستەی چاودێرەکە ڕادەوەشاند، بەڵام شانسی هەبو نەیدەگرت، دەنا هەر لە جێگەی خۆی نوزەی لێدەبڕی، چاودێرەکەش لەترسان و لەمشەوەشیان، مەستەڕەکەی لێدەکەوێت، کە کرێکارە دەیبینێت بە فرسەتی دەزانێت و پەلاماری دەدات، خاکەنازەکەی ئەوەندە بەرز دەکاتەوە کە بەشی دو سێ گەڕەک ڕقی تێدا کۆکرابێتەوە.

هاوکار دەچێتە نێوانیان و خاکەناسەکە بەر سەری ئەو دەکەوێت و بە پەلە دەیبەن بۆ نەخۆشخانەو وادەزانن مردوە، بەڵام هاوکار گوێی لێیە خەڵکەکە دەڵێن، شکور نەمردووە، دەنگەدەنگ و خۆشحاڵیان هەستی پێدەکرا، بەڵام نەیدەبینین و نەیدەزانی خەوە یان ڕاستی، ئەی بۆ دەبێت خەو بێت ئەوەنیە گوێی لێیانە، بەڵام خۆ نایانبینێت، ئەو هەمیشە بۆ یەکلا کردنەوەی شتەکان، دەبو بە دو کەس، یەکیان دژو ئەوەی تریان دۆست، لێرەش وایلێهات، دەستێک بەسەریدا دەهاتو دەچو، لە دەستی ئەو دایکە دەچو کە وەڵامی پرسیاری پزیشکی منداڵەکەی سەبارەت بە نەخۆشی منداڵەکەی دەداتەوە، هەردەتگوت هێلکەی دەڵەمەیە، گرامێک ئێسکی تێدا نەبو، هەتا بەر سەر بکەوێت، مرۆڤ تێناگات چۆن ئەو هەمو سۆزە دەکرێتە ناو لەپی دەستەوە، پەنجەکان وەک خڕناشە وەردی سەرو پشتیان دەکرد، بەڵام هەستی دەکرد لە دوای خۆیان، بە تۆوی ئەوین دایدەچێنن، ئای چەند خۆش دەبو ڕاستی بوایەو خەون نەبوبا، لەپڕ شتێک زۆر ئازاری گەیاندە سەری، کەچی هێزی کرانەوەی چاوی بۆ گەڕایەوە، ببینینی وردە وردە، ڕون دەبۆوە، تا وایلێهات تەواو ڕون بۆوە، هاوکار زۆر تاسابو، خۆی لەسەر قەرەوێڵەیەو دەوریشی پڕ لە خەڵکە، لە دایک و باوک و خوشک و براو خزم و ناسیاو، بەڵام کۆمەڵێک خەڵکی لێبو قەت نەیدیبون و هیچ کامێکیانی نەدەناسی، کارمەندێکی نەخۆشخانە بە جلێکی سپیەوە هاتە ژور، سڵاوێکی لە هاوکار کرد، بەڵام ئەوانەی تر وەڵامیان دایەوە، پشتی دەستی خستە سەر

ناوچاوانی، لەسەر ئەو چەند کاغەزەی بەدەستیەوەبو چەند شتێکی نوسی، دواتر ڕۆیشت، دوای پێنج خولەک دەنگی پیاوێک بەکەمێک بەرزو تورەوە بیسترا، دەیگوت بێزەحمەت ئەم ژورە چۆڵ بکەن تکایە هەر ئێستا، تا پزیشکی تایبەت بیبینێت.

٢٣

خۆر بەرەو ناوەڕاستی ئاسمان، تەواو بەرز بۆتەوە، ئاسمان ئەوەندە ڕون و پاکە هەر دەڵێی، لە ژیانیدا شەوی نەدیوە، هەوایەکی پاک، دوای بارینی چەند ڕۆژەی باران، بەینی هەموانی بە تیشکی زێڕینی خۆی، گەرم دەکردەوە، جگە لەوانەی مەیلی نیسیێ، ناخی بۆنخنک کردون، ئەو ڕۆژە کەمتر لە ڕۆژەکانی کۆتایی، دوا مانگی ساڵ دەچو. هەر چەند خولەکێک جارێک، عارەبانە یان ماتۆرسکیلێکی تایبەت، بە فرۆشتنی سەوزەو میوە، بە کۆڵاندا دەهاتن و دەچون، جا هەریەکەو ئاوازێکی تایبەتی خۆی هەبو، دەنگی.. - گۆڵ بو، نا نا وانیە گۆڵ نەبو - ی منداڵان لە کۆڵانی پشتەوە، جوان دەهاتە بەرگوێ، ئەوە جگە لە دەنگی ڕادیۆی مام ڕەحمان کە سێ ماڵ سەروی ئەو ماڵەی بەرامبەر ماڵی ئێمەبو، هیچ کات نەبو خۆر لە دەرێ بێت، مام ڕەحمان لە حەوشە نەبێت، ئەوەندە هۆگری یەکتر ببون، زۆر جار لەگەڵ ڕێژنە دەمانگوت، ئەرێ دایکە ئاسمان هەورە یان مام ڕەحمانە؟، وای لێهاتبو لە دڵی خۆمدا دەمگوت- ئەمڕۆ خۆر هەر دەرنەکەوت، تۆبڵێی مام ڕەحمان نەخۆش نەبێت، یان کۆچی دوایی نەکردبێت، دو ساڵ پێش ئێستا، هاوسەرەکەی بە نەخۆشی کۆچی دوایی کرد، تاکە یادگاری کە بۆ مام ڕەحمانی

جێهێشت، کچە بە شوەکەی بو، کە هەفتەی جارێک دەهاتە سەردانیان.
لە دامێنی چیایەکە ڕانە مەڕێکی گەورە، تەواوی ئەو دامێنەی تەنیوە، خۆ ئەگەر تازە دەستت لە خواردنی گۆشت و پڵاو هەڵگرتبێت، دەبێ تامی کولێرە چەورە ڕەنگ زەعفەرانیە گەرمەکانی بەرەبەیانی هەمو ڕۆژێکی پور ئامینە بکەی، کە ماڵەکەیان ڕێک لەسوچی کۆڵانەکە بو، ئەویش وەک پاسەوانی کۆڵان، تەندورێکی هەر بە دەستی خۆی دروستکردبو، شیرین بەو هەمو شیلەیەوە کە لە ئاکاری جوان و گفتوگۆی شیاو، کەچی وەک ئەوەی دایکی توکی لێکردبێت، بە بێدەنگی تەمەنی نەشەمزاوی هەڵدەوەری، لە ڕوخساریدا ئەو تارا سپیەت بەدی دەکرد کە وەک داوەڵێک بەدەستی باوە پەرێشان بوە.
چۆلەکەی ئەو ناوچەیە یان نەدەهاتن یان ئەوەندە دەهاتن، دارو درەخت و تەلی کارەبایان، دادەپۆشی، نازانم هەر من وام هەست دەکرد یان هەر بەڕاستی، هیچ شتێکی کۆڵانەکەمان لە کۆڵانێکی تر نەدەچو، بەهۆی بەکارهێنانی دەرمانی هێورکەرەوەو بۆنی چێشتی دایکی هونەر، دارو بەردیشی مەست دەکرد، لە ناو ئەو مەنجەڵە ڕەش و ناڕێک و قوپاوە، وەک دەرونی جەنگاوەرێکی بەدیل گیراوی کاتی جەنگ، لەگەڵ ئەوهەمو قوڵپە گەورەیەی کە دەیدا لەسەر ئاگری دار، هەر دەتگوت لەبەر هونەر، خۆی دەخواتەوەو دەنگی دەرناکات تا ئەو خەبەری نەبێتەوە، بەڵام هونەر زۆر بەباشی لەماوەی هەفتەیەکدا، بەپشت بەستن بە ئارامی دەرون، ئێستا ڕۆژ بەڕۆژ باشترو باشتر دەبینرێت، لەوڕۆژانە ئێوارەیەک هەر هەتا کەمێک دایکی بجوڵێنێت و

دەریهێنێت لە گێژاوی ئەو هەمو دالْغەو خواردنی خەمی بێسود، جوتێک پێڵاوو کراسێک و شۆرتێکی کردبۆوە ناو کیسەیەکی ڕەنگ ڕەش، دایکیشی کە لەگەڵ باوکی لە هەیوانەکە وەک هەمیشە بە دەنگی نزم لە شتێک دەدوان، کەسێک لەلاشیان بوایە، نەیدەتوانی شتێک ببیستێت، ئەمڕۆش کە دەتبینی، مام قادر سەرخەوی عەسرانی دەشکاند دایکیشی، سەرگەرمی چنینی کڵاوێک بو لە سوف، دیمەنێکە کە ڕەنگە کات بەسەریدا بڕوات، بەڵام ئەستەمە هەرگیز لە چاواندا بسڕێتەوە.

٢٤

ڕێژنە لەلای یەکێک لەکچە دراوسێکانیەتی، برا گەورەکەشی لەکرێکاری نەگەڕاوەتەوە، هونەر زۆر جوان بە کەمێک خۆ مشەوەش کردنەوە، کیسەیەکی بە دەستەوەبو، کاتێک هات و گوتی دایکە گیان، بە باوکم مەڵێ، من زۆرم پێناچێت باشە، هەوڵیش دەدەم هەم زو بگەڕێمەوە، هەمیش خۆم بپارێزم، دەی دایە گیان بای، سەری دایکی ماچ کردو لەگەڵ یەکەم هەنگاو، دایکی گوتی- بوەستە بوەستە کوا سەیرمکە کوڕم، بۆ کوێ دەچی بۆ کوێ؟

هونەر هەستی کرد دایکی خەریکە توڕە دەبێت، بۆیە خۆی کۆنترۆڵ کرد، کە خەندە نەیەتە سەر لێوی، گوتی- دایە گیان لەگەڵ هەندێک هاوڕێمدا، بەنیازین بڕۆین کەمێک یاری بکەین، دایکی توشی جۆرێک لە شۆکبون بو، دەمی کردبۆوەو هەستایە سەرپێ و بە سەیرکردنەوەو بە دو چاوی نەتروکاوەوە بەرەو ڕوی دەهات، لە هەمو ژیانیدا نە دایکی ئاوا بینیوە نە ئاواش ترساوە، بۆیە بەپەلە گوتی- گاڵتە دەکەم دایەگیان گاڵتە دەکەم.
لەو کاتە مام قادر خەبەری دەبێتەوە، دەبینێت هونەر بەدەم خەندەو پێکەنین و دەربڕینی ڕێزو خۆشەویستی، سەری دایکی بە هەردو دەستی گرتوەو ماچێک نیە، دو ماچ نیە، دەتگوت منداڵێکەو نازی لێبڕاوە، گوتی- دیسان بە نیازی بۆ ئەوروپاو

مەورووپا بڕۆی کوڕم؟ خۆ بیری شێرناخ یش ناکەی؟ هونەریش بە دەم بەپێکەنینەوەو دەست ماچ کردنی باوکی، لەلای باوکی دانیشت دایکیشی لە پاڵ هەردوکیان، وەڵامی باوکی دایەوەو گوتی- کەس بیری شوێنێک دەکات کەئازاری زۆری لێ چێشتبێت بابە گیان؟

باوکی گوتی- بەڵێ زۆرن ئەوانەی بێ ئاگان لەوەی، لەو شوێنە شتێکیان لێ بەجێماوە، هونەر گوتی- وەکو چی؟

باوکی گوتی- دڵ.

هونەر بە کەمێک زەردەخەنەوە گوتی- ئاخر باوکە گیان ئەوان منیان کوشت، نەک دڵ، مرۆڤبونیان شکاندم، کام جوانی هەبو، شێواندیان، مەگەر من ئەقڵم لەدەست داوە، یان بێزارم لەژیان؟ ئاخر هەموان گلەیی لەوانە دەکەن کە ئازاری دڵ دەدەن و دەیشکێنن، بەڵام ناشیدەن بە کەسێک کە بزانن وەک خۆی جوان دەیپارێزێت، مام قادر گوتی، ئافرەت ئەگەر چایەکە گەرم بێت حەزم لەچایەکە، هونەریش دو چاوی زەقی بڕیە سوچی خوارەوەی جامخانەکە، ئەم قسەیەی باوکی شۆکی کرد، هەر بیری لێدەکردەوە.

دوای سێ هەفتە، ئێوارەیەک نامەیەکی بە تەکسیەکدا بۆ دێتە ماڵەوە، ڕێژنە وەریدەگرێت چونکە، لەو کاتەدا هونەر لەلای دو هاوڕێی دەبێت، کاتێک هونەر دەگەڕێتەوە، ڕێژنە دەڵێت- کاکە هونەر ئەم نامەیە تەکسیەک هێنای بۆتۆ، ئەوەتا ناوی تۆی بەسەرەوەیە.

هەر لەگەڵ ئەوەی نامەکەی بینی، شادی بە جۆرێک لەسەر ڕوخساری هونەر دەرکەوت، وەک گوڵی نازنازە، گەشانەوەی بەچاو دەبینرا، خەندەیەک کەوتە سەر لێوی، هیچ شتێت زاتی داپۆشینی نەبو، وەک ئەوەی نامەکە لە پەڕی گوڵ چنرابێت، زۆر بەنەرمی دەیکردەوە، کە تەنها دو دێڕی تێدا نوسرابو، بەم شێوەیە (ڕۆژی پازدەی یەکی ساڵی نوێ، کاتژمێر دەی سەر لە بەیانی هەموان لە شوێنی دیاری کراو چاوەڕوانن)، تەواوی ئەندامانیماڵەوە، ڕامابون لە هونەر، هونەریش هەر ئەودیو ئەودیوی پێدەکردو چاوی لەسەر نەدەتروکاند، ئەگەرچی بۆ ئەوان جێگەی پێکەنین بو، بەڵام هونەر هەمو ئەوشتە جوانانەی دەبینی، کە لە پشتی هەر پیتێک خۆیان گرمۆڵە کردبو، هەر چەندی خۆی هێناو برد نەیتوانی وا خۆی بنوێنێت کە هیچ شتێکی تایبەت لەو نامەیەدا نییە، بەڵام هەستەکان هەمو کات ملکەچی فەرمانی ئێمە نابن، لەوە زیاتر دایکی خۆی بۆ نەگیرا و پرسی- ئەرێ کوڕم، ئەم کاغەزە داماوەت کوشت ئەوەندەی هەڵیگێڕیەوە، پێمان ناڵێی چی تێدا نوسراوە، خۆ کەس نەزانێت من دەبێت بوکی خۆم بناسم، لەگەڵ ئەوەی هونەر گوێی لەم قسەیە بو، ڕوخساری وەکو چیایەک کە سێبەری بەسەردا دێت، ڕەنگی ساردبونەوەی پێوەدیار بو، دەیگوت هەرگیز ئەم دو لێوەی نەبون کە چەند ساتێک لەمەوپێش شەلاڵی خەندە بون، نامەکەی یەک دو جار قەد کردو خستیە گیرفانی چاکەتەکەی، دواتر ڕوی کردە دایکی و گوتی- نا دایە گیان هەڵە تێگەیشتویت، من نیازێکی وەهام نیە، باوکی گوتی- ئەی چیە کوڕم، تۆ قەت شتت لە ئێمە نەشاردۆتەوە، ئاخر ئێمە لەدڵسۆزی زیاتر دەبێت چیترمان بۆتۆ هەبێت؟

٢٥

هونەر هەناسەیەکی قوڵی پڕ خەمی هەڵکێشا، بەڵام لە کاتی دەردانی هەناسەکە بۆ دەرەوە، ڕەنگی دەموچاوی گۆڕا بۆ شادی، بەسەر ڕاوەشاندنەوە، قاقایەکی لێداو گوتی ئای دنیا، کە گەڕاندیانمەوە بۆ شێرناخ، دو شەوی سەرەتا، هەر خۆم تەنها بوم، لە ژێر مێزی نانخواردنی سەربازەکان، بە شەو لە چاوەڕوانی دوا سەرباز دا خۆمم دەکردە خەوتو، بەڵکو بیری بچێت تەلەفزیۆنەکە بکوژێنێتەوە، بە ڕۆژیش، لێکدانم بۆ ژمارەی پۆستاڵی سەربازەکان دەکرد، کە زۆربەیان ٤٢ و ٤٣ یان دەکردە پێ، هەیانبو خۆی لە هیچ پیسیەک نەدەپاراست، هەشیانبو دەتگوت بەس لەسەر فەرشی کاشان ڕێدەکات، بەڵام بە دەگمەن هەیانبو لە کاتی نانخواردندا، قاچەکانی نەجوڵێنێت، زۆر جار بەبێ ئەوەی ئەوان بزانن کە بونەوەرێکی هاوشێوەی خۆیان، لەژێر مێزەکە چاوەڕوانی بەربونەوەی پارچەیەک سەمونی دەمی ئەوانە، تا لە برسێتی خۆی پێ ڕزگار بکات، ئەو ڕۆژانەی مریشک و گۆشتی حەیوانیان پێشکەش بکردبایە، بۆ سەربازەکان جەژن و بۆ هونەرو هاوڕێکانیشی ڕەشترین ڕۆژ بو، لە چەند جێگەیەکی ژێر مێزەکان بنێشتی بەکارهاتوی سەربازەکانی پێوە نوسابو، کاتەکانی خواردنی بەیانی و نیوەڕۆ، بۆ من، باشتربو ئەگەرچی من بەشدار نەبوم لە

خواردن، بەڵام ئەوان بۆیان نەبو پۆستاڵەکانیان لەپێ بکەنەوە، بەڵام هەر کەکاتی ڕەسمی کارکردنی کارمەندان تەواو دەبو، بۆ نانی ئێوارە پۆستاڵەکانیان لەپێ دادەنا، بۆنی ئەو هەمو پۆستاڵە، لەژێر مێزەکاندا، وەک گڕی گەرمی خۆری مانگی تەمموزی چلەی هاوین، بەسەر جادەیەکی قیرەوە هاڵاوی لێهەڵدەستا، ئاخر کوا بۆنی ئەم گۆرەویانە، لەگەڵ بۆنی گۆرەویەکەی من، لەماڵی وەفا دەکرێتە ناو یەک شوشەوە؟، ساردی زەویەکەو ڕەقی کاشیەکان، تا دەهات مردنیان لا شیرین دەکردم، چەند خولەکێک پێش دابەشکردنی نانی ئێوارەی سێیەم ڕۆژ، دو کەسیان فڕێدایە ژێر مێزەکەی تەنیشتم، دوای تەواوبونی نانخواردن و چۆڵبونی شوێنەکە، فرسەتم هێناو لەسەر پشت وەک کرم خۆمم خزاند بەرەو لای ئەوان، تا پرسیارێکیان لێ بکەم، بە نوکی پەنجەی دەستی چەپم بە نزمی کێشام بەکاشیەکاندا، بەیەکەوە سەریان بەلای مندا بادا، منیش بێ وەستان گوتم- وار ئار یو فڕۆم؟ ئەوانیش گوتیان- کوردستان. لەبەرئەوەی ژمارەی بەندیەکان، بون بە سێ بەندکراو، کە بەڕای ئەوان ئەو ڕێژەیە دەکرێت مەترسی دروست بکات، ئەگەر چاودێری تایبەتی شەوو ڕۆژیان نەبێت، بۆیە هەر دوای تەواو بونی خواردنی نیوەڕۆ، ئەوان، لەژێر مێزەکان دەردەهێنن و دەیانگوازنەوە بۆ جێگەی وەستانی ئوتۆمبێل کە شوێنەکەی کەوتبوە لای چەپی حەوشەی گەورەی سەربازگاکە، بە زمانی تێکەڵە لە تورکی و عەرەبی و ئینگلیزی چەند سەربازێک بە هونەرو دو هاوڕێ بەندیکەی دەڵێن، کە ئیتر ئەم دوسێ چینکۆیە، کە وەک بارانگر خرابونە سەریەک، شوێنی مانەوەو

چاوەڕوانی چارەنوسی داهاتوی ئەوانە، ئەگەرچی دیواری ئەو شوێنە، لە دەرگای شکاو و کۆنی ئۆتۆمبێلی گەورەی سەربازی دروست کرابو، لەگەڵ ئەوەش هەر دوکاتژمێر جارێک ئەو چاودێرە ئاڵوگۆڕی پێ دەکرا، کە شەوو ڕۆژ لەسەر کورسیەک، پێنج مەتر لە دوری ئەوان دادەنیشت، ئەو شوێنە هیچ شتێکی لێ نەبو، کە ئەوان لەسەری دابنیشن، خواردن و خواردنەوە تەنها ئەگەر پارەت پێ بوایە لە فرۆشگای ناو سەربازگەکە، دەستت دەکەوت، ئەگەرنا دەبو چاوەڕێی سۆزو بەزەیی سەربازەکان بکرێت، کە بەڵکو لە شانسی ئەوان، چەرخی ئارەزوی دڵ ئەو ڕۆژە باش نەچەرخی بێت، هەتا هۆیەک بێت بۆئەوەی یەکێکیان، مەیلی بۆ قەڵاچۆکردنی خواردنی ناو قاپەکە، کەم ببێت و تۆزە خواردنێکی پاشماوە، ئاهێک بکات بە بەری سێ ڕوحی هەڵپڕوکاو، سێ چرای نوزە لێبڕاو، ئاخر لە ڕوخساری ئەواندا شتانێک دەردەکەوتن، کە لە بونەوەری هەسارەی زەوی نەدەچون.

٢٦

ئەگەر یەک تۆز خواردن لەقاپی سەربازێکدا مابایەوە، دەبو بیکاتە ناو ئەو بەرمیلەوە کە لەودیوی چێشتخانەکە، نزیک شوێنی دانیشتنی بەندییەکان، دانرابو، هونەر چەند جارێک بۆ شاردنەوەی دڵپڕیەکەی لە باوک و دایک و ڕێژنەو برا گەورەکەی، سەیری بنمیچی ژوری دانیشتن دەکات، ئەگەرچی ئاو لە چاوەکانیدا وەک کانی، هەڵدەقوڵا و هەموانیش هەستیان پێدەکرد، بۆیە ڕێژنە وەک بەخشینی دڵنیایی، دەستی خستە سەر شانی هونەرو شانی گوشی، ئەویش ئاهێکی ساردو قوڵی هەڵکێشاو گوتی: کاتی نانخواردنی ئێوارەبو کە یەکێک لە سەربازەکان، بەسەر ئاماژەی هاتن بۆ کاروان دەکات، تا بچێت ئەو خواردنەی کە ماوەتەوە بیبات، بۆیە کاروان وەک درەختێک کە خنکاوی بێ ئاوی بوبێت، ئاوا گەشایەوە، هەر بەپەلەو بە دنیایەک دڵخۆشیەوە بەرەو لای سەربازەکە ڕۆیشت، سەربازگەی شێرناخیش وەک هەمو سەربازگەیەکی دونیا، لەبونی سەگ بێبەش نەبو، چەند سەگێک بۆ بەدەستهێنانی پارچە ئێسکێک، کلکیان وەکو کۆلارە، بەملاولای خۆیاندا ڕادەوەشاند، وەک ئەوەی پێ یان سوتابێت، لەو ناوە هەر تەراتێنیان بو، کاتێک کاروان گەیشتە بەردەم ڕێگای سەربازەکە، ویستی دەستی درێژ بکات، هەتا خواردنی ناو

قاپەکە لە سەربازەکە وەرگرێت، بەڵام سەربازەکە لەو کاتەدا قاپە خواردنەکەی بەسەر سەرو دەمو چاوی کاروان دا کردو لە قاقای پێکەنینیدا، لەو کاتەدا هونەر بۆچەند خولەکێک بێدەنگ بو، دواتر بۆ جارێکی تر سەری بەرز کردەوەو سەیری گۆشەیەکی بنمیچی ژورەکەی کردەوەو بەردەوامبو لە گێڕانەوەی ڕوداوەکەو گوتی- ئەگەر لەو کاتەدا لیۆناردۆ داڤینچی لە بری کاروان خەریکی کێشانی مۆنالیزا بوایە، ڕەنگە هەرچی ڕەنگە، بۆ ناو قوتوەکە گەڕابایەوەو تفیان لە تابلۆش کردبایە.

بە شەوو بە ڕۆژ ئەوان بێداربون بەتایبەت سەرهەد، ئاخر لە بێداری زیاتر، کێ تاقەتی شێلانی ئەو هەمو وردە بەردو ئەو هەمو خۆنزمکردنەوەی هەیە بۆسەر زەوی، کاتێک گێژەڵوکەیەک یان ڕەشەبایەک، لەوێوە تێدەپەڕی، کەس نەبو وەڕس نەبێت، لە چاوشارکێ کردن، لەگەڵ ئەو هەوا ساردەی لە کونی چینکۆکانەوە دەهات و ئەوانیش سەریان پێوە دەنا، کەچی هەروەک ئەوەی کە هونەر بوبێتە هۆکاری کونکردنی چینکۆیەکەو ئەو ڕوناکیەی کە لە کونەکانەوە دەهاتە ژورو دەبوە هۆی تۆرانی خەو لە چاوانیان، دنیایەک بونەوەری بێدەنگی زۆر ورد، بە ئاسمانی ژورەکەوە، لەسەر سەری هونەر دو دو، کۆمەڵ کۆمەڵ دەڕۆیشتن، بە دەگمەن یەکێکیان بە تەنها دەردەکەوت، شەوێک نەبو، هونەر بینەری بەریەک کەوتنی ئەوان نەبێت، بەڵام هەر وەک خۆی دەیگوت- ئەوان یاریان لەگەڵ یەک دەکرد، بەڵام قەت یاریان بەیەکتر نەدەکرد، ئەوان

وەک ئێمە شکستی دەوروبەرمان زیاتر لە سەرکەوتنەکانی خۆمان، چێژی پێنەدەداین، زۆر جار لە وەڕسی و بێ تاقەتیدا، سەرهەد بەهونەری دەگوت- هاوڕێ چیە ئەوە نەخەوتوی؟ هونەریش هەناسەیەکی لە بنی هەناوی ڕادەهێناو دەیگوت- بۆ مەگەر خەو لە خۆی بێزارە، بێتە ئێرە؟، دواتر درێژەی پێدەداو دەیگوت- خۆ ئەگەر خەوێک بە نابەڵەدی ڕێی بکەوێتە ئێرە، ئەوە دڵنیام لە کێشانی سیگارێک زیاتر کات نابات و ئۆقرە ناگرێت، بە پەلە لە شەققەی باڵدەدات و بۆ حەوت پشت و بۆ دواجار فجوق دەکات، وردە وردە، کات لە نزیک ناوەڕاستی شەو نزیک دەبۆوە، بەڵام هێشتا هونەر لەگەڵ خەو، یەک و دوی بو، بۆ ساتێکیش چاوی نەچوبۆ خەو، گوێیی لە چپەچپ و خشپە و دەنگی کورسیی پاسەوانەکە بو، کە چەند مەترێک لە دوری ئەوان دانیشتبو، کەمێک سەری بەرز کردەوەو بینی سەربازەکە، بە دەست و بەسەر ئاماژەی بۆ دەکرد بچێت بۆ لای، ئەگەرچی هیچ ترسێک لە ئاماژە کردنەکەیدا بەدی نەدەکرا.

٢٧

بەڵام بەسەرهاتی کاروان وەکو پەیکەرێکی وردکراو لەچاواندا ون نەدەبو، بۆیە هونەر بە کەمێک قەلەقی و ترسێکەوە، بەرەو سەربازەکە هەنگاوی نا، بەڵام ئەوەی ئەو چاوەڕێی نەدەکرد ڕویدا، کاتێک نزیک بۆوە لە سەربازەکە، لەو نیوەشەوەدا دەبێت لەکام لاوە درز کەوتبێتە ئاسمانەوەو مرۆڤێکی ئاوا جوان و گەورە، کەوتبێتە خوارەوە، مەگەر سەدای ناسازی گەدەی خاڵی ئەوانی نەبیستبێت و چەند پارچە سەمونێکی خستبێتە ناوکیسەیەکی کاغەزو بەشە خواردنەکەی ئێوارەی خۆی، بخاتە بەردەمی ئەوان، هونەر دەیگوت- لە نیوە شەودا نەمدەزانی چۆن چۆنی سوپاسی ئەو بکەم، سوپاسی ئەو هەمو مرۆڤبونەی لەسەر سەری، وەکو کۆمەڵێک بولبول لە شێوەی تاج، دەستی یەکتریان گرتبوو سەمایان دەکرد، لەو کاتەدا لەبێدەنگی زیاتر،شتێکی ترم شک نەدەبرد، بۆیە بۆ چەند چرکەیەک وەک لاڵبون لەوەسفی ئەودا، بە ڕامان لە ڕوخساری پاکی، ئەوەم نیشاندا کە وەسفی ئەو بە من ناکرێت، گەڕامەوە جێگاکەم، ئەو جێگایەی هەمیشە ماندوتری دەکردم، لە نزیک قاچی کاروان و سەرهەد، لەسەر پشت پاڵ کەوتمەوەو کیسە سەمون و خواردنەکەم گرێداو لە پشت سەری خۆمم دانا، جیاواز لەشەوانی ترو دڵنیابون لە ڕزگاربون بۆساتێکی کەمیش بێت،

بە خەوی شیرین شادی کردم، ئەگەرچی برسێتی هێزی لێ بڕیبوم، هەمو شتێکم وەکو خواردن دەهاتە بەرچاو، سەربازەکان وەکو سەمونی جوان برژاو، بە بەرچاوی مندا هەمیشە هاتوچۆیان بو، خەریک بوم یەک پارچە لە سەمونەکە بخەمە دەممەوە، بەڵام بەبێ ئەوان نەمتوانی، سەرهەد پێش ئەوان خەبەری بۆوە، کردیە هاتوهەراو گوتی- هەستن جەژن بکەن، جەژن بکەن، خواردن، خواردن، ئای لەو دیمەنە چەند جوان بو، کە هەردوکیان زانیان، ئەوە هونەر لەنیوە شەودا ئەو خواردنەی وەرگرتوە، بەڵام بێئەوان دەمی بۆ نەبردوە، خەندەو پێکەنین و باوەش بەیەکترداو دەربڕینی ئەمەکداری، دیمەنێکی وەهای خوڵقاندبو کە چاو لەبینینی تێرنەدەبو.

شوێنێکی خاڵی لەنێوان هونەرو ئەواندا نەمابو کە متمانە، وەک یەکەم ژوان، هەڵینەگلۆفێت و پاراوی نەکات لە دڵنیایی، متمانەی ئەوان ڕۆژ بەڕۆژ جوانتر خۆی دەنواند، تا ئەو ڕادەیەی کە سەرهەد هەمو دەردەدڵیەکانی لەگەڵ هونەر بەخەندەیەک دەگۆڕیەوە، هونەر بە بەدەستهێنانی ئەو متمانەیە، دڵی لە شادیدا ئەوەندە شەلاڵبو، دەترسا لەپڕ وەک خەون ڕاچڵەکێت و ئەمە ڕاست نەبێت.

بەڵام ئەوەی بۆ هونەر دژواری دروست کردبو، لەگەڵ ئەوەی ئەوان وا دەردەکەوتن کە بەزۆر بەسەر دودا دابەشکرابن، بەس نەیدەتوانی درۆ لەگەڵ هەستەکانی بکات، نەیدەزانی بۆچی دڵسۆزی سەرهەد بۆ کاروان، لە دڵسۆزی کاروان بۆ سەرهەد، جیاوازە. نیوەی شەوبو، زۆری نەمابو خەو دەستەمۆ ببێت، کە دەنگی هەنسک و سەدای بەردانی دەستی ئەو هەمو ئەشکە

لەچاو، زەمەنی ناچار دەکرد هەتا کڵاوی سەری لار دەبێتەوە، بوەستێت. کاروان وەک زۆربەی کات ئەگەر دەرفەتی خەوێکی کەروێشکیشی هەبوایە، هەر لەسەر لای ڕاست، وەکو ئەوەی گڕی شتێکی دابێت و لە ئێمەی بشارێتەوە، دەخەوت، یان کە کاتێک ژمارە چوار، کاروان ی لە خەودا بدیتبایە، وایدەزانی لە بەردەم ئاوێنەیەو خۆی دەبینێت، ئەو ئاوێنەیەی بۆ جوانتر شاردنەوەی دزێوەیەکان دیداری دەکرێت، نەک بۆ جوانتر دەرخستنی جوانیەکان، زۆر هەن تاکە شوێن کەلێی ون دەبن، تەنها بەردەم ئاوێنەیە، سەرهەد لە دامێنی ژورەکەو لە بەینی من و کارواندا لەسەر پشت و بەدەم دەستوەردان لە قژم، سەدای هەنسکی منی لەو خەوە بە خەبەر هێنا، کە لەخەوی کەروێشکێکی بێباوەڕ دەچو، لە دڵی خۆمدا گوتم- من دەزانم کە چارەسەری ئەو گرفتەی، کە لە نیوە شەودا پیاوێک ناچاری گریان بکات، زۆر دژوارەو بۆ بون بە قوربانی ئەو، قوربانی دەوێت، لەسەر پشت وەکو کرمی تازە دەرچو لەزەوی، بەرەو لای کاروان هەر لەسەر پشت خۆم خزاند، ئەویش بە ئاراستەی من، ڕوی سوڕاندو خۆی نزمکردەوە.

٢٨

دەتگوت پێشتر کاتمان دیارکردوە بۆ دەردەدڵ کردن، ڕاستەوخۆ گوتم: چۆن توانیت ئەو لە چاوەڕوانیەکی نادیاردا بەجێ بێڵی؟، بە هەڵڕشتنی چەند فرمێسکێکی هەڵپڕوکاو نیشانیدام کە شتەکە زۆر لەوە گەورەترە کە ئەو بە تاوانی دانانی کەسێک لە چاوەڕوانی، بخرێتە دڵێکی تەنگی تاکە کەسیەوە، ئەو شەوە شتەکان تەواو پێچەوانە بونەوە، ئێستا ئیدی سەرهەد لە بری ڕاکردن، مەیلی گەڕانەوە دەکات، لە بری بیرچونەوە، مەیلی هەڵکردن لەگەڵ ئەو دەکات، لەبری ڕشتنی ئەشک، مەیلی دیداری ئەو دەکات، ئەوەی زۆر سەیر بو ئەو خەوە درێژەی کاروان بو، هەر دەتگوت پێشتر پێیان گوتوە کە شەو زو بخەوێت، هەتا سەرهەد و هونەر بەدڵی خۆیان دەردە دڵ بکەن، سەرهەد دەیگوت قەت بڕوام نەبو ڕۆژێک بگەم بە کەسێک و باسی ئازارەکانمی بۆ بکەم، ئەویش لەگەڵ من پەنجەی بخاتە سەر ئەو شوێنەی ڕوحم و بڵێ ئەوەتا ئازارەکە لێرەدایە.

کاتێک بە دڵی گوێ، گوێ ڕابدێرێت بۆ کەسێک، کەمتر کات بە پرسیار کردنەوە دەڕوات، بەر لەوەی فێری دەربڕینی وشە ببین، گرنگە هونەری گوێگرتن بخوێنین، دەبێت شتێک ببیسترێت جا بگوترێت، مەگەر قەت بوە نابیستێک قسە بکات؟!

چونکە ئەو هیچی نەبیستوە هەتا شتێک بڵێت، ئەو گۆڕانکاریە لەپلان و لە ئاراستەی ڕوی ڕەوڕەوەی ژیان ڕاستەوخۆ هەمان شتیش بو بۆ کاروان، لە ڕاستیدا ئەگەر سەرهەد نەبوایە، کاروانی تاقانە هیچ کات بە خەیاڵیش بیری لە ئەوروپا نەکردبۆوە، ئەو هەتا ئەو شەوەی پێشوتر بە چەند وشەیەک، ئەوەی هەزار جار دوپات کردەوە، کە سەرهەد بۆ ئەو، واتای نیوەی گۆی زەوی دەبەخشێت، کاروانیش بۆ سەرهەد واتای نیوەکەی تری زەویە، کاروان لە دەنگی قاقای سەرهەد کە لەگەڵ هونەر قسەیان دەکرد خەبەری بۆوە، وەک بۆخۆی دەیگوت- دەبێت ڕۆژ لە کام لای ئاسمانەوە سەری دەرهێنابێت، ئەگەر ئێرە نەبوایە دەمگوت بە خۆشی بێت ئەو دڵخۆشیەت، بەڵام لە شێتبون زیاتر خەیاڵم بۆ شتێکی دیکە ناچێت، ئەوە خێرە سەرەی برام ئەو قاقایە چیە؟ لە خۆشیان هیچ وەڵامێکی نەدامەوە، ڕوی کردە هونەرو گوتی هونەر گیان شتێک بوە؟ یان شتک قەرارە ببێت؟

من لەخەودا بوم نەمزانیوە، دەی پێمبڵێ، کەچی هونەریش بەس خەندەی دەکردو قاقایەکەشی لە هەناویدا دەکرد بە خخخخخخخ، کە زۆر لە قاقا، چێژی زیاتربو و شادی زۆرتر دەدا، ویستی فێڵیان لێبکات بۆیە لەپڕ گوتی- ئێ ئێ ئەوەیە، ئەها گوتم دەبێت چی بێت، نەیانگوت کاتژمێر چەند لێرە دەردەچین؟ لە ژێر برۆکانم و لە سەروی چاوەکانم، هەستم بە گۆڕانکاری لە دەموچاوی ئەواندا کرد، کەچی دەست بەتاڵ مامەوەو بە ناچاری بێدەنگیم وەک یەکەم و کۆتا بژاردە، هەڵبژارد، سەرهەد

گوتی- کارەگیان تۆ ڕاست دەکەی، من و تۆ بۆ کوێ دەڕۆین؟، ڕاستە تۆ برایەکی لەخۆت گەورەترت هەیە، بەڵام لەگەڵ من، کە تاقانەم جیاوازیت نیە، چونکە ئەو کەمتر دەتوانێت نازی دایک و باوکی هەڵگرێت، لێرە بە دواوە پێویستیان پێیدەبێت، هەروەک چۆن ئەوە بۆ منیش ڕاستە، ئەگەرچی لەبەر من نەبێت، من دەزانم هەمو ئەوروپا بێتە بەردەرگایماڵتان تۆ ناتەوێت، بۆیە منیش لە پاداشتی گەورەیی تۆدا، دەمەوێت بەهاوڕێیەکەم بڵێم، کارە گیان، ئەوە منیش پشتم کردە ئەوروپاو ڕو لە کوردستان و بۆمانەوە لە دەوری یەکتر، ئەوە بڕیارمدا لە دوری، دوربم.

لەگەڵ دانانی چایەکە بۆ هونەر، ڕێژنە فرسەتی هێناو لە هونەری پرسی- ئێوە ئێستاش برادەرن؟ ئەو تەزوەی بە لاشەی هونەردا هات، بە جۆرێک بوو، هەموان درکیان پێکرد، پێیان سەیربو چۆن دەکرێت پرسیارێکی ئاوا سادە، کاریگەریەکەی ڕوخساری هونەرەوە ببینرێت، بە سەیرکردن و ڕامان لە ڕێژنە بۆ ماوەی یەک دو چرکە، هونەر گوتی- دەزانن ئێمە ڕەچاوی ئەوە ناکەین کە کاکە هەردی دەبێ بەیانی زو بۆکارکردن لەخەو هەستێت، مام قادری باوکی هونەر، نەیهێشت هونەر قسەکەی تەواو بکات و گوتی- ئەی ئافەرین کوڕە ئاقڵەکەم، من واخەریکە بۆخەو کوێر دەبم، دایکیشت دەمێکە خەونیشی بینیوەو پێموابێت، کابوسیش گرتویەتی، بە دەم قاقا لێدانەوە خەو هەموانی بۆ خۆی بردەوە.

٢٩

لە ماڵی هونەر، کەسێک نەبو وەکو هەوری چڵکن لەئاسمانی ڕوندا، خەم لەسەر ڕوخساری نەبینرێت، خەم وا پەرەی سەندبو هەتا وای کردبو، کەس تاقەتی بەیانی باش و شەوشادیشی نەمابو، بەشی زۆری خەمەکە لەوەوە سەرچاوەی گرتبو کە ڕۆژێک پێش چونی هونەر بۆ سەردانی سەرهەد و کاروان، کاتی چۆڵکردنی خانوەکەیان بەفەرمانی دادگا، بە دەست گەیشتبو، هەرچۆنێک بو ڕۆژ بە ڕۆژ کاتی چۆڵکردنی نیشتیمانی ئارامی و ڕەشبونەوەی ئەو هەمو شوێن دانیشتن و ڕامان لە دەرکردنی پارچە تریفەی مانگ و بەش بەشکردنی ئەستێرەکان ئاسمانی ماڵی مام قادر، نزیک دەبۆوە، زۆرجار هونەر لەگەڵ ڕێژنە دەبو بە کێشەیان، چونکە ئەوکات باش فێری ژماردنی ژمارەکان نەبو بون؟ بۆیە ئەستێرەکان بەشی لە باوەشکردنی ئەوانی نەدەکرد، ئەگەر گرفتەکەیان زۆری کات ببردبایە، بۆ چارەسەر پەنایان دەبردە لای هەردی، ئەویش لەبەردڵی ئەوان، شتەکەی بەگرنگ وەردەگرت و زۆر جار لچکە ڕەشەکەی دایکی، کە زۆرجار بۆ سەردانی تازیەکان بەکاری دەهێنا، دەیدا بەشانی خۆیداو لەسەر کورسیەک دادەنیشت، وەک دادوەرێکی بەئەزمون و ڕاست، ئەوەندە بە جوانی و بەبێ ستەمکردن و خوارکردنەوەی هیچ بڕگەیەکی یاساکە یان سورکردن و

هەڵگەڕاندنەوەی چاو، دوای گوێگرتن لە هەردولاو وەرگرتنی بەڵگەی ڕون و پەسندکراو بەپێی یاسایەکەی هەرێمیماڵی مام قادر، بڕیاری دەدا.

هەمو جارێک دەیگوت- بەڕێزان دادگا کار لەسەر بەڵگە دەکات، ئێوە ئەگەر دەتانەوێت زۆرترین بریاری دادگا بۆلای خۆتان کێش بکەن، بەڵگەی پەسندکراو بەپێی یاسا بهێنن، پێویست ناکات، بۆ دادگاش گرنگ نیەو نە ئێوەش سودمەند دەبن، بەوەی کە هەوڵی سەلماندنی شتەکان بدەن، چونکە هەمو ئەو کێشانەی ناو دادگا، بە بەڵگە، لە قازانجی لایەک تەواو دەبن نەک قسەی بێ بنەما، هەردی لەگەڵ دەستپێکی قسەکردن، بە دەستێکی عەبایەکەی سەرشانی دەگرتو بەدەستەکەی تریش، ئاماژەی بە هەستانە سەرپێی ئامادەبوانی ناو ژوی چێشت لێنان و چێشتخواردنی ماڵی خۆیان دەکرد، کە ئەوان وەک هۆڵی دادگا بەکاریان دەهێنا، دواتر دەیگوت- خوێندنەوەی بڕیاری دادگا، بە پێی ئەو دەسەڵاتەیە کە یاسا پێی بەخشیوە، ئیدی ئەوەندە جوان و دڵپاکانە بابەتەکەیان دەهێناو دەبرد، هەر حەزت دەکرد سەیریان بکەی، هەتا دواجار دادوەر دەیگوت، ئەو کەسەی لە بەشکردنی ئەستێرەکان کەمتری بەرکەوتوە، ئەوە ئێمە بە پێدانی مانگ بە تریفەکانیەوە، قەرەبوی دەکەینەوە، ئیدی بەر هەر کامێکیان کەوتبوایە، دەستی دەکرد بە دەربڕینی خۆشحاڵی و شای و چەپڵەو فیکە لێدان. ئیدی بەرە بەرە ڕۆژەکان تێدەپەڕین و ئەوانیش لە چۆڵکردنی خانوەکە نزیک دەبونەوە، ڕۆژانە ڕێژنەو دایکی خەریکی پێچانەوەی کەلوپەلی ناو ماڵ بون، چونکە بەهۆی چۆڵکردنی خانوەکەیان، کات لای ئەوان خێراتر

تێدەپەڕی تا کەسێکی تر، وەک ئەوەی دو بەرەکیەک لە نێوان باسەکاندا هەبێت، یان لە هەوڵی تازەکردنەوەی قینێکی کۆندابن، هەرچی ڕوداوێک کە قەراربو ڕوبدات، خۆی دەخزاندە هەفتەی یەکەمی ساڵی نوێوە.

٣٠

کات بەشێوەیەکی باش و خۆش و گونجاو، بۆ هەموان بێگرفت دەڕۆیشت، جگە لە ئەندامانیماڵی مام قادرو بەتایبەتیش بۆ هونەر، بۆ ئەو بۆنەیەک نەبو شادیهێنەر بێت، یادێک جەژنێک نەبو، ئەو دڵخۆش بکات یان باشتر وایە بڵێین هونەر ڕقی لێنەبێت، ئاخر ئەو پێیوابو هەرچی بۆنەی نیشتیمانی و ئاینی و کلتوری و کۆمەڵایەتی، یاخود ناوچەیی بون، ئەوەندەی دەستکورتی هەژارەکانیان دەردەخست، چارەگێک لەوە کەمتریش ئەوانیان شاد نەدەکرد، ئەوەندەی قرچەی لە دڵی کیژو کوڕانی هەژار هەڵدەستاند، ئەوندەی فرمێسکی لە چاوی باوکێکی ڕەنگ پەڕیو لە نیوەشەوداو بەدزییەوە دەهێنایە خوار، ئەوەندەی هەناسەی دایکێکی بێمرادی ساردتر دەکردەوە، نیو ئەوەندە شادی نەدەخستە سەرلێوی منداڵێکی بێناز، چێژی هیچ شتێک، تای تەرازوی چێژی ئەو چەند شەوەی، پێش جەژن لای منداڵێک، نابات بە ئاسماندا، چونکە وەک ئەوەی دەستی کردبێتە ملی ئەویندارەکەی، تا گزنگی تیشکی خۆر لێی نەدات، بۆ ساتێکیش دەست شل ناکات، لە گەردنی جل و بەرگی نوێ، هونەر دەیگوت- ئەو ڕۆژانەی کە دەکەوتنە جەژنەکانەوە، جیاواز لە هەموان بە شتێکی تر خۆم سەرقاڵ دەکرد، هەر وەک چۆن ئەو شەوە کە کۆتا شەوی سەری ساڵ بو، ئەو پێشتر

پلانی دەربازبون لەو بێگاریەی دانا بو، کە هەر ئەو شەوە لە دوای نانخواردنی ئێوارە، بەرەو پارکەکەی خوارماڵی خۆیان، کە سوچی چەپی دەکەوتە سەر ئەو ڕێگایەی، جاران لێیەوە بە بەر دەرگای ماڵی سیمادا بۆ بازاڕ دەڕۆیشت، هێواش هێواش، کات بەرەو نۆی شەو دەکشا، هونەر بە نەرمی و زۆر بە ئارامی، هەردو دەستی، لە پشتەوە، لەسەر کەمەربەندی پانتۆڵەکەی لەیەک گرێدابون و سەریشی بەپێشخۆیدا بەرەو خوار بەردابۆوەو چاوی لەسەر ڕێگای بەردەمی خۆی هەڵنەدەگرت، تەنانەت دەنگی هۆڕنی ئەو ئۆتومبێلانەی بۆدەربڕینی شادی و خۆشی ساڵی نوێ، لەنزیک پارکەکەوە تێدەپەڕین، ئەویان ناچار نەدەکرد بۆ ساتێکیش لە سەیرکردنی ڕێگاکە دابڕێت، بەڵام جارجار هەر بەدم ڕێگای ڕۆیشتن بۆ پارکەکە، دەنگێک لە هونەرەوە دەهاتە بەر گوێ، هەر جارەو بە جۆرێک خۆی دەکرد بەناو گوێچکەدا، هەندێک جار وەک ئەو گۆرانیە، خۆی نمایش دەکرد، کە دەڵێت (من پەپولەیەکم بە دەست سیخناخی تیژی ڕۆژگـــــار، ئاخم لەنوێ دەفتەرێک گوڵزارەکەم لـێ گوم بوە بێ نەواییم هەر گوڵێکەو بێ سەفایم هەر دڵـــــێ بولبولی بێدەنگم و گوڵزارەکەم لێ گوم بوە)، بەڵام زۆرجاریش دەنگی بەشێوەیەکی تر دەهاتە گوێ، وەکو ئەوەی وەڵامی کەسێک یان پرسیارێک بداتەوە، هاتنی جارجارەی ئەو پشوەبایە ساردە، کە وەک موس دەیبڕی، ئاسانکاری بۆگوێ دەکرد و دەنگەکە جوان خۆی دەناساندو هونەر لەبەر خۆیەوە دەیگوت، ئاخر چێژی جەژن دەکەوێتە کوێی ڕۆژەوە، کاتێک مرۆڤ بە ئەنجامدانی

شتێک ناچاربکرێت و توانای ئەنجامدانی نەبێت، ئەوشەوە هەوا سارد و دنیاش بەرەبەرە هەر بەرەو تاریکی دەڕۆیشت، هونەر لەسەر کورسیەکی ساردو شێداری لە چیمەنتۆ دروستکراوی ناو پارکەکە لە ناو ئەو کەش و هەوا ساردو لەژێر قین و ڕقی ئەو هەورانە دانیشت، کە شێوەی وەرینی فرمێسکی ئەو کچەی دەکرد، ئەو دەمەی بە تەنیا لە سوچێکی ماڵەوەدا وردە وردە خەونی خنکاو، لە ئامێزی ساردیدا سڕدەکات، ئەو جارجار قاقا پێدەکەنی و جارجاریش وەک ئەوەی کەسێک لە سەرەوە وردە زیخی بەسەردا بەرداتەوە سەیرێکی ئاسمانی دەکرد.

٣١

ئەوەی کەمێک خەندەی دەخستە سەرلێوم، دانانی بەرواری لە دایکبونەکەم بو، چونکە باوکم لە ڕۆژی یەکی یەکدا دایناوە، بەڵام کەس نازانێت من کەی هاتومەتە دنیاوە، زوتر یان درەنگ تر، لە ڕاستیشدا هیچ گرنگ نیە، ئایا چەند ڕۆژێک پێشکەوتبم یان دواخرابم، چونکە من وایدەبینم جگە لەو ڕۆژانەی تێیاندا شادیم چەشتوە، لەوانی تردا نەژیاوم، ئەو شەوە، هەبو بەپێ دەڕۆیشت، هەش بو، بە سواری ئوتومبێل بۆ ئەو شوێنانە دەڕۆیشت کە بۆ ئاهەنگی سەری ساڵی نوێ سازکرا بون، زۆر جاریش خەڵک بەناو پارکەکەدا بۆ کورتکردنەوەی ڕێگای درێژی دەوری پاڕکەکە، قەدبڕ ڕەت دەبون، هەش بو چەند خولەکێک لە ناو پارکەکە دەمایەوەو دواتر دەڕۆیشت، منیش کە خۆمم لێخۆش کردبو تا پێنانە ساڵی نوێوە، لێرە بە دیار ڕوخساری ڕەش و چڵکنی هەورەکانەوە بمێنمەوە، چەند ئوتۆمبێلێک بە هەلهەلە لێدان و فیکەو فیقە فیق، بە کۆمەڵ لەبەردەم پارکەکە پارکیان کرد، لە دڵی خۆمدا گوتم، باشە چۆن دەکرێت مرۆڤ ئەوەندەش بێ چانس بێت تەنانەت، بۆ چەند خولەکێکیش، شوێنێکی چنگ نەکەوێت بۆئەوەی شەنی خەمەکانی تێدا بەبا بکات، هەر لەگەڵ کردنەوەی دەرگای ئوتۆمبێلەکان و هاتنە دەرەوەی ژن و پیاو و کچ و کوڕی گەنج

و چەند منداڵێکیش، زرمەی دەهۆڵ و دەنگی زوڕنا، ئەو ناوەی هەژاند، من هەتا ئەو کاتیش هەر لەسەر کورسیە ساردەکە دانیشتبوم، بەڵام زۆرم بەلاوە سەیر بو، خەڵکەکە لە دوای بوک و زاوا، بە چەپڵە ڕێزانەوە بە ئاراستەی لای من، بەردەوامبون لە ڕێکردن، بەهۆی کەمی ئەو ڕاگرانەی، ڕوناکیان لەسەر ڕاگیرکراوە پارکەکە وەک پێویست ڕوناک نەبو، لە دڵی خۆمدا دەمگوت: باشە من ئێستا چیبکەم، تۆ بڵێی ئەوان من نەبینن، کەوتمە دودڵیەوە، ئەوان هەر دەهاتن و نزیک دەبونەوە، چیبکەم چی نەکەم، یەک دو جار، ویستم بەر لەوەی ئەوان بگەنە لام، بڕۆم و ئەوێ چۆڵ بکەم، کەچی هەر خۆم بە خۆمم دەگوت دەی بۆچی دەڕۆی، خۆ تۆ پێشتر هاتویت بۆ ئێرە، ئیتر سەرم کەمێک نزم کردو سەیری بەردەمی خۆمم دەکرد، دوای کەمتر لە خولەکێک، هەستم کرد تەواو نزیک بونەوە، بە جۆرێک ئیدی کەڵکی ئەوەی نەما لەو جێگایە بمێنمەوە، بۆیە سەرم بەرزکردو هەردو دەستم بە زمانی ئاماژە، وەک دەرخستنی بێزاری، خستە سەر ئەژنۆکانم، بۆئەوەی پاڵەپەستۆیان لەسەر دروست بکەم و هەستانە سەرپێم، ئاسانتر بکەن، کە سەیرم کرد زۆرم لاسەیر بو، وەک ئەوەی لە بەینی خەوو بێداریدا بم، نەمدەزانی چیبکەم، دەبێت ئەوە خۆی بێت؟، نا..نا ئەونیە، ئەوە چاوی منە لە ماندوییان وێنەی کەسەکان دەگۆڕێت، هیچ خۆمم تێک نەداو بە لای ڕاستدا ڕوی خۆمم سوڕاندو هەنگاوم نا بۆ ڕۆیشتن و چۆڵکردنی جێگایەکە، بەڵام زۆر سەیربو لەو هەمو کورسیەی لەناو ئەم پارکەدابون، کەچی ئەوان هاتن و بەمکورسیەوە نوسان، کە من لەسەری سڕببوم، لەپڕ بە بیستنی ناوی هونەر،

گوێم زرینگایەوە، لە دڵی خۆمدا گوتم- هونەرگیان تۆ تاکە کەسنیت، ناوت هونەر بێت، خۆت مشەوەش مەکە، ئەوانە لە کوێ تۆ دەناسن، ئەگەر بیانناسیبوایەی، بانگهێشتیان دەکردی، بەشی دوەمی هونەر، لە ناوەوەی دەرونمدا، قسەکانی ئەو بەشەی هونەری دەرەوەی، وەکو دەربڕینی وشەی ڕاستە، بە جوڵاندنی سەر بۆ خوارەوە، پشتڕاست کردەوە، یەک دو هەنگاوی تریشم نا، بەرەو دورکەوتنەوە لە ئەوان، کەچی هەمان دەنگ، بەڵام بە تۆنێکی کەمێک بەرزتر بە وتنی هونەر گیان بوەستە، هاتە بەرگوێم، ئەمجارە دڵنیابوم کە ئەمە خەون نیەو جگە لەمن کەسێکی تر لەمناوە، هونەر نیە، بەڵام کێیە؟ نازانم، زرمەی دەهۆڵ و دەنگی زوڕنایەکە ئەوەندە بەرز بون، دەتگوت ئاسمان دەڕوخێنن، برژانگی چاو نەبو، لەگەڵ زرمەی دەهۆڵەکە نەلەرزن، گوێچکە نەبو بەدەنگی زوڕنایەکە کاس نەبێت، ئەوە جگە لە هەلهەلە لێدان و تێکەڵبونی ئەو هەمو دەنگە، پیاوێک بە دەنگێکی یەکجار بەرز هاواری دەکرد- عەلی بزانە دەرگای لای سەکنی ئوتۆمبیلەکەی منیش داخراوە، ژنێک دەیقیژاند- هەر دەیگوت- شەنگە شەنگە، ئەوە جگە لە دەنگی ئەو هەمو تیرە، کە لە ڕێگەی چاوەکانەوە، لە بەینی کوڕان و کچاندا، ئاراستەی یەکتر دەکران، زۆر جار تیرەکان لە ئاسمانی نێوانیان بەریەک دەکەوتن، ئیتر لەوە زیاتر خۆمم بۆنەگیراو ئاوڕمدایەوە، بەڵام باوەڕم بە چاوەکانم نەدەکرد، بەوەی دەیبینم، منیش بە پەلە بەرەو لای ئەوان ڕۆیشتم و باوەشمکرد بە وەستا جێگری هاوڕێم دا، بۆ ماوەی چەند خولەکێک، باوەش و هەواڵپرسین،

دواتر ڕەفیقەکەی جێگر کە ناوی سامان بو گوتی- ئەرێ کاکە دەڵێی ڕەفیقی سەربازی بون و یەکێکتان ئەوەی ترتان بە برینداری لە مردن ڕزگارکردوە، بەڵام کامەتان ئەوکارەی کردوە؟ نازانم، هەرسێکمان دەستمان کرد بەپێکەنین، جێگر کە بەوەستا جێگر ناسراوبو، تەمەنی نزیکەی ٢١ ساڵ دەبو، باڵایەکی مامناوەندو لەشولارێکی تاڕادەیەک باریکی هەبو، هاوسەرگیری نەکردبو، لەگەڵ دو برای لەخۆی گەورەترو سێ خوشکی بچوکتر لەخۆی، شەڕی خۆڕاگری لەپێناو وەفای باوکیاندا لە بەرامبەر ڕەقی قسەو ڕەفتاری نالەباری دایکی دوەمیان دادەکرد، ئەو دوکانێکی هەبوو کاری ئاسنگەری دەکرد، بە دو سێ مانگێک پێش سەفەری یەکەم جارم بۆ ئەوروپا، لەگەڵ ئەو یەکترمان ناسی، بەڵام ئەو لەو مرۆڤانە بو کە دەبو زوتر بمناسیبوایە، چونکە هەموان پێویستیان بە وەها کەسێکە بۆ ژیان، کوڕێکی دڵسۆزو ڕوحسوک بو، هەرچی هەیبوایە لەسەر دەمی بو، لە دڵی ئەودا تروسکاییەک ئومێدی هەڵگرتنی یەک پیتیش نەبو، بەبێ گەڕانەوە بۆ قازانج و زەرەر، لەکاتی گفتوگۆو کارکردندا، ئەو شتەی دەگوت کە لە دڵیدابوایە، بۆیە ئەو لەلای هەموان خۆشەویستبو، بەتایبەتی لای من.

٣٢

لە ڕاستیدا، من سامان ی هاوڕێی جێگرم نەدەناسی، بەڵام هەستم دەکرد، زۆر ڕەفتاری لە جێگر دەچو، ئەو باڵایەکی بەرزو چوارشانەی هەبو، کوڕی تاقانەی شەش خوشک بو، دراوسێی ماڵی جێگربو ڕەنگی پێستی گەنمی و قژی کەمێک بەلای زەردیدا دەڕۆیشت، بەڵام جێگر، ئەسمەرێکی قژ ڕەشی قەترانی بو، ڕوخسارێکی گەش و خوێنشیرین، ڕێک وەکو سامان ی هاوڕێی وابو، ویستم لە جێگر بپرسم، ئەوە کێیە هاوسەرگیری دەکات و چی ئەوە، بەڵام سامان دەستی پێشخست و ڕوی کردە من و گوتی- ئەرێ کاکە ئەوە تۆ چیت بۆ ئەم کابرایە کردوە؟، لەگەڵ قسەکەیدا، بە دەست ئاماژەی بۆ جێگر دەکرد، ئەوەتا شەوو ڕۆژ، هەرچی بێت، هەر دەڵێت هونەر، کاکە هەر بەڕاست سامان بێتامی کردوە، منیش گوتم، من هیچم نەکردوە، شیاوی ئەو وەسفەی جێگر بێت کە بۆ من دەیکات، جێگر گوتی: چیە سامان، نەکا چاوەڕێی هونەر بکەی، باسی ئەو کارە بکات، کە بۆ کەسێکی کردوە، ویستم بابەتەکە بگۆڕم، بۆیە دەستێکم خستە سەرشانی جێگرو گوتم: ئەرێ خێرە برام، لەگەڵ ئەم خەڵکە بەمشەوی سەری ساڵە چی دەکەی؟، ئەوە زاوا، یان بوک کامیان نزیکی ئێوەیە؟ جێگریش گوتی: ئەوە شێرزادی هاوڕێمە، کوڕی یاسینە درێژی

نوسینگەی کرێنی خانو زەوییە، ئێوارە ژنی مارەکرد، دواتر گوتیان با کەمێک بچین بۆ پارکی چۆلی، تاوێکیش لەوێ هەڵپەڕین، من نە زاوا نە بوک نە ئەوانەی لەگەڵیان هاتبون کەسیانم نەدەناسی، هیچ کەس جگە لە جێگر، سامانیش ئەوە چەند خولەکێکە، بە هۆی جێگرەوە ناسیم، بەڵام کە جێگر گوتی یاسین ە درێژ، وەک تەزوی کارەبا، موچڕکێک هەمو گیانمی گرتەوە، خەریکبو لەم ناوەختە دەست بکەمە ملی خەیاڵ و بە ئاسمانی تاریکی شاردا بدەم لە شەقەی باڵ، بەڵام جێگر نەیهێشت و گوتی: ئەرێ هونەر، چیە ئەوە دەڵێی باخیرەکەت غەرق بوە، من دەزانم کە تۆ مرۆڤێکی کەمتر خەندەو پێکەنین لەسەر ڕوخسارت دەبینرێ، بەڵام ئێستا، خەمێکی قوڵ و بێهیوایی زۆر بە ڕوخسارتەوە دیارە، منیش سەیرێکم کردو تەنها توانیم خەندەیەکی نایلۆنی بۆبکەم و تەواو، بەڵام ئەو بەردەوامبو گوتی: هاوڕێ، بڵێ گرفتت چیە؟ مەگەر شتێک هەیە چارەی نەبێت؟ یان من متمانەی ئەوەم نیە؟ کە وایگوت، ناچاربوم قسە بکەم، گوتم جێگر گیان، سوپاس بۆتۆ، ئەوەی ڕاستی بێت، گرفتێکی وەهام نیە، تەنها خانوەکەمانە، دەبێت تا پێنجی ئەم مانگە چۆڵی بکەین، چونکە ئێستا بە کرێ لە ناویداین، گوتی: ئەی خانوتان کڕیوە، یان گرتوە تا بچنە ناوی؟ گوتم: نەخێر، هەستم کرد، زۆر خەمی خواردو دەستی چەپی خستە ژێر باڵی و چوار پەنجەی دەستی ڕاستیشی بە دەمیەوە گرت و پەنجەی دۆشاو مژەشی، وەک ڕاگرەکانی ڕوناکی ناو پارکەکە، بەلای ڕاستی لوتیەوە، بە ستونی ڕاگرت و بۆ چەند خولەکێک کەوتە بیرکردنەوە، دواتر گوتی ئێوە لێرەبن، من ئێستا

دیمەوە، ئێمەش گوتمان فەرمو، لەو کاتەدا کەمێک خواردن و خواردنەوە بەسەر میوانەکاندا دابەشدەکرا، ئەوانەی ئامادەی ئاهەنگی مارەبڕینی هاوڕێکەی جێگر بون، من وام هەستکرد، جێگر بۆ هێنانی کەمێک خواردن و خواردنەوە ڕۆیشتبێت. سامان گوتی: کاک هونەر دەزانی، جێگر تۆی زۆر خۆشدەوێت و زۆریشت ڕێز دەگرێت، منیش گوتم: سوپاسی دەکەم، ئەوە هەموی باشی و گەورەیی خۆیەتی، گوتی: هەر شتێک بێت، دەڵێت هونەریانە، ئێمە سەرگەرمی پێکەنین بوین، کە دەنگی سڵاوکردن، وەک کوژانەوەی کارەبا لە پێکەنین دایبڕین.

٣٣

سەیرم کرد، جێگر کەسێکی لەگەڵ خۆی هێناوە، کە من لێی ڕادەکەم، زۆر سەیربو دەتگوت پێشتر ئامادەکاری بۆشتەکان کراوە، زۆر تەریق بومەوە، بە جۆرێک دەمم تەتەڵەی دەکرد، چونکە یاسین ە درێژ وەک جێگر دەیگوت، هەمان ئەو کابرایەبو کە خانوەکەی لە ئێمە کڕیبوو، قەراری دادگای هێنابو، بۆ چۆڵکردنی خانوەکە، ئێستا بە زەردەخەنەوە، دەستی درێژ دەکات بۆ تۆقەکردن ، بەهەرحاڵ سڵاو چاکوچۆنیمان کردو هەر ئەوەندە فریاکەوتم، بە خۆمم گوت، ئەی بۆچی کوڕەکە ئاوا بەپەلەبو، جێگر گوتی: کاک یاسن دەبێت لە ماوەی دو ڕۆژی تردا، خانوێکی گونجاوی کرێم بۆ بدۆزیەوە، بۆ هونەری هاوڕێم، ویستم شتێک بڵێم، کەچی جێگر گوتی: هونەرگیان، کاک یاسین چارەسەری دەکات، بێخەم بە. کاک یاسین یش ڕەنگێکی هێناو یەکیتری برد، ڕوی کردە من و گوتی: کاکە، نەدەبو بەمشەوەو لەم کاتەدا، کاک جێگرت عەزێت دابایەو بۆ تکاکردن بتهێنابوایە، چونکە خۆت دەیبینی، من بۆیە پەلەشم لە ئێوە دەکرد، لەبەر کوڕەکەم بو، سەراپای گیانم تەزی، سەیری جێگرم کردو ئەویش سەیری منی کرد، هیچم بۆ نەدەوترا، جێگر گوتی: من لەکاک یاسین تێناگەم ئەی ئەتۆ لێی تێدەگەی؟ من هیچم بۆ نەدەگوترا، یاسین یش دەیگوت: جێگرگیان، من ئەگەر لەبەر شێرەی کوڕم نەبێت, خانوی ئاوام بۆ چیە، کە گوێم لەو قسەیە بو، خۆمم بۆنەگیراو بێ وتنی

یەک وشە، ڕاست ڕۆیشتم و ئەوانم بەجێهێشت، هەرچەندی جێگرو سامان داوایان کردو هەوڵیاندا، ئارامم بکەنەوەو ڕامبگرن، بەڵام من هەر ڕانەوەستام و ڕۆیشتم بەرەو ماڵەوە، بە چەند هەنگاوێک پێش ئەوەی بگەمە سەری کۆڵانەکەی خۆمان، لایتی ئوتۆمبێلێک لە دوامەوە دەرکەوت، بەرزو نزمی لایتەکانی، وەک ئەوەی کە بڵێت، کارێکمان پێتە، ئەگەر دەکرێت بوەستە، ڕۆیشتنەکەم هێواش کردەوە، کە ئوتۆمبێلەکە هاتە لام، بەدەم ڕۆیشتنەوە جێگر گوتی: هونەرگیان هەڵەتێگەیشتنێک هەیە پێویستە ڕاست بکرێتەوە، بۆیە تکایە بوەستە، ڕێک وەستام، ئەوانیش لە ئوتۆمبێلەکە دابەزین، یاسینە درێژیش، لە دورەوە داوای لێبوردنی کرد، لەوەی وای هەستکردبو، من و جێگر پێشتر پلانمان بۆ ئەم شتانە دانابێت، بەڵام جێگر دڵنیای کردبۆوە کە ئاوانیەو ئەمیش متمانەی لەلای ماڵی یاسین زۆر زۆرە، یاسین جگە لە شێرزاد، چوار کوڕی تری هەبو، بەڵام هەر چواریان لە ئەوروپا دەژیان، ئەو لەگەڵ شێرە، وەک خۆی هەمیشە وا ناوی دەهێناو هەوری خانیش کە هاوسەری بو، پێکەوە دەژیان، دواتر یاسین گوتی: هونەرگیان هیچ پێویست ناکات پەلە بکەن لە چۆڵکردنی خانوەکە، من لە خانوەکەی خۆمان، جێگا بۆ شێرەی کوڕم دابین دەکەم.

کاتێک گەیشتمە ماڵەوە، نەمتوانی ئەوهەمو خۆشیەی دڵمیان لەگەڵ بەشبکەم تا بەیانی، چونکە هەمویان خەوتبون.

٣٤

بەیانی زو بو، دایک و باوکم بەبێدەنگی لە چاوەڕوانی کوڵین دا، لە سەماوەرەکە ڕامابون و هەریەکێکیان سواری شەپۆلی خەیاڵی خۆی ببو، هەستم بە دەنگی نوساوی سەماوەرەکە دەکرد، دەتگوت شەو لەبەر ڕشتنی فرمێسک، بۆ دۆخی ماڵەوەمان، ئاگای لە لولەی شێرەکەی نەمابوبێت و تک تک فرمێسکی هەڵوەراندبێت، نازانم ئەو خڕەخڕەی دەنگی، کە دەهاتە بەرگوێی من، هی ئەو کزەبایەبو کە لەژێرو لاکانی جامخانەکەوە خۆی دەکرد بە هەیوانەکەداو هێرشی بۆ سەماوەرەکە دەهێنا، یان بەهۆی گریانی کۆکراوەبو، کە قوڕگی گیرابو، من لەسەر جێگای خەوەکەم و لە دەرگاکەوە، کە بەشی هاتوچۆی پشیلەیەکی لەڕ، کرابۆوە، ئەوانم دەبینی، وتم کاتیەتی کە بچم ئەوەی ئەمشەو ڕویدا، بۆیان بگێڕمەوە، تا بیکەین بەجەژنی مانەوە، ئیدی دوای باسکردنی بابەتەکە، ژیان دوبارە گەڕایەوە بۆ ناو خێزانی مام قادر، دوای سێ شەو بەهۆی ساردی زۆری کەش و هەواوە، بەفربارین دەستی پێکرد، هەر دوای نانخواردنی ئێوارە، دەنگی دەرگای ماڵی مام قادر، بەهۆی بەفرەکەوە وەکو دەنگی قوقاندنی زڕە کەڵەشێری شامی دەهاتە بەرگوێ، هاوکار ڕۆیشت بۆکردنەوەی دەرگایەکە، هەموان سەریان سوڕما، کە بینیان یاسین و جێگرو شێرزادی کوڕی

یاسین، بەم کەشە ساردەوە هاتون، کەمێک قەلەقی خۆی خزاندبوە دڵی مام قادر، جێگر زۆر بە هەست بو، بۆیە هەرزو درکاندی و گوتی: لەگەڵ مام یاسین و شێرە، بۆ سەردانی ئێوە هاتوین و ئەمڕۆش مام یاسین، کۆپیەکی لە بڕیاری ڕاگرتنی چۆڵکردنی خانوەکە، لە دادگا بۆ ئێوە، وەک دیاری هێناوە، خۆشحاڵیەکی زۆر بۆ ماڵی مام قادر گەڕایەوە، بەر لە ڕۆیشتن شێرزاد بەهونەر دەڵێت، کە بەیانی بەیەکەوە پیاسەیەک بکەن، بەڵام هونەر، بە تاسوقەوە چاوەڕوانی هاتنی بەیانی دەکات، بۆئەوەی سەردانی دوو لەو هاوڕێیانەی بکات، کە لە گرتوخانەکەی شیرناخدا ناسیبونی، دوای ماڵئاوایی کردنیان، شێرزاد لە جێگر دەپرسێت و دەڵێت- ئەرێ جێگر، پێم ناڵێی ئەو کوڕە چی بۆتۆ کردوە، کە تۆ ئەوهەمو متمانە و ڕێزو وەفایەت هەیە بۆی؟ جێگریش دەڵێت: شێرەگیان بەسەرهاتەکە زۆر زۆرە، شێرەش دەڵێت: دەی خۆت دەزانی کە ڕێگاکەشمان زۆر درێژە، بۆئەوەی نەبادا خەو بمباتەوە تکایە ئەوەندەی توانیت حەزدەکەم گوێم لێبێت، جێگریش دڵی ناشکێنێت و دەست بە گێڕانەوەی ڕوداوی ناسینی هونەر دەکات، لە ڕێگای ڕۆیشتن بۆ ئەوروپا، جێگریش وەک هەر تاکێکی بێهیوا لە ئایندەو ماندو، لە دژواری هەمو کایەکانی وڵات و کۆمەڵگا، لەگەڵ چەند کەسێکی تری هەمان شارو دەوروبەری، هاوینی ساڵی ١٩٩٩ بەمەبەستی گەیشتن بە ئەوروپا، کوردستان بەجێدێڵێت، پێشتر لەگەڵ هونەر یەکتریان نەدەناسی، تەنانەت یەکتریان بە ڕێکەوتیش نەبینیبو، لە کاتێکدا هەردوکیان لە هەمان شار

دەژیان، ئەو شەوەی دەگەنە سەردەشت، لەماڵێک کە پێشتر ئامادەکرابو، لە ڕێگەی قاچاخچیەکەیان، دەمێننەوە، خاوەن ماڵ ناوی مەمەند بو، بەڵام بە مەندە ناوی ڕۆیشتبو، مەندە کوڕێک بو، بوێرو ئیشخۆش، دەستکراوە، تەمەنی ٢١ بۆ ٢٢ ساڵ دەبو، ڕەنگ ئەسمەرێکی باڵا بەرزی سەڵت، خاوەنی باڵایەکی تاڕادەیەک بەرزبو.

٣٥

هەمو ئەوانەی لەگەڵی هاتبون، بە جۆرێک لەجۆرەکان، یان پەیوەندی هاوڕێیەتیان هەبو لەگەڵ مەندە، یانیش بەجۆرێکی تر ناسیاوێتی لەگەڵ کەسێکی نزیکی ئەواندا هەبو، جێگر لەگەڵ ماڵی مەندەدا ناسیاوی خێزانیان هەبو، مەندە پێشتر لە ئەستەنبوڵ و یۆنان بوە، بەڵام یەکەم جاری بو کاری قاچاخچیەتی بکات، ئەوان ١٣ کەس بون و هەمویان سەڵتبون، تاریکو ڕونی بەیانی، بە دو ماشێنی چکۆڵە، لە سەردەشتەوە بەرەو مهاباد دەکەونە ڕێ، ئەو جێبانە تایەکانیان وەک تایەی ماتۆڕسکیل باریکە، بەڵام خێراییەکەیان باوەڕ پێنەکراوە، شوشەی دەرگای لاکانی ئوتۆمبێلەکە، لە نایلۆنی ڕون دروستکراوە، وەک قەمسەڵە، بە زنجیر دادەخرێت و دەکرێتەوە، کاتێک بۆ یەکەمین جار، ئەو جۆرە ئوتۆمبێلانە دەبینن، لەبەر خۆیانەوە هەر پێدەکەنن، جێگر بۆ شێرزادی دەگێڕایەوەو دەیگوت: ئێمە بەسەر دو ماشێنی هاوشێوە دابەش بوین، شۆفێرەکە لەگەڵ مەندە، لەپێشەوە سەرگەرمی قسەو باس بون، کاتێک گەیشتین، بە ڕێگای خێرا بەرەو مهاباد، هەموان سەرسامبون لە خێرایی ماشێنەکە، کە ئاوا بە باشی ڕێگا دەبڕێت، شۆفێرەکان بە دڵێکی پاک و بە متمانەیەکی یەجگار بەرز، لە ڕێگای بەکارهێنانی ڕوناکی لایتی ئۆتۆمبیلەکانیان، لە

کاتی هاتن و چون بە درێژایی ڕێگا، بەبێ دودڵی، بەبێ چاوەڕوانی پاداشت، دەبنە ڕێبەرو یەکتر دەپارێزن، لە ئەگەری بونی کۆنترۆڵی گەشتی پۆلیسی ئێران، بەڵام لە شانسی ئێمە، بۆ ماوەی چارەگە کاتژمێرێک، هیچ ئۆتۆمبێلێک بەرەو ڕوی ئێمە نەهات ،تا دەربارەی ڕێگا، زانیاری بدات بە شۆفێری ئێمە، دوای بڕینی پێچێکی خێرا، شوفێرەکەمان کە ناوی عبدالله بو، بەڵام بە عەولا شێت ناوی ڕۆیشتبو، دوای بینینی کۆنترۆڵی گەشتی پۆلیس لەسەر ڕێگاکە، کە نزیکەی دو کیلۆمەترێک لەئێمەوە دوربون، عەولا شێت بەخێرایەکی سەرسوڕهێنەر، پێچی کردەوە، من هەتا ئەو کاتیش کە زۆر جار سەیری فیلمی پۆلیسی یان ئەکشن م دەکرد، زۆربەی دیمەنەکانی ناو فیلمەکەم زۆر بەلاواز دەهاتە پێش چاو، دەمگوت هەرگیز شتی وا لە ڕاستیدا ڕوینەداوە، هەتا وەک فیلم نیشان بدرێتەوە، بەڵام دوای ئەو ڕۆژە بیرو بۆچونم لەوبارەیەوە زۆر گۆڕا، ئێستاش کە بیری لێدەکەمەوە موچڕک بە هەمو گیانمدا دێت، نازانم ئەو شوفێرە بەو ماوە کەمەو بەو خێراییە، چۆن توانی سێ جار بڕواتە پێش و بەگ دانێت و کلاج و ئیستاپ بکات، چۆن دەستی لە سوکان و گێڕەکە نەدەئالا، ئاخر ڕێگایەکە جگە لەوەی هەورازبو، بۆ گەڕانەوەش زۆر زۆر باریک بو، لای چەپ و ڕاستی پێکهاتبو لە تەپۆلکە شاخو گردی گەورە گەورە، هەر ئەوەندەمان زانی دەنگی تەقە بیسترا، بۆ ئێمە جێگەی سەرسوڕمان بو، چونکە ئێمە، ئەوەمان تەنها لە تیڤیەوە بینی بو، ڕاستی ترسی زۆرمان لێ نیشت، کەچی شوفێرەکە هاواری کردو دەستی چەپی وەکو هەڕەشەکردن، لە بەینی زنجیرو نایلۆنەکەڕا دەرهێناو

ڕایدەوەشاندو دەیگوت: تەقەی دەکەن؟ یەک دو قاقای لێدا و گوتی: ماڵتە ئەگەر کایەکە هی خۆتان نەبو، خۆ کادێنەکە هی خۆتان بوە، دەی ئەوەندەتان نۆک نەخوادبایە، ڕوی کردە ئێمەو گوتی خۆتان بگرن، لەپڕ سوکانی، بەلای چەپدا بەرەو گردێکی سەخت و هەوراز، کە لە لێواری ڕێگاکەوە دەستی پێدەکرد، سوڕاندو گوتی: چما مەگەر من عەولا شێت نەبم، ئەنگۆ دەتانەوێ ئەمن بگرن، بۆ چما ئەمن دەخەوێدام،هاهاهاها.. وەک پڵنگ سەرکەوتە سەر هەورازەکەو ماشێنەکەی دیکەش بەدوایدا، هەرچەندی پاسدارەکان تەقەیان کرد، ئەوان هەر گوێشیان پێنەدا، لەسەر گردەکان، گوتی کوڕینە ئێرە کاولانی سەرێیە، کەبەرەو خوار شۆڕ بوینەوە، ڕوبارێک دەهاتە پێشمان، لە ناوەڕاستی ڕوبارەکە، ئەو ئوتۆمبێلەی ئێمەی تێدابوین، کوژایەوە، مشەوەش بوین، بەلام ئەو لەگەڵ هاوارکردن بە ئاماژەی دەستیش بە شۆفێری ئوتۆمبیلەکەی تر، کەناوی ڕەحمان بوو لە دوای ئێمەوە بون دەیگوت- ڕەحمان دەمێکم لە قونێدە، ماشێنەکە خامۆش بوە.

٣٦

هەرچۆنێک بو، تا دوبارە شەو داهاتەوە، ئەوان خۆیان گەیاندە گوندی مەڵحەم، کە دوا گوندی ئێرانە، لەگەڵ تورکیای هاوسنوری، جێگر گوتی: شەوێک پشومان وەرگرت لەماڵێک و شەوی دواتر بە ئوتۆمبێلێکی جیاواز، کە پشتەکەی لە شێوەی ئوتۆمبێلی تۆیۆتا کراوە بو، هەمومان لە دواوە خۆمانمان مات کردبو، کاتێک بە دەم ڕۆیشتنی ئۆتۆمبێلەکە، بو بە هاتوهاوارو بە ئاراستەی ئێمە، تەقە دەکرا، گوللەکان ئەوەندە لێمانەوە نزیک بون، ویزەیان ئاسان دەبیسترا، نزیکی نیوکاتژێرێک ئاوا، بەبێ داگیرساندنی لایت، بەوشەوە لە پڕ بە ڕێگایەکی خۆڵدا، لایدا بەرەو شاخێکی نە زۆر بەرزو نە ئەوەندەش نزم، وەک گرد دەهاتە پێشچاو، بەرە بەرە ئاراستەی ڕۆیشتنمان بەرەو شاخەکە وەک کەلێنێک، یان دۆڵێک، باریک دەبۆوە، لە پڕماشێنەکە وەستاو شوفێرەکەو مەندەو کەسێکی تر، دابەزین و گوتیان خێرا خێرا ڕاکەن بەرەو شاخەکە، ئەوەی دوامان کەوتوە، گەشتی پاسدارە، هەرکەسێک بگرن، بەدبەخت دەبێت و ڕێک بۆ وڵاتەکەی خۆی دەینێرنەوە، مەندەو ئەو کوڕە کە بە زاراوەی کوردی کرمانجی قسەی دەکرد، لە پێشمانەوە بەو هەورازە، کە ڕێگای ڕۆیشتنی پێ بو، هەر هاواریان دەکردو ڕایان دەکرد، ئێمەش وەک ئەوان ڕامان دەکرد، ئەوەی مایەی دڵخۆشی بو، ئێمە هەمومان کوڕی گەنج و ڕەبەن بوین، زۆر گورجو گۆڵ و وریا و پڕ وزە بوین، بەڵام هیچمان بە چارەگی

هونەر، توانامان بۆ هیچ شتێک نەبو، من دوایی زانیم هونەر، هونەری بەرگری دەخوێند، دواتر ڕێبەرەکە گوتی لێرە پشوبدەن و دانیشن تا تەلەفونێک دەکەم بۆ ئوتۆمبێل، دوای نزیکەی دو کاتژمێر، ئوتۆمبێلێک هات و ئێمەی هەڵگرت، ئەوەندە ماندو بوین هەموومان خەومان لێکەوت، کاتێک گوتیان دابەزن، سەیرمان کرد لە حەوشەی ماڵێکداین، گوتمان ئێرە کوێیە؟ مەندە گوتی ئێرە شاری وانە، شەوێک لە وان ماینەوەو دواتر بە ئۆتۆمبێلێک، کە لەشێوەی پاسی گەشتیاری دەچو، هەتا چەند کیلۆمەترێک، پێش بازگەی کۆنترۆڵی شاری ئەرزڕۆم ڕۆیشتین، ژمارەمان زۆر زیادی کردبو، چونکە تێکەڵی گروپی دیکەیان دەکردین، ئەوانەی وەک ئێمە بە هەمان شوێن و بۆ هەمان جێگە دەڕۆیشتن، ژمارەمان نزیکەی ٧٠ کەس لە کچ و ژن و پیاوو کوڕو منداڵ دەبو، بە شاخێکی زۆر دژوار لە بەرزیدا، بۆ تێپەڕاندنی خاڵی کۆنترۆڵەکە، بەدوای ڕێبەرەکەدا، بەرەو سەرەوە ڕۆیشتین، نزیکەی چوار کاتژمێری خایاند، تا دوبارە بە جادەی قیرەکە گەیشتینەوە، مەندە ئەوەندەی لە هونەر ڕادەبینی، هەمیشە دەیگوت: هونەر لە پێش هەموانەوە برۆ، لە دوای ڕێبەرەوە، بۆئەوەی لە دەستت ڕانەکات لەکاتی بونی شتێکی نەخوازراودا، ، هونەر هاوکاری زۆرانی کرد، هاوکاری پیرەمێردێک و پیرەژنێکی دەکرد، بە ڕاکێشانی دەستیان و هەڵگرتنی کەلوپەلەکانیان، باوەڕ دەکەی شێرە، ئاگام لێبو، بۆ ماوەی چەند خولەکێک، پیرێژنەکەی کردە کۆڵی خۆی. لەو کاتەدا شێرزاد گوتی: جێگر با لەو چێشتخانەیە لادەین و نانێک بخۆین.

٣٧

شێرزاد شۆفێریەکەی دەداتە دەست جێگر، بۆ تەرکیزکردنە سەر، ئەو پرسیارانەی ئامادەی کردبون بۆئەوەی لە هونەریان بکات، دوای گفتوگۆی ئاسایی ڕۆژانە، جێگر دەڵێت: هونەر، زۆر حەزدەکەم کەمێکم لەو ڕوداوانەی ڕێگای یۆنان، بگێڕیەوە، کە لەگەڵ جێگر، بەسەرتان هاتون، هەرچەندە هونەر، حەزی لە گێڕانەوەی ئەو ڕوداوانە نەبو، بەڵام دڵی ناشکێنێت و دەڵێت: دوای هەفتەیەک لە گەیشتنمان بە ئەستەنبوڵ، دەستمان کرد بە خۆ ئامادەکردن، هەر کەسێک جانتایەکی کۆڵە پشتی کڕی و خواردن و خواردنەوەی چەند ڕۆژێکمان پێچایەوە، بۆ ڕێگای ڕۆیشتن بەپێ، مەندە لەگەڵ قاچاخچیەکی شارەزاتر، هەماهەنگی دروست کرد، بۆئەوەی لە پێناو گەیشتن بە ئەسینا، هەمومان هاوکاری یەکتری بکەین، تا نزیک خاڵی سنوری نێوان تورکیاو یۆنان بە سواری دو نیوە پاس، دوای ئاوا بونی جوانی خۆر، گەیشتینە ئەوێ، لە شوێنێک دابەزین کە دوربو لە ئاوایی و ئاوەدانی، تاریکی زۆر بەخێرایی هەموانی داپۆشی، مەگەر وەستان یان گۆڕینی ئاراستەی ئێمە لەڕۆیشتن، دەنا هیچ مایسترۆیەک، دەنگی شکانی ئەو هەمو قامیشەو قیرەقیڕی ئەو بۆقانەی دەتگوت لە زۆنگاودا پەراوێزخراون، بۆ ڕێک نەدەخرا، بەو ناوەختە، ترسی گەڕانەوە بۆ وڵات، ترسی پەلاماری

ئاژەڵێکی دڕندەی بیر بردبوینەوە، دوای دو سێ کاتژمێر ڕێکردن، بەناو دارستان و قامیشەڵان و زۆنگاو قوڵت و چاڵدا، خۆمان گەیاندە کەناری ئاوی سنوری نێوان هەردو وڵات، لە هیچ شوێنێکی ئەو کەنارە باوەشێک بەدی نەدەکرا بۆهێنانی ئاهێک، هەتا بۆ تاوێک سەرخەوی ئارامی تێدا بشکێندرێت، دەنگی هیچ شتێک نەدەهات، هەر دەتگوت ئاسمانی پێوەنیە، نە شەقەی باڵێک نە جریوەی چۆلەکەیەک، بێدەنگیەکەی ئەوەندە مات بو، وەکو سەمفۆنیایەک، ناچار بە ئاوڕدانەوەی بەردەوامی دەکردی، ترسی ئێمە لە ڕشتنی قینی نەڕژاوی لەمێژینەی نێوان ئەو دو وڵاتە بو بەسەر ئێمەدا، نەک لەوەی کە دەستگیرمان بکەن، چونکە ترس، لە ڕوداندا نیە، بەڵکو ترس لە گۆڕانی ڕوداوو تەفسیری دوای ڕوداندایە. بە هەردو گروپەکە، ٣٥ کەس بوین، لە ڕێی کڕینی بەلەمێکی چوپ و شریتێکی پتەو ئامادەکاری تەواومان بۆ کاتی پەڕینەوە کردبو، کوڕێکی بەتوانا لە مەلەکردندا، سەری شریتی بەنەکەی بە دەمو ددانی گرت و وەکو موس، ئەو ئاوەی دەبڕی، کە وەکو گۆڕستانی ڕێگای ڕۆیشتنی مرۆڤەکانی لێهاتبو، ئاوێکی ٢٠٠ سەد مەتری بەرین، بەڵام ئەوەندە خێرابو، مەلەوانی باش نەبوایە، نەیدەتوانی خۆی لێبدات، ئەوە جگە لە ساردی و قوڵی ئاوەکە، لەوبەرو ئەمبەر، سەری شریتەکەمان لە دو داری زۆر باش وەکو تەناف، لەماوەی کەمتر لە کاتژمێرێک بە سەلامەتی توانیمان، لە ئاوی نێوان تورکیاو یۆنان بپەڕینەوە.

٣٨

بە ناو شاخ و دۆڵ و دارستانی چڕچڕدا، بە ناو زۆنگاوی پڕقوڕو چلْپاودا، بەردەوام بوین لە ڕۆیشتن، جگە لەو کاتانەی کە شەوان تێیدا دەخەوتین، بەردەوام من وەک دڵنیایی، دواهەمین کەس لە دواوە دەڕۆیشتم، شەوێکیان دەبو بەخێرایییەکی زۆر بتوانین، ئەو سێ ڕێگای قیرەی هاوتوچۆی ئۆتۆمبیل بە قەدبڕ ببڕین، ڕێگایەکان یەکی یەک کیلۆمەتر لە یەکترەوە دور بون، هەر سێکیشیان، بە بەینی دو گوندی نزیکەی ١٥ کیلۆمەتر لە یەکتر دوردا ڕەت دەبون، دو کەس دو کەس، دەبو بە یەکەوە لەمبەری جاددەکەوە بۆ ئەوبەری جاددە، پێش دەرکەوتنی ڕوناکی لایتی ئوتۆمێلەکان، دەبێت ئەو ماوەیە تێپەڕێندرێت، ئەوشەوە، شەوی پێنجەم بو کە بەڕاستی هەموان ماندوبونێکی زۆر بەڕوخسایانەوە دیاربو، مەندەو خەیروڵڵای قاچاخچی گروپەکەی تر، دوای نان خواردن، دەربارەی ڕێگایەکەو چۆنیەتی ڕۆیشتن و کۆمەڵێک زانیاری تری وردیان دایە نەفەرکان، گوتیان: هونەر، ئەگەر شتێکی گرنگت هەیە بۆ برادەران، فەرمو قسەیان بۆبکە، ئەویش گوتی: گرنگترین شتی ئەم ڕێگایە، گیانی هاوکاریەو تەواو، بۆ دەربازبون و سەرکەوتن بەو ڕێگەیەدا، پێویستە وەکو ئەکتەرێکی بە توانا، چۆن ڕۆڵ لە بەرزترین ئاستدا دەبینێت، دەبێ ئاوا بین، چونکە بە ڕاستی لە

زۆر شوێنی ئەم ڕێگایە، پێویستە ببی بەو شتەی دۆخی ئەو شوێنە دەیخوازێت، ئەو ڕێگایەی کە ئێمە لێیەوە دەڕۆیشتین، سێ ڕێگای قیری ئوتومبیلی دەهاتەوە سەرو بەینی ڕێگاکان دو کیلۆمەترێک لە یەکەوە دوربون، کە کەوتبونە بەینی چەند گوندێک دوری نێوانیان، پازدە بۆ بیست کیلۆمەترێک دەبو، ئێمە جگە لەو هەڵبژاردەیەی کە دەبو قەدبڕ بە سەر ڕێگاکاندا بە خێرایی ڕابکەین و ڕێگاکان ببڕین، بۆئەوەی نەمانبینن، لە کاتێکدا کە ئۆتۆمبیلەکان دێن، ڕوناکی لایتی ئوتومبیلەکان، بەرمان نەکەوێت، دەبو ئەوشەوە ئەو ڕێگایانە ببڕین، بۆ ئەوەی دڵنیابین لە ڕزگاربون و دەستگیر نەکردنمان، لەلایەن پۆلیس و کۆماندۆو سەربازی وڵاتی یۆنان.

دەربارەی چـــۆنیەتی تێپەڕانـــدنی ڕێگـــاکان و چۆنیەتی مامەڵەکردن لەو شوێنە، بەچەند کاتژمێرێک پێشتر، مەندەو خەیروڵڵا، زانیاری تەواو پێویستیان دایە هەموان، لە دوای نانخواردن و پشویەکی باش، کاتێک کاتژمێر، نزیک بۆوە لە نۆی شەو، بەرەو ئەو شوێنە بەرێکەوتین.

٣٩

هەموان بەبێ گرفت و بەبێ کێشە، پەڕینەوە، من و مەندە، دواهەمین کەس بوین. لە جادەی سێهەم بەر لە ئێمە جێگرو کوڕێک لە گروپەکەی تر، بە یەکەوە ڕایان کردو ئەوەندەی لە سنوری بینینی ئێمەدابون هیچ گرفتێکمان بەدی نەکردو دەربازیان بو، دوای چەند خولەکێک، من و مەندەش ڕامان کردو بەر لەوەی جادەکە بەجێ بهێڵین، ڕوناکی ئوتومبیلێک لە دەستی ڕاستەوە، لێمان نزیک دەبۆوە، ناچاری کردین خۆمان هەڵدەینە ناو چاڵێک، کە لە نزیکی ئێمەوە بو، بۆئەوەی نەکەوینە بەر ڕوناکیەکەوەو گرفتێکمان بۆ دروست نەبێت، کاتێک خۆم هەڵدایە ناو چاڵەکەوە، سەیرم کرد کەسێک لەناو چاڵەکەدایە و دەنگی دێ، وەک ئەوەی کە بیەوێ داوای هاوکارییەک بکات، ئازارێکی زۆری هەبو، ئێمە نەماندەزانی شتێکی لەمجۆرە ڕویداوە، کاتێک سەیرمان کرد، ئەوە جێگرە، کاتێک ڕایکردبو، هەر وەک ئێمە، بۆئەوەی ڕوناکیەکە بەریان نەکەوێ، خۆیان هەڵدابوە چاڵێکەوە، بەڵام بە هۆی هیلاکی و ماندوبونی چەند ڕۆژی ڕێگا و برسیەتی و کەمخەوی و هەمو ئەوانە، کە هۆکارن بۆ نەمانی تەرکیزی مرۆڤ، بەتایبەتیش لەشەودا، بۆیە لە کاتی خۆفڕێدانە ناو یەکێک لەچاڵەکان، توشی پچڕانی بەستەرەکانی پێی چەپی ببو، لەو کاتەدا، هونەر گێڕانەوەکە ڕادەگرێت بە

بیانوی ئەوەی بەجێگرو بە شێرزاد دەڵێ ئەگەر ئۆتۆمبێلەکە ڕابگرن، دەیەوێت بچێت هەندێک خواردن بهێنێت، گوایە برسیەتی، بەڵام جێگر هەستی پێ دەکات و دەزانێت، بۆیە ئوتومبیلەکە ڕادەگرن و هونەر دەڕوات و چەند خولەکێکی پێ دەچێت و دوایی دەگەڕێتەوە، لەو ماوەیەدا هەتا دەگەڕێتەوە، شێرزاد لە جێگر دەپرسێت، ئایا هەست ناکەی، هونەر نایەوێ گێڕانەوەکە درێژە پێبدات و ڕابوەستێت؟ شێرزادیش، دەڵێ: دەزانی بۆچی هونەر ویستی ئوتومبیلەکە ڕاگرین و بچێت هەندێک خواردن بێنێت؟ لە ڕاستیدا ئەو برسی نییە و تینوشی نییە و هیچ گرفتێکی نییە بەڵام شەرم لە گێڕانەوەی شتێک دەکات، کە ڕۆڵ باشی تێدا بینیبێ، واتە ئارەزوی لە باسکردن و گێڕانەوەی شتێک نییە، کە هاوکاری یان کۆمەکی کەسێکی کردبێ، ئێ ڕاستی ئەو شەرم دەکات، بۆیە ئەگەر هاتیشەوە، پرسیارێکی وای لێ مەکە، بەڵام ڕاستی ڕوداوەکە بەو شێوەیەیە، کاتێک هونەرو مەندە هاتن، مەندە ئامادە نەبو هاوکاریم بکات و بە جێیهێشتم و گوتی نە ئێرە شوێنی هاوکاریە، نە کاتەکەش کاتی هاوکاریە، بەڵام هونەر تورە بو بڕیاریدا بە بێ من، نەڕوات دەستی کردە ملم و دڵخۆشی کردم و دڵی دامەوە، منی خستە کۆڵ و بە کۆڵ بردمی، بە دوای ئەواندا، هەرچەندە من وەزنیشم زۆر بو، بەڵام ئەو، هەر هاوکاری کردم، دوای نزیکەی دو کاتژمێرو نیو، لە شوێنێک وەستاین، بۆئەوەی بخەوین و تا بەیانی پشو وەربگرین، بەر لە خەوتن، کاتێک لەوێ دانیشتبوین، هونەر تورەبو لە هەمو

ئەوانەی لەوێبون و بە تایبەتیش لە مەندەو لە قاچاخچییەکەی ترو پێیگوتن بە ڕاستی ئێوە شەرم ناکەن، بە ڕاستی ئێوە تەریق نابنەوە، ئاواهی یارمەتی یەکتر دەدەن، دڵتان خۆشە بە یەکەوە هاوسەفەرن، بە ڕاستی زۆر شتێکی ناشرین و شەرمە، هاوڕێیەک لە ئێمە پێویستی بە هاوکاری بێ، ئێمە هاوکاری نەکەین و بەجێی بێڵین، سەد حەیف.

٤٠

شێرزاد زۆر سەرسامبو بەباشیەکانی هونەرو هاوڕێیەتی نێوان جێگرو هونەر، ئەوەش دوای ئەوە هات، لەگەڵ ئەوەی جێگر لە گێڕانەوەی چیرۆکەکە تەواو دەبێت، لە هەمان کاتدا هونەریش لە کڕینی خواردن دەگەڕێتەوە، بەدەم خواردن و خواردنەوەوە، شێرزاد ئۆقرەی نامێنێت و چاوەڕێ ناکات تا هونەر،لە خواردنەکە تەواو دەبێت، یەکسەر داوا دەکات کە هونەر درێژە بە گێڕانەوەی بەسەرهاتەکە بدات، بە هۆی بارینی کەمێک باران لەسەر بەفرەکە، مەترسی خزینی ئوتۆمبێل زۆر بو، هونەر بە جێگر دەڵێت، بە ئارامی و وشیاریەوە لێ بخوڕە، دواتر بەردەوامی دەدات، بە بەسەرهاتەکەو دەڵێت: لە ماوەی ڕێکردنمان، بەناو خاکی یۆناندا، زۆر جار توشمان بوە بە توشی کورەی هەنگ و هەنگوین، ڕۆژ نەبو بە ژێر چەندین دارگوێزدا ڕێنەکەین، زەوی ژێر دارەکان، لەبەر هەڵوەرین، بەگوێز داپۆشرابون، زۆرجار بە دەم ڕۆیشتنەوە، هەر کەس چەند گوێزێکی کۆدەکردەوەو دەیخستە باخەڵی و هەبو هەر ئەو کات بەدەم ڕێگەوە دەیخوارد، هەشبو شەو وەک شەوچەرە دەیخوارد، ئەوەی جێگەی دڵخۆشی بو، قاچی جێگربو کە سات لە دوای سات باشتر دەبو، بەڵام ئەو ڕۆژە، هەر سەر لەبەیانیەکەی، خواردنمان بە تەواوەتی لێبڕا، نزیک نیوەڕۆ بو،

لە دوری چەند کیلۆمەترێکەوە ڕانە مەڕێکمان بەدی کرد، مەندەو خەیروڵڵا، گوتیان- ئێوە لێرە نەجوڵێن و چاوەڕێ ی گەڕانەوەی ئێمە بن، دوای چەند کاتژمێرێک بە کەمێک سەمون و چەند قاشێک پەنیرەوە گەڕانەوە، بەڵام کاتێک دەستمان کردەوە بە ڕۆیشتن، سەگێک دورو نزیک، وەک ئەوەی چۆن مرۆڤێک چاودێری مرۆڤێکی تردەکات، بۆماوەی نیو کاتژمێر دوامان کەوت، شوانی ڕانە مەڕەکە، کچێکی شۆخوشەنگی بەڕەگەز یۆنانی بو، مەندەی مەست و حەیران کردبو، زو زو بەدەنگی بەرز، جارێک وەک مەڕ، جارێکیش وەک بەرخ، سەری ڕادەوەشاندو دەیباڕاند.

شەو بۆخەوتن، لەشوێنێک مابنەوە، لە هەمو ئەو شوێنانە گونجاوتر بو کە شەوانی پێشتر، تێیاندا مابوینەوە، بەهۆی هیلاکی ڕێگاو برسیەتی و کەم خەوی، وەک هەڵوەرینی گەڵای وەرزی خەزان، بەر لەکاتژمێر١٠، خەو یەک یەک، هەڵیدەوەراندین لەپاڵ یەکترو هەر کەسەو لەناو کیسەخەوی خۆیدا خەوت، لە ترسی پەلاماری ئاژەڵی دڕندەو بۆ خۆپاراستن لە نەخۆشکەوتن، بەهۆی سەرمای زۆرەوە، لە نزیک یەکتر دەخەوتین.

٤١

نیوەشەو بو، بەڵام دروست نازانم کاتژمێر چەندبو، لە بەینی خەووبێداریدا بوم، شتێک وەکو ئەوەی سەرم بخورێنێ، دەیەویست لەخەو هەستم، زۆربەی کات بەیانیان، یەکەم کەس مەندەو خەیروڵڵا، منیان لە خەو هەڵدەستاند، بۆیە وام هەستکرد دیسان ئەوانن، بۆیە بە کەمێک مینگە مینگەوە وامنیشاندا کە نامەوێت هەستم و وازیشم لێبێنن، بەڵام کەسەکە کەمێک تورەیی پێوە دیاربو، وەک ئەوەی کە قەرزداری ئەو بم ، ئەوجارەیان کەمێک شانی جوڵاندم، ئیدی گوتم باشە، ئەوە بۆ وادەکات، بۆئەوەی خەوەکەم لێ نەتۆرێت، تەنها یەکچاوم کردەوە، چ دەبینم؟ باوەڕم بە چاوی خۆم نەدەکرد، لە دڵی خۆمدا گوتم: هونەر ئەوە خەوە، ڕاستی نیە باشە؟ وەڵامی خۆمم دەدایەوەو دەمگوت، بخەوە کاکە بخەوە، ئەوە یەکەم جارت نیە، هەموجارێ، هەمان شت دوبارە دەکەیەوە، دوبارە چاوم داخستەوە، ئەوجارە وەکو ئەوەی دەرگا بکوتێت، یەک دوجار بەپشتی پەنجەکانی، وەکو کەشک، کێشای بەسەرمدا، ئیدی هیچ نەما بەناوی خەون و خەیاڵ، هەردو چاوم زەق کردەوە، سەیرمکرد بە ئاماژەکردن کەسێک داوای دەستەکانمیشی دەکرد، ئەو دەستانەی بەهۆی سەرماوە، لەگەڵ تەواوی لاشەم هەر ئێوارەکەی خستبونمە ناو کیسی خەوەکەم، دەیەویست

کەلەپچەیان بکات، هەر بەپاڵ کەوتنەوە، بەلای ڕاست و چەپدا ملم سوڕاند، بۆ دڵنیابون لەوەی، بەڵکو هیوایەک مابێت بۆئەوەی خەون بێت و ڕاستی نەبێت، سەیرم کرد وەک ڕۆژی ڕوناک بو، بەهۆی گەورەیی و بەهێزی و زۆری کۆماندۆی، سوپای سەربازی لایت بەدەستی یۆنان، ناچار هەردو دەستم دەرهێنان و کەلەپچەی پلاستیکی سپی کردە دەستم، کەمتر لە خولەکێک چاوەڕێی کردو، دواتر بە زمانی ئینگلیزی گوتی- پێڵاوەکانت بکە پێت، هەمو جارێکیش لەگەڵیدا، بەدەست ئاسانکاری بۆتێگەیشتن دەکرد، منیش بەس بە ئاماژەو کەمێک گرمەگرم کە بۆخۆشم لەخۆم تێنەدەگەیشتم، کاتێک زنجیری کیسە خەوەکەی تەواو کردەوە، پێی سەیر بو، من بەپێڵاوەوە خەوتوم، بە ڕاوەشاندنی پەنجەی دۆشاومژەی دەستی ڕاستی، بە زمانی ئاماژە گوتی- تۆ زۆرزانی بۆ ژیانی خۆت، دوای ئەوەی هەموان تەواو بون، فەرمانی هەستان و بەڕێکەوتن هات، بەڵام چۆن هات نازانم، هەڵیانستاندین و بە ڕیز بەرەو سەرەوە، کە زیاترلە ١٥ ئوتۆمبێلی سەربازی لێ وەستا بون، بەرەو دو نیو پاس بردیانین، دوای نیو کاتژمێرێک لە شوێنێک وەستاین، کە نەمان دەزانی کوێیە، دەرگای پاسەکە کرایەوە، دو سەرباز لەم لاولای دەرگای نیوپاسەکە، بە دارێکی کارەبایی و شوتڕکێکی حەیزەرانی خاو، وەستابون، لەگەڵ دابەزینی هەر کەسێک، دانەیەک یان دو دانەی بەردەکەوت، ئەگەرچی زۆر خێرا، دادەبەزین و ڕامان دەکرد، بەڵام کەس نەبو، ئەو ئازارە نەچێژێت، ئەوهەمو ئازارەی ڕێگام بە لاوە زۆر ئاسانترقبوڵ دەکرا، لە ئازاری شکانی مرۆڤبونم، ئازاری توانەوە بە دەوری

مەرگدا، ئیدی بەوشەوە لە حەوشەیەکیان کردین، کە باڵا بەرزترینمان بە بازدانەوە، دەستی نەدەگەیشتە دوابلۆکی دیواری حەوشەکە، لەسەر دیوارەکەشڕا لەمبەر، بۆ ئەوبەر بە ئاسمانەکەشیەوە، وەک جاڵجاڵۆکە هەموی بە تەلدڕو کرابو، چەند خولەکێکی پێچو، پێنج شەش سەربازێک هاتن، کە سەیری باڵای ئەو سەربازانەت دەکرد، وەکو ئەوە وابو، ئەوان خەڵکی هەسارەیەکی تربن، چونکە جگە لەوەی باڵایان زۆر بەرز بو، پتەویش بون، دو لەو سەربازانە، یەک لایت بە دەستەوەو ئەوەی تریشیان، بەس پرسیاری لێمان دەکرد، ڕوناکی لایتەکەی دەگرتە پێڵاوەکانمان. تومەز ئەوکاتەی مەندەو خەیروڵڵا، چون بۆلای شوانی ڕانەکە بۆ نان، دیارە باش سەرنجی لێدابون، بۆیە زۆر دڵنیا بوین کچە شوانەکە، هەواڵی ئێمەی بە دامو دەزگای ئەمنی ناوچەکە ڕاگەیاندبو، سەگەکەشی هەر بۆئەوە دوامان کەوتبو، چەند جارێک سەیری پێڵاوی من و مەندەیان دەکردەوە، دواجار دڵنیابون ئەو کەسەی بە یۆنانی، چەند وشەیەکی لەگەڵ شوانەکە بەکار هێناوە، من نیم و مەندەیە، ئەوان لە قاچاخچی دەگەڕان، مەندەش دەیزانی دەستگیرکردنی کەسێک وەک قاچاخچی، سزای زۆر قورسە، لە بەردەمی مەندە وەستان و چەند جارێک پرسیاریان لێکرد، بەڵام مەندە وا خۆی دەردەخست کە ئەسڵەن هەر لێیان تێناگات، دواجار یەکێک لەو دو سەربازە کۆماندۆیە، بە توندی ئەژنۆی کێشا بە سکی مەندەدا، ئنجا ئەوەی تریش، بە ئانیشکی کێشای بە پشتیدا، دواتر بە شەق و زللەو بۆکس، نیوەمردویان کرد، بەڵام مەندە هەر

سوربو لەسەر ئەوەی ئەو نەک هەر قاچاخچی نیە، بەڵکو زۆر فەقیرحاڵیشە، هەتا دەمدەکرێتەوە، دەمی دەکردەوەو بە هەمو هێزی خۆی هاواری دەکرد، ئەی بابە وەی دایە مردم، کە زانیان هیچی لێ هەڵناوەرێت، وازیان لێهێناو بە دوسەرباز، کردیانە ناو ژورێکی کەمێک گەورەو دواتر ئێمەشیان بردە هەمان ژورو بەندیان کردین.

٤٢

بۆ ماوەی ٢ ڕۆژ، لەو بەندینخانەیەماینەوە بەبێ خواردن، لەگەڵ خەڵکی دەستبەسەرکراوی وڵاتانی تر، لە ناو بەندینخانەکە، حەمام نەبو، تەنها تەوالێت هەبو، ئەو ماوەیە ئەو خواردنانەمان دەخوارد، ئەگەر یەکێک لەسوچێکی جانتاکەی دا، بۆی مابێتەوە، مەندەو خەیروڵڵا، تۆزێک پارەی یۆنانیان پێبو، بڕەکەی ئەوەندە کەمبو لە٣ سەمون زیاتری پێ نەهات، ئەگەر پارەت پێبوایە دەتتوانی لەڕێگەی پاسەوانەکانی گرتوخانەکە، پارە بدەی بەو شتانەی ناویان لە لیستێکدا نوسرابو، زۆربەمان بێ پارە بوین، ئەوەی پێشی بو، لە شوێنێکی ناو جلوبەرگەکەیدا، بە جۆرێک شاردبویەوە، کە بۆ دەرهێنان، کاتی زۆری دەویست، دوای ئەوەش، کەسەکە نەیدەوێرا سەمونێک داوا بکات، چونکە لە کاتی خواردندا، خۆی دەبو بە بینەری خواردنی سەمونەکانی، بەڵام سەمونی ئەوێ، سەمونی خێزانیان پێدەگوت، واتا گەورەیەو بە چەقۆ قاش قاش دەکرێ، ٣ سەمون بەیەکەوە، قەبارەکەیان دەگات بە قەبارەی سەرینێک، ئەو ژورە، زۆر لە ژوری ئاسایی گەورە تربو، دەتوانم بڵێم هەر ژور نەبو، بەڵام بۆچی پێیان دەگوت ژور نازانم، چوار بەشی هاوشێوەی یەکتری تێدابو، هێندێک دۆشەکی بێکەڵکی، بێ بەرگی، ناڕێکوپێکی لێ بو، بەشی دواوەی هۆڵەکە، بە ئەندازەی نیومەتر

بەرزتربو لە باقی هۆڵەکەو کەوتبوە ژێر پەنجەرەکان، بەڵام پەنجەرەکان ئەوەندە بەرزبون، ئەگەر بە ڕاکردن لەو سەرەوە هاتبای، وەکو باشترین یاریزانی باسکەو بازت بدابایە، هێشتا نەتدەتوانی دەستت بگاتە، بەشی خوارەوەی پەنجەرەکە، هەر چۆنێک بو ئەو کاتەمان لێ ڕۆیی، ئێوارەی ڕۆژی سێ یەم، لەگەڵ ئاوابونی دوا تیشکی خۆر، تەواوی گرتوخانەکەیان بەتاڵ کرد لە کۆچبەر، بەسواری ٤ ئۆتۆمبێلی گەورەی سەربازی، کە پشتەکەیان کراوەبو، باریانکردین، دوای کاتژمێرێک لە ڕۆیشتن، وەستاین، ئەنجا دوای چەند خولەکێک بێدەنگی، دواتر ئۆتۆمبێلەکان نەرم نەرم بۆ ماوەی چەند خولەکێک بەسەر ڕێگای چەو ڕۆیشتین، وەکو چۆن مرۆڤ، بۆئەوەی دەنگی پێیەکانی نەبیسترێت، لەسەر نوکی پێ ڕێدەکات، بەو چەشنە دەهاتنە بەرچاو، تا دواجار لە شوێنێک بە بێدەنگی دایانبەزاندین و ئەوجار بۆماوەی ١٠ خولەکی تر، بەپێ ڕۆیشتین تاگەیشتینە کەناری هەمان ئەو ئاوەی، هەفتەی پێشو، لێی پەڕیبوینەوە، ئەوجا دڵنیا بوینەوە، لەوەی دەمانخەنەوە ئەودیوی سنوری تورکیا، بە دو بەلەمی گەورە، هەمومانیان پەڕاندەوە لە ئاوەکە، لە ناو بەلەمەکە یەکێک لە سەربازەکانی یۆنان، چەند وشەیەکی کوردی فێر ببو، بەکاریدەهێنان لە بەرامبەر ئێمە، جارجار دەیگوت: کاکە بێدە، سپس دانیش کاکە دانیش، لەوبەریش دەستی خستە سەرشانی کوڕێکی گروپەکەی خەیروڵڵا و لەگەڵ ئاماژەکردنی بەدەستی چەپ، دەیگوت- ئاوە بڕوا بڕوا بڕوا دەچێ ئەستەمبوڵە، تەوا مشکیلە، لەگەڵ ئەوەش بە ئینگلیزی لەگەڵ سەربازێکی تر قسەی دەکرد، کە ئەویش بەعەرەبیەک

قسەی دەکرد، دەتگوت لەگەڵ کوردیەکەی هاوڕێ یۆنانیەکەی دوانەن، ئەوان گوتیان- زۆر بەخێرایی لەو سنورە دورکەونەوە، دەنا توشی تۆپتۆپێن دەبن، بو بە ڕاکردنێک کەس ئاوڕی لەکەس نەدەدایەوە، هەبو پێشتر شتێک زانیاری پێبو خۆی وندەکرد، بۆئەوەی کەس دوای نەکەوێت، شەوێکی زۆر ناخۆش بو، ئەو شوێنە قوڕو چڵپاو و ساردو سەرمایەکی زۆر سەیر بو، ئەگەر لە سەرەتاوە بە تەرکیزەوە نەڕۆیشتایەی، دوای چەند کاتژێرێک دەهاتیەوە هەمان شوێن، چونکە هیچ شتێکی لێ نەبو، هەتا وەک نیشانە دابنرێت، لەگەڵ جێگر ڕۆیشتین، پاش نزیکەی نیوکاتژمێر لە ڕۆیشتن دو نەفەر ڕوەو ئێمە دەهاتن، لە دورەوە هاواریان کردو تکایان کرد کە هاوکاریان بکەین، لە ڕاستیدا ئێمە وامانزانی سەربازی تورکیان، چونکە ئەوان بەرەو ئاوەکە سوڕابونەوە، بەڵام وایان نەدەزانی، کە ئاراستەی ڕۆیشتنیان هەڵەکردوە. لەوکاتەدا، شێرە دەستێکی لە شانی جێگرداو بە پەنجەی هەمان دەست، ئاماژەی بۆ کەمبونەوەی بەنزینی ناو ئۆتۆمبێلەکە کردو دواتر بەنزینخانەیەکی قەراغ ڕێگای پێنیشاندا، شێرە لە هونەر دەپرسێت و دەڵێت: ئەی قاچاخچیەکان چیان لێهات؟ هونەریش گوتی ئەوان، لەگەڵ دابەزین بە یەکەوە ڕایان کردبو، دوبارە شێرە پرسییەوە ئەی بۆچی نەفەرەکانیان بەجێهێشت؟ ئەمجارە جێگر خۆی پێناگیرێت و دەڵێت- شێرە گیان ئەوان هەر ئەوانەن کە ئامادە نەبون هاوکاری من بکەن، کاتێک قاچم ئازاری پێگەیشت، هونەر بەردەوام دەبێت و دەڵێت- کاتێک دو نەفەرەکە نزیکبونەوە، گەشانەوەو تکایان کرد کە

بەیەکەوە بڕۆین، ئێمەش قبولّمان کرد، بەڵام ئەوان گوتیان بۆچی ئێوە ئاوایی ڕوەو یۆنان دەڕۆن؟ ئێمەش گوتمان، ئێمە ڕوەو ئەستەنبوڵ دەڕۆین، ئێوە ڕێگاتان هەڵە کردوە، ویستیان پێداگری بکەن بەڵام گوتمان ئەگەر دێن دەنا ئێمە دەڕۆین، چونکە نە ئێرە شوێنی گفتوگۆیەو نە بەفیڕۆدانی کاتیش لەبەرژەوەندی ئێمەدایە، ئەوانیش بەناچاری دوامان کەوتن، کاتژمێرو نیوێک لە ئاوەکە دورکەوتینەوە، گوێمان لێ بو بەزمانی عەرەبی، سێ کەس گفتوگۆیەکی توندیان دەکردو دەنگیان دەهات، کەمێک لێیان نزیک بوینەوە، هەر ئەو نەفەرانە بون، لەگەڵ ئێمە خرابونەوە ناو خاکی تورکیا، چونکە دانەیەکیانم باش دەناسیەوە، ئەو لە هەمان هۆڵی بەندیخانەکەی ئێمەبو لە یۆنان، نزیک بوینەوەو ئەوانیش داوایان کرد، هەمومان بەیەکەوە بڕۆینەوە بۆ ئەستەنبوڵ، ڕۆیشتین بەناو قوڕاوو قامیشەڵان و قۆڵت و چاڵ و ئاو، ناخۆشتر لەو ڕێگەیەی سەرەتا لێیەوە هاتین.

٤٣

بەردەوام دەڕۆیشتین، بەبێ ئەوەی بزانین بەرەو کوێ دەڕۆین، یان چ شتێک دێتە پێشمان، هیچ شتێکمان نەدەبینی بۆ نمونە ڕوناکی شارێک، ئەوە مانگ و ئەستێرە هەر دەتگوت لێرە، لەگەڵ خۆر، ئەوانیش ئاوادەبن، یان وەک ئەوەی ڕوی دەرکەوتنیان نەبێت، دوای نزیکەی ٣ کاتژمێرو نیو بەردەوامبون لە ڕۆیشتن، جێگر توند شانی گرتم و گوتی: گوێت لێبو؟ گوتم لە چی؟ ئەوانەی تریش وەک ئێمە لە جێگەی خۆماندا وەستاین، هەتا دڵنیابین لەو دەنگەی جێگر بیستویەتی، هەمومان دەممان کردبۆوە، بۆ ئەوەی نزمترین و دورترین دەنگ ببیستین، لەناکاو دەنگی چەند کەسێک لە دورەوە هات، بەس بە دەست داوام لێکردن ئارام بن، دەمویست بزانم ئەوانە هەر ئەو کەسانەن کە لەگەڵ ئێمە، بۆ ئەودیوی تورکیا نێردرانەوە یان خەڵکی ترن، چەند چرکەیەک لە دوای ئەوە، دەنگێکی ترهات، دەرکەوت ئەوانە زمانیان تورکیە، بۆیە ڕاستەوخۆ، گومانەکان دەڕۆنە سەر سەربازی تورکی، کە لەو ناوچەیە هەزارەها سەربازگەیان هەبو، لەگەڵ بیستنی دەنگەکەو دڵنیا بون، گوتم- خۆتان بشارنەوە، لە چاوتروکانێکدا هەرکەسەو بەجۆرێک خۆی شاردەوە، من نەمزانی ئەوان چۆن و لەکوێ خۆیان شاردەوە، چونکە سەربازەکان بەڕاکردن بەرەو لای ئێمە هاتن، ئەو شوێنەی ئێمە پێیدا هاتبوین، شوێنێک بو دەوەن و هەڵیژگی زۆری لێ بو، قۆڵت و کۆمەگردی دروستکراویشی لێ

بو، دەتگوت پێشتر شاری یاری بوەو کۆمەڵێک منداڵ یاریان لێکردوە، بەپەلە خۆم فڕێدایە ناو قۆڵتێکی شوێنی تایەی گەورەی ئوتۆمبێل، قۆڵتەکە شێوە لاکێشی وەکو قەبر وابو، لەگەڵ ئەوەی ناوەکەی، قوڕی شلی هەرتێدا بو، بەڵام لەو کاتەدا لەوە زیاتر پەیدا نابێت، باشیەکەی ئەوە بو لەسەر لێواری قۆڵتەکە، کۆمەڵێک چیلکەو چاڵی لێ بو، کە لە هێندێک خڕنوکو هەڵێژک، ئاڵابون، من وەکو پەناگە خۆم لێشاردبۆوە، سەربازەکان وەک ئەوەی ئێمەیان دیبێت، یان کەسێک زانیاری لەسەر ئێمە پێدابن، کە گەیشتنە ئاستی ئەو شوێنە، ڕۆیشتنەکەیان هێواش کردەوە، وردە وردە دەستیان کرد بە دەرهێنانی ئەوانەی لەگەڵماندا بون و لەوێ خۆیان شارد بۆوە، جێگر هەر زو دەستگیرکرا، لەو کاتە شێرە سەیری جێگری کردو وەک تۆڵەکردنەوە لەوەی تۆزێک لەوەو پێش تەریقی کردبۆوە، خخخخخ ێکی کرد، هونەر گوتی: دواهەمین کەس من مابومەوە دەستگیرم بکەن، ئەوەی زۆر سەیر بو، ئەوەبو ئەوان چۆن دەیانزانی کەسێک ماوە، بۆیە هەتا منیشیان دەستگیر نەکرد وازیان نەهێنا، لەبەرئەوەی بە دۆزینەوەی منەوە هیلاکبون، بۆیە دوای دۆزینەوەم زۆریان ئازاردام، لە کاتی خۆ هەڵدانە ناو قۆڵتەکە، لەبەر تاریکی ئەو هەڵێژگ و چیلکەو شتەی لەلێواری قۆڵتەکە بو، هەرنەم دیتبو، دەستم کەوتە سەر هەندێک چقڵ و دڕک هەندێکیان لەدەستم ڕۆچون، بەڵام خۆم تێک نەداو سەرم نزم کرد، ڕومەتی چەپم لەسەر زەوی لێواری دوەمی چاڵەکە بو، سەربازەکە بەرەو لای من هەنگاو بە هەنگاو دەهات، ئەوانەی تریش لەودیو دیوی ئەو ناوە دەگەڕان، چەند هەنگاوێکی تر نزیک بۆوە لە من، ئەوەندە نزیک بو، لەو وردە بەردانە دەترسام چاوم کوێربکەن، کە لەژێر پۆستاڵەکەی جارجار دەردەچون، ئەگەر

دەستم بە تەواوی درێژ بکردبایە، دەستم بەر پۆستاڵەکەی دەکەوت، گوێم لە دەنگی هەناسە بڕکەی بو، بۆیە هەوڵم دەدا هەناسەم کۆنترۆڵ بکەم، بەلای چەپو ڕاستی خۆی دا دەسوڕا، لەوکاتەدا قاچی کەوتە سەر قوڵتێکی جێ پێی کۆن، کە ئاوی تێدا کۆببۆوە، بەشێکی ئاوەکەی لەژێر پێیدا پڕژاند بە دەموچاوم دا، ئەو دەستەی کەشم لەژێر سنگم دانا بو، وردە وردە سڕدە بو، ئەو کات تێگەیشتم، جاران بۆچی کە دڕکێک بەدەستم یان پێمدا دەچو، دایکم دەستی لەناو ئاڵتوندا بوایە، دەستی هڵدەگرت، هەتا بۆی دەرنەهێنابامایەوە وازی نەدەهێنا، دیارە ویستویەتی ئازاری ئەوە نەچێژم، لە دڵی خۆمدا گوتم دایە خەم مەخۆ، من هیچ ئازارم نیە، سەربازەکە ئەوەندە نزیک بو لێمەوە، نەمدەتوانی یەک تۆز دەستم بجوڵێنم، بەس بەشی ئەوەی تۆزێک خوێنی بۆ بچێت و سڕیەکەی نەمێنێت، ئەوەی تریش بەهۆی دڕک و چقڵەکەوە، ئازاری زۆر بو، خەریک بو لەکار بکەوێت، گوێم لە دەنگی سەگ بو، تەواو بێهیوا بوم چونکە هەر ئەوەندەی بڵێی یەک و دو سەگەکە بە ڕاکردن بەرەو من هات، زۆر ترسام، هیچ چارنەما، گوتم با هەر دەستگیر بکرێم، باشترە لەوەی سەگەکە گازێکم لێبگرێت، لەگەڵ جوڵەی من سەگەکە ترساو وەستاو سەربازەکان، ڕێک پەلاماریاندام.

٤٤

نازانم ژمارەی ئەو سەربازانەی لێیان دەدام، چەند کەس بون، بەڵام ئەوەندە دەزانم نزیک بو لە دە سەرباز، بە بۆکس و بە شەق و بە چەکەکانیان، هەتا یەکێکیان بە جوتپێ لە پشتی دام، بە دەمدا ڕەتەڵم بردو بەسەر دەمدا کەوتمە ناو قوڕەکەوە، بۆ هەڵکێشانی هەناسەیەکی ساردی تر، ویستم دەمو لوتی لە قوڕ چەقیوم دەر بهێنمەوە، بەڵام سەربازێکیان هاتە سەرسەرم و بە هەمو هێزی خۆی، شەقی دەدا لە پشتی سەرم، لە دڵی خۆمدا گوتم- تەواو هونەر، ئەوە وەڵامی ئەو پرسیارەیە تەمەنێکە بە وەڵامەکەیەوە گیرت خواردبو، ئەویش ئەوەبو، دەبێ من چۆن بمرم؟ لە کوێ دوا هەناسە بدەم و چۆن گیانم دەرچێت؟ ئەوە دواچرکەی ژیانتە، دوا هەناسەی تەزیوو خۆزگەی هەڵوەریوتە، یەکێکیان هاتە سەر سەرم، بۆیە زیاتر لوت و دەمم دەچوە ناو قوڕەکەوە، ئەمجارە لە خۆمم پرسی، ئاخۆ دەبێت، ژیان بۆ هەموان ئاوا قورسبێت، هەمیشە دەمگوت- کە ئاخۆ چۆن چۆنی ژیانم کۆتایی دێت، بە ڕوداوی ئوتومبێل، یان بەربونەوە لە سەر شاخێک، یاخود خنکان لە ئاودا، یانیش مردن لە ناو شەرم و لەناو تەلیسمی نەوێراندا، مردن دیارەو دەرکەوتنی بە نادیاری دەمێنێتەوە.

سەربازگەکە لە شوێنێک بو، کە بە هەر چوار لایدا گردبو، ئێمە بەهۆی ئەو گردەوە بوینە نێچیری سەربازێکی تورە، تورە لە هەمو شتێک هەتا لەخۆشی، ئەوان بە ئوتۆمبێل هاتبون، سواری ئوتومبێلەکانیان کردین و پازدە تا بیست خولەکێک ڕۆیشتین، تا گەیشتین بە سەربازگەکە، لەوێ کردیانینە هۆڵێکەوە، هۆڵی سوتەمەنی و کورەی داربو، کە گەرمی دەدا بەهەمو سەربازگەکە، ئەوێ پڕ لە دارو چیلکەبو پیس و تۆزاوی و ڕەش و تاریک بو، ڕاستە شوێنەکە بێکەڵک بو، شوێنی دارو گەرمکردنی کورەکە بو، بەڵام زۆرباش بو کە لەڕێگەی گەرمیی کورەکەوە، خۆمان و جل و بەرگمان وشک دەبۆوە، ئەگەرچی زەویەکە هیچ ڕایەخێکی لێنە بو، بەڵام لەوە باشتربو، لە دەرەوە ڕامانگرن و لەسەرما هەمومان ڕەق بینەوە، هەمو کاتژمێرێک جارێک، سەربازێکی تورە، بە پەلە و بە مشەوەشی و بەبێ گوێدانە ئەوەی کە ئێرە مرۆڤێکی لێیە، بەبێزاریەکەوە دەرگاکەی بە هەمو هێزی خۆی دەکردەوەو دەرگاکە بە دیوارەکە دەکەوت و دەنگێکی زۆری لێدەهات، دواتر چەند دارێکی فڕێ دەدایە ناو کورەکەوەو دەرگای کورەکەی دادەخستەوە، دواتر شەقێکی لەو بێڵ و گەسکە دەدا، کە لەئاسن دروست کرا بون، جار نەبو زۆربەی هەرەزۆری لە خەو ڕانەپەڕێ، بەهۆی ماندوێتی، بە هۆی برسێتی، بەهۆی تێکچونی باری دەرونی و هەمو ئەو شتانەوە، زۆربەیان زو خەویان لێکەوت، ئەو شوێنە هەر ئێمەی لێنەبوین، بەڵکو پڕبو لە کۆچبەری وڵاتانی دیکەش، دەتوانم بڵێم ژمارەمان دەگەیشتە نزیکەی نەوەد، هەتا سەد کەسیش، لە هەمو

قەومەکانی تێدابو، من و جێگرو ئەو دو سێ نەفەرەی، لە ڕێگە پێکەوە هاتین و گیراین، لە نزیک یەکتر دانیشتبوین، بەڵام نەماندەتوانی نزیک ببینەوە لە کورەی ئاگرەکە، لە بەرئەوەی، ئەو کۆچبەرانەی پێشتر هاتبون و دانیشتبون و لەوێ پاڵکەوتبون، بەشێکی زۆریش لەوانەی کە لەسەرەتاوە بەیەکەوە هاتبوین، دیاربو ئەوان پێشتر گیرابون، چونکە کاتێک ئێمە هاتین بۆ ئەو شوێنە، ئەوان پێشتر لەوێ بون، هۆکاری ئەوەی کە سەربازەکان ئاوا بە وردی و بە دڵنیاییەکی زۆرەوە لە ئێمە دەگەڕان و هەتا منیشیان نەبینیەوە، وازیان نەهێنا، تەنها ئەوان بون زانیاری تەواویان پێدابون، جێگر هەوڵی دەدا هەرچۆنێک بێ شتێک بدۆزێتەوە، تا بتوانێت هاوکاریی من بکات و ئەو دڕکانەی ناو دەستم دەربهێنێت، قوڕو چڵپاوی دەم و چاوو سەر جل و بەرگم، بەرە بەرە، کاتێک کە وشک دەبۆوە، دەمەویست لێیکەمەوە، هەمو جارێک لەگەڵ ڕاکێشانی پارچە قوڕەکان، تاڵێک موی ڕیشمی هەڵدەکەند، زۆر جاریش، موی بژانگم و برۆم، کاتێک پارچە قوڕە وشکبوەکانی برژانگم لێدەکردەوەو تاڵێکی لەگەڵ خۆی دەهێنا، فرمێسک لە چاوم هاتە خوار، جێگر وای هەستکرد، ئەوە بەهۆی ئازارەکەوە، فرمێسک هاتە خوارەوە، بۆیە وەک دڵدانەوە، دەستی خستە سەرشانم و کەمێکی گوشی، ئەوەندەی زانی، دەستی خستۆتە سەر ئەو جێگەیەی کە زیاتر لە ٤ جار سەربازەکان بەچەک پێیان کێشابو، ئەو شوێنە گورابو یان بڵێم تەپی بو، بۆیە لەگەڵ گوشینی شانم لەلایەن جێگرەوە، توند هاوارم کرد، جێگر زۆر تەریق بۆوە، هەندێک لەوانەی لەوێ بون، بەخەبەرهاتن، پرتە پرتو بۆڵە بۆڵیان کرد، ئەوانەی

ئاگاداریش بون، بەزەییان پێمدا هاتەوە، هەشبو ئەوەی گرنگ نەبو بەلایەوە، ئەو دەنگە بو.

هــەرچیـــــم دەکــرد ئەو جلوبەرگەم بۆ وشک نەدەبۆوە، برسیەتیش وای لێ کردبوین، دڵمان تێکەڵ دەهات و ئێڵنجمان دەدا.

٤٥

هەرچۆنێک بو، خۆم لە گەرمی کورەی ئاگرەکە، نزیک کردەوە، بۆئەوەی جلوبەرگەکەم وشک ببێتەوە، دوای چەند خولەکێک هەستم کرد هەمویان خەوتون، منیش بەرە بەرە قوڕی سەر جلوبەرگەکەو دەم چاوو سەرو دەست و قاچم وشک دەبۆوەو هەڵم دەوەراند، ئەوەندەم خەیاڵ دەڕۆیشت بۆ کولێرە زەردو سورەکانی دایکم، دەتگوت لە ناو گەدەمدا، کودەتا بەرپا بوە، دەنگی ڕوخانی بەردەوامی دیوارەکانی گەدەم کاسی کردبوم، وردە وردە چاوم قورس بون و خەو هێرشی هێنا، سەیرم کرد ئەو شوێنە، بەشی ئەوەی دەکرد، تێیدا بخەوم، لەسەر پشت، ڕوەو بنمیچی تەپو تۆزاوی و ڕەش و چڵکنی ئەو هۆڵە، هەر ئەوەندەی بڵێی یەک و دو، ئیتر خەوم لێکەوت، دەمەویست بە ئاماژەیەک دایکم تێبگەیەنم، کە برسیمەو لەناو ڕیزەکە ڕاوەستاوم، چەند جارێک سەیری ئەوانەی دەکرد، کە بۆ وەرگرتنی کولێرە لەپێش و دوامەوە، بە یەک ڕیز وەستا بون، هەر جارێک سەیری ڕیزەکەی دەکرد، دەستم بەرز دەکردەوەو بە هەمو توانام هاوارم دەکرد دایە برسیمە، کەسێک لە پێشمەوە بو، بە خەندەیەکی گاڵتەپێکردنەوە، ئاوڕی دایەوە بۆدواوەو گوتی- تۆ دەنگت نوساوە، گوتم- کە وایە کولێرە وەرناگرم؟ گوتی- کوا کولێرە؟ سەیری ئەو دارەم کرد کە کولێرەی گرتبوو

دایکم لە تەنیشتیەوە وەستا بو، هەر کەسێک دەهات کولێرەیەکی بۆ لێدەکردەوە، بەڵام کوانێ کولێرەکان؟ لە جێگەی کولێرە هەمویان ببون بە دەمی گەورەو کراوە، هەنگاوێکی تر چومە پێشەوە، هەمویان دەمیان کردەوەو تێکڕا قیژاندیان، کە ڕاپەڕیم دیسان سەربازە تورەکە بو، بەم نیوەشەوە، بێ بەزەییانە، ئەو هەمو تەقەتەقەی دەکرد، هەستام کەمێک دانیشتم، ئازاری زگم بەهۆی برسیەتیەوە، تەواو پەرێشانی کردبوم چاوم لە ڕەشەوە دەهات، لەگەڵ من، یەک دو نەفەری تریش، خەبەریان بۆوە، بەڵام هەر یەکسەر خەوتنەوە، منیش پاشماوەی وشک بۆوەی قوڕی سەرو دەموچاوو جل و بەرگەکەم لێکردەوە، کات نازانم چەند بو، بەڵام لە نیوە شەو، بەرەو بەیانی شۆڕ ببوینەوە، جێشەقی سەربازەکەی، لە پشتمیدا ئێشی زۆر بو، پێڵاوەکانم، وەکو سەرین بۆ سەرم دانان و لەسەر لای ڕاست پاڵکەوتم، بە هیوای خەولێکەوتن، کە سەرم کردە سەر پێڵاوەکان، ڕوم کەوتە تەنیشت ئەو کەسەی لە نزیکی من پاڵکەوتبو، خەریک بو هاوار بکەم، سەیرم کرد سەرینەکەی ژێرسەری سەمونێکی گەورەیە، لەوانەی پێیان دەڵێن سەمونی خێزانی، خستبویانە ناو جانتایەکی پەڕۆ، بەڵام بەهۆی ئەوەی زنجیرەکەی خراپ ببو، ئەو کابرایە داینەخستبو یان هەر بیری چوبو، ئەو بەشە کراوەیەی جانتاکە، کەوتبوە لای منەوە، لەگەڵ پاڵکەوتنم بۆخەوتن، چاوم کەوتە سەر سەمونەکە، نە خەوم لێدەکەوت، نە جوانی ئەو سەمونەش لەبیرو خەیاڵم دەڕۆیشت. ئەو کۆچبەری وڵاتێکی تربو، لە شکڵ و جلوبەرگیڕا دیار بو، کابرایەکی ڕیش ماش و برنجی باڵا

بەرزی کەمێک لاوازبو، زۆر هەوڵمدا هەتا دوبارە بخەومەوە، چاوم دادەخست، بەڵام وێنەی سەمونەکە لەبەرچاوو ناو خەیاڵم دەرنەدەچو، وەک ئەوەم لێهاتبو کە لەناو بەندینخانەدا سزایان دەدام، شتێک بەناو خەیاڵمدا وەک ڕوناکی هەور تێپەڕی، لە دڵی خۆمدا گوتم- نەخێر، بمرم لە برسان باشترە بەڵام کاری واناکەم، نا هەرگیز نا، چاوم داخستەوەو ڕوم کردە لای ڕاست و پشتم کردە سەمونەکە بۆئەوەی بیرم بچێتەوە، بەڵام هەرچی کۆشکی خەیاڵم دروست دەکرد، لە نێوەڕاستەوە، دەستی بە ڕوخان دەکرد، دوای شەڕێکی سەخت لەگەڵ ڕەگی هاری، تەسلیمی برسێتی بوم و ڕوم سوڕاندەوە بۆلای چەپ، نێوان من و ئەو کەسە دو بست دەبو، هەستم ڕاگرت، هیچ کەس بە ئاگا نەبو، هەر لەسەر لا، بەدەستی ڕاست و زۆر بە هێواشی ناوەوەی سەمونەکەم بەدو پەنجە وەکو دەرهێنانی مو لە ڕومەت، کەم کەم دەردەهێناو دەم خستە دەممەوە، یەکەم کەڕەت، کە ناوە سەمونەکەم کردە دەممەوە، تامەکە وەکو تامی هیچ شتێک نەدەچو کەپێشتر تاممکرد بو، هەستێکی ئەوەندە خۆشم بۆ دروست بو، وەک چۆن جۆگەیەک ئاو دەچێتە ناو ناخی زەویەکی خنکاو، منیش ئاوا هستم بەو شادیە دەکرد، کە بە ناو دەمارەکانم دا بڵاو دەبۆوە، بەشی سەرەوەی سەمونەکە، پێشتر لێی خورا بو، بۆیە ئەوە بۆمن زۆر باش بوو ئاسانکاری بۆکردم، ئیدی بەردەوام بوم، هێدی هێدی ناوەوەی سەمونەکەم دەردەهێنا، هەستی نەمانی برسێتی، ئەوەندە چێژ بەخشبو بیرم لای هیچ نەبو، بەتایبەت بە ئاگاهاتنی کابرا، ئەوەندەم ناوەوەی سەمونەکە کۆڵی بو کەمێک کوڵی دڵی دامرکاندبومەوە، لەپڕ

دەرگاکرایەوە، دیسان کاکی سەرباز، بۆ کورە خۆشکردن هاتبۆوە، لەگەڵ دەنگی تەقەی دەرگایەکە، سەری کابرا خزی و بەربۆوە، چونکە بەشی زۆری ژێر سەری بۆش ببو، ڕێک چاوم داخستەوەو دەستم کرد بە پرخە پرخ، کابرا دەستی کرد بە قسەکردن بە زمانی خۆیان، من نەمدەزانی دەڵێ چی، بەڵام دەمزانی کە باسی خواردنی سەمونەکەی دەکات، هەروا دەهاتو توڕەییەکەی زیادی دەکرد، منیش خۆمم کردبو بە خەوتو، زۆر لەو کۆچبەرانەی کە دەیان ناسی، بەخەبەرهاتن، هەبو هەر لە دورەوە قسەی لەگەڵ دەکرد، چەند دانەیەکیش هاتن بۆلای، منیش وام نیشاندا کە لەخەویان کردوم، هەستام و بە کوردیەکی تێکەڵ بە ئینگلیزی و ئاماژەکردن، پێمگوتن بۆچی دەنگەدەنگ دەکەن، ئێمە خەوتوین، دەبێت ڕێزی یەکتر بگرین، من ماندوم خەوم دێت، لە خەودا بوم، ئێوە لە خەوتان کردم، ئەوە کارێکی باش نیە، ئیدی هەریەکەو قسەیەکی دەکرد، گرمە گرمی هۆڵەکە بەهۆی بە ئاگاهاتنی هەموان، شەپۆلی دەدا، وردە وردە دونیا ڕوناک بۆوە، دەرگا کرایەوەو گوتیان- بە ڕیز وەرنە دەرەوە.

٤٦

دەرەوە زۆر زۆر سارد بو، بەهۆی ئەو کزەبایەی دەهات و ببوە هۆکارێک بۆ دابەزینی پلەی گەرمی، بۆ ئاستی پلەی ژێر سفر، هەمو شتێکی بەستبو، لە دەرەوە چەند عەربانەیەکی یەک تایەی بێکەڵکی لێبو، بێ مرادی لە سیمایاندا دیاربو، وەک ئەو گوێدرێژانەی خاوەنەکانیان، دوای تەواوبونی کار، بەرەڵایان دەکەن، کۆمەڵ کۆمەڵ بەسەر عارەبانەکاندا دابەشیان کردین، بۆ کۆ کردنەوەی ئەو گەڵایانەی، وەک قوربانی پاشماوەی جەنگی نێوان خەزانی دڵڕەق و پاییزی خۆش باوەڕ، لەو ناوە کەوتبون، دوری نێوان گەڵایەکان، دژواری زۆری بۆ ئێمە دروست دەکرد لە کاتی کۆکردنەوەدا، دەتگوت تۆڵەی بە هەدەرچونی قوربانیدانیان، لە ئێمە دەکەنەوە، وەک مریشکێک، دەنوکی دەستی تەزیومان لە زەوی گۆڕەپانەکە دەداو گەڵای ساردو سڕمان هەڵدەگرتەوە، پشتی دەستمان سور ببۆوە، لە دوای ئاوابونی خۆر، دو سەرباز هاتن و گوتیان- هەر کەسێک شت دەکڕێت، بێتە ئەملاوە، چەند کەسێک پارەیان پێبو چون، نە من نە جێگر پارەمان پێنە بو، یەکێک لەو کوڕە عەرەبانەی کە شەوەکە لەگەڵمان هاتن، هەتا ئەو کاتە بەیەکەوە دەست گیرکراین، کەمێک پارەی پێ بو، هێندێک سەمونی ڕومەت سورو سپی خاڵخاڵی خەندەبەخشی کڕی و سەرو لەتکێکی دا بە من و

جێگر، دەمەویست بەشەکەی خۆم بدەمە جێگر، بەڵام ڕەتی دەکردەوەو دەیگوت- نابێت، تۆ بۆ خۆت برسیتە، دەبێت خۆت بیخۆی، منیش دەمگوت- تۆ بیگرە کەچی وەری نەدەگرت، هەتا دوای چاوێکم لێی داگرت و سەرێکم لێی بادا، وەریگرت، بەڵام خستیە گیرفانی، چونکە خەمی ئەوەی بو، چۆن دەبێت من هیچ نەخۆم، منیش لەبەر ئەوانەی دەوروبەرمان، نەمدەتوانی تێی بگەیەنم، کە من برسیم نیە و خواردومە، ئەو نیو سەمونەی بەشەکەی من کەم بو، بۆیە منیش دەمەویست لەگەڵ بەشەکەی خۆی، بەڵکو کەمێک، گەدەی لە دەست دەنگە بێزارکەرەکەی و پرتەو بۆڵەبۆڵی برسێتی ڕزگار بکات، دوای چەند کاتژمێرێک، بەسواری چەند ئوتۆمبێلێکی سەربازی بردیانین، بۆ نزیک ئەو ئاوەی کە سەربازەکانی یۆنان، ئێمەیان لێ پەڕاندەوە بۆ ناو خاکی تورکیا، بە هەمان شێوەی سەربازەکانی یۆنان، سەربازەکانی تورکیاش دیسان ئێمەیان بۆ ناوخاکی یۆنان پەڕاندەوە، نزیک لە ئێمەوە کوڕێک بە بێدەنگی فرمێسک دوای فرمێسک، لە چاوی هەڵدەوەری، دەستم درێژکرد، تا دەست بدەم لەشانی و کەمێک ورەی پێبدەم و دڵی بدەمەوە، بەجێگرم گوت- ئەویش ئاگاداری کردەوە، بەئینگلیزی پێم گوت- There's nothing to calm down، ئەویش بەسەر سوڕمانەوە، سەیری کردم و هیچی نەگوت، زانیم تێنەگەیشت ئەمجارە بەتورکی پێمگوت، بەو رستەیەی یەکەم ڕستەبو، لە زمانی تورکی دا فێری بوبوم، گوتم- Kolay olacak، ئەویش گوتی- کورد، گوتم: کوردی؟ گوتی بەڵێ، لەگەڵ جێگر سەیری

یەکترمان کرد، بەڵام هیچمان نەگوت، ئەویش گوتی- ئێوەش کوردن، گوتمان- بەڵێ، بە هۆی ئەوەی ڕیزکرابوین، نەمانتوانی لە یەکتر نزیک ببینەوە، دواتر گوتم- خۆڕاگربە، تێدەپەڕێت، ئەویش گوتی- کێشەم تێپەڕین و تێنەپەڕینی ئەو دۆخە نیە، دوبارە لەگەڵ جێگر سەیری یەکترمان کردەوە، ڕوم کردە کابراو گوتم- ناوی بەڕێزتان؟ گوتی: هۆشمەند،
منیش هونەر، جێگریش خۆی ناساند، گوتم هۆشمەند تەنیای؟ گوتی- تەنیا نەبوم بەس بوم، سەربازەکان ڕایان کردو گوتیان- yalla yalla chabuk chabuk، زۆر ویستمان چەند شتێکی تر بڵێین، بۆئەوەی کەمێک، هاوکاری بکەین، بەڵام بەهۆی زۆری و توندی سەربازەکان دەرفەت نەبو، لەگەڵ جێگر، هیوامان خواست لەگەڵ هۆشمەند، بکەوینە یەک بەلەمەوە، بەڵام بەهۆی زۆری ڕێژەی کۆچبەرەکان و تاریکی شەوو دارستانی چڕی سەرسنور، بە دیوی خاکی یۆناندا، لە یەکتر ون بوین، لەگەڵ جێگرو چەند نەفەرێکی تری پۆستەکەی خۆمان و ناسیاوی تازە، دوای چەند کاتژمێرێک ڕێکردن بەپێ، لە نزیکترین سەربازگەی یۆنان، بە مەبەستی هاوکاریکردنمان بۆ دوبارە پەڕاندنەوەمان لە ئاوەکەو گەیشتنەوەمان بە ئیستەنبوڵ خۆمان ڕادەست کرد.

٤٧

ئەوشەوەی سەربازەکانی تورکیا، لە شوێنێکەوە ئێمەیان خستەوە ناو خاکی یۆنان، لەو شوێنە نەدەچو کە یەکەمجار خۆمان لێی پەڕیبوینەوە، تەنانەت لەو شوێنە، هەر زۆریش دوربو، بەڵام زۆر بەئارامی و بە وردی دەستمان کرد بەڕۆیشتن بەرەو ئاوەدانی، بۆئەوەی خۆمان ڕادەستی پۆلیس بکەین، هەتا لە ئەگەری مردن بە هۆی برسێتی و تینوێتی، یان سەرماو ماندوێتی زۆر، یان پەلاماری ئاژەڵی دڕندەی کێوی، ڕزگارمان بێت، بەناو دارستانێکی چڕ، بەناو تاریکایی شەو، بە نابەڵەدی بە ناو خەیاڵی خەواڵوی کاڵی هەڵپڕوکاودا، بەرەو ڕوناکی دەڕۆیشتین، ڕوناکیەک کە هیچ ئاراستەیەکی بەدی نەدەکرا، ڕوناکیەک، کە ئێمەی خستە ئەوتاریکیەوە، هەر چۆنێکبو، دوای نزیکی ٣ بۆ ٤ کاتژمێرێک، ڕوناکی سەربازگەیەکمان لە دورەوە بەدی کرد، هەر لەو دورەشەوە، بە دەربڕینی هاتو هاوار، داوای هاوکاریمان دەکرد، دوای ١٠ خولەک دەنگێکی زۆر گەورەو بەرز گوتی- Stop، ئێمەش وەستاین، قۆڵبەستیان کردین و بردیانین بۆ سەربازگەکە، لەوێ کۆچبەری وڵاتانی تری لێبو، تا ئێوارە هەرچۆنێک بێ، کاتمان گوزەراندو تێپەڕاند، ئێوارە کاتێک دنیا تاریک بو، بە چەند بەشێک کردیانینە دەرەوە، بە ئوتۆمبیلی سەربازی، دوبارە

هێنایانینەوە بۆ سەر هەمان ئاو، بۆئەوەی بمانگەڕێننەوە خاکی تورکیا، ئیتر ئەوەی کە پێی دەڵێن تۆپتۆپێن، یان یاری دو گۆڵی، ئا ئەوەیە، ئەو یاریەی کەس حەز بە کردنی ناکات، چونکە وەک درەختێکی بێڕەگ و ڕەنگ پەڕیو، لە ترسی خەزان زۆر گەڵای بێمراد هەڵدەوەرێنێ، لەو یاریەدا مردن پێکانە، کۆچبەر تۆپە، سەربازی هەردو وڵات یاریزانن، تەنها کارتێک کە بەکاردێت، ڕەنگی ڕەشە و تەنها بەتۆپ دەدرێت، لە هەموی سەیرتر، لەوێ هەر گۆڵێک دەکرێ، لە گۆڵی کۆچبەرەکان دەکرێ، یاسای یاریەکە بەم شێوەیە کاردەکات، لەو یاریەدا ئەوان بۆیان هەیە شەق بدەن لە مرۆڤایەتیمان، شەق بدەن لە هەرچی هەستە کە هەمانە، شەق بدەن لە ئایندەمان، لە هەرچی پیرۆزیە و لە هەرچی جوانیە، بۆ جاری دوەم سەربازەکانی یۆنان، بە بەلەم لەئاوەکەیان پەڕاندینەوە بۆ ئەوبەری خاکی تورکیا، لەگەڵ جێگرو چەند نەفەرێکی تر، کە هەر لە کوردستانەوە بەیەکەوە بوین و لەگەڵ چەند کەسێکی تر لە وڵاتە جیاجیاکانی قارەی ئاسیا، ڕۆژێک پێشتر لە گرتوخانەکەی یۆنان، پلانمان دانابو بۆ گەیشتنەوەمان بە ئیستەنبوڵ، پلانی ئەوەشمان دانا کە چۆن خۆمان ڕزگاردەکەین لەو یاریە تۆپتۆپێنە مەرگهێنە، دوای ئەوەی پەڕینەوە بۆ ئەوبەری تورکیا، بە پێی پلانەکەمان هەنگاومان نا، دوای ٤ کاتژمێر دورکەوتنەوە لە سنوری نێوان ئەو دو وڵاتە، کە هەمیشە بۆنی مەرگ لەو ڕێگایە دەهات، دوای سەرکەوتن بەسەر گردێکداو بینینی ڕوناکی ئاواییەک، هەنگاوی ڕۆیشتنمانی بەرەو خۆی کێشکرد، وەک هێزی ڕاکێشانی زەوی. زۆر سەیربو هەتا تۆزێک لەمەوبەر، قاچەکانمان بە بێزاریەکی

زۆرەوە هەنگاویان دەنا، بەڵام ئێستا، لە هەنگاوی ڕۆیشتنی ئەو لاوە دەچێ کە بۆ ژوانی دڵخوازەکەی دەڕوات، ئاسانترو بە گوڕترو بەچێژترە.

٤٨

له نیوەی ڕێگادا، بۆمان دەرکەوت، کۆلارەی ڕەنگاوڕەنگی خۆشبەختیمان، وا بە ئاسمانی خەونەکاندا، وردە وردە لەگەڵ ئەوەی نزمدەبێتەوە، هەر جارەو لە شتێک دەئاڵێت و قرچە لە چاوەڕوانیمان هەڵدەستێنێت، ئێستاش وا بەو بەرزیەوە، نزیکبۆتەوە لە تلیسانەوە، هەورەکان دەتگوت هەواڵێکی گرنگ و نەبیستراویان پێیە، وا بەو خێراییە لە یەکتر نزیک بونەوە، بە جۆرێک بارانیان دەستپێکرد هەر دەتگوت لە ئاست سەری ئێمە، بە تەنەکە هەڵیدەڕێژن، سەراپای لەشمان شەلاڵی ئاو بو، ددانەکانمان وشکترین شوێنی لەشمان بون، زۆر جار لە کاتی هەنگاونان، کاتێک پێم دەخستەوە سەرزەوی و پاڵەپەستۆی پێم، دەکەوتە سەر ئاوی کۆبوەوەی ناو پێڵاوەکەم، بە لای چەپ و ڕاستدا، فیچقەی دەکرد بۆدەرێ، ئەگەرچی هەواکەی زۆرساردبو، بەڵام دوای ئەوە، بە شێوەیەک شەلاڵی ئاو بوین، ئیتر هەستی سەرمابونمان نەمابو، شتەکە پێچەوانە بوبۆوە، سەرەتا لە ترسی سەرمابون، خۆمان لە تەڕبون دەپاراست، بەڵام بۆ هەستنەکردن بە ماندوێتی و سەرما، ئەو شوێنەی زیاتر تەڕی کردباین، لەوێوە ڕێمان دەکردو لە هیچ شتێکیش خۆمان نەدەپاراست، بەتایبەتی ئاوی کۆبوەوەی سەر ڕێگا، کە بەهۆی بارینی زۆری بارانەوە، گۆمیلکەی دروستکردبون، دەستمان لە

هەمو شتێک شۆرد، لە ڕێگدا لە ژێر لێزمەی باراندا، چەند خولەکێک وەستاین و هەر بە پێوە گفتوگۆی ئەوەمان دەکرد، چیبکەین، دوای گۆڕینەوەی ڕاکان، هەمومان کۆکبوین لەسەر ئەوەی بۆ سەلامەتی گیانی خۆمان، خۆمان دەدەین بە دەستەوە، ئەگەر بۆ وڵاتی خۆشمان بماننێرنەوە ئامادەین، چونکە ئەگەر ئاوامان نەکردبایە، بە دڵنیاییەوە کەم کەس لە ئێمە بەزیندویی دەما، بەردەوام بوین لە ڕۆیشتن، لە دورەوە شتێکمان بەدیدەکرد، بەڵام بەهۆی هیلاکی چاوەکانمان و بارانی زۆرو نالەباری کەشەکەوە، دڵنیا نەبوین چییە، بەرەو ئەو شت هەنگاومان دەنا، بەرە بەرە بەهۆی نزیک بونەوەمان لێی، بینینمان باشتربو و بۆمان دەرکەوت کە ئاوابیە، ڕۆیشتین تا تەواو نزیک بوینەوە لە ئاواییەکە، هەڵکەوتەی گوندەکە لە ڕوی نەخشەییەوە، زۆر جوان بو، بەهۆی ڕوناکی گڵۆپی ماڵەکانەوە، لە شێوەی سێگۆشە دەچو، ئەو گوندە ژمارەی خانوەکانی، خۆی دەدا لە ١٠٠ خانوێک، کات نزیک بو لە نێوان ١٠ بۆ ١١ شەو، توانیمان بگەینە سەرەتای گوندەکە، بەو شەوەو بەو کەشە ساردو باراناویەوە، سێ چوار دوکان، کراوەبون، یەکێک لەو دوکانانە چای و قاوەخانە بو، هێدی هێدی بە دەنگی شڵپ وشۆڕی جلوبەرگەکانمانەوە، بە ناو ئاواییەکەدا ڕۆیشتین، بەرەو سەر و بەرەو شوێنێک بتوانین داوای هاوکاری بکەین، ژنێکی دانیشتوی ئاواییەکە، تەمەنی خۆیدەدا لە٤٠ ساڵ، ژنێکی باڵا مامناوەند، ڕوخسارێکی خاوێنی جوان و سپی، دڵێکی پاک پاک، بێئەوەی هیچ دەرمانێک بدا لە ڕوخساری، کەچی

ڕومەتەکانی دەبریسکانەوە، لێوەکانی هەردەتگوت، تەنها بۆ تامکردنی خواردن نەخشێندراون، خۆی لە شەرواڵێکی کوردی دەستوری خۆیان هەڵکێشابو، جوتێک جزمەی لەپێ بو، بۆ خۆپاراستن لە تەڕبون و پیسبون، بارانگرێکیشی وەک چاکەت، لەبەردابو، بەرەو لای ئەو ڕۆیشتین و لە دورەوە بەس بەسەر سڵاوم لێیکرد، لە دڵی خۆمدا گوتم با بەهەڵە تێنەگات و بترسێت، بەڵام ئەو زۆر بەجوانی و بەدو لێوی پڕخەندەوە، چەند قسەیەکی بە زمانی تورکی کرد، دواجار بە دەست ئاماژەی کرد بۆئەوەی باشتر وایە ئێمە، بڕۆین بۆناو گوندەکە، لەوێ هاوکاریمان دەکەن، بەناو گوندەکەدا ڕۆیشتین، بەهۆی بارینی بارانەوە کەسمان نەبینی، دو سێ دوکانمان لێ وەدەرکەوتن، کە کراوەبون و لەنزیک ئەوێ، دەنگی خەڵک دەهات، بە پەلە ڕۆیشتین بەرەو ئەوێ، گەیشتینە بەردەم دوکانەکان، یەکێکیان داخرابو، دانەیەکیان وەک مارکێت وابو، بۆ فرۆشتنی پێداویستی ڕۆژانەی ئاوایی، دانەیەکی تریش کە نەمانزانی چیە، ئەوەی تریان دەنگەدەنگی تیڤی و دەنگی خەڵکی لەناودا دەهات، بە زمانی تورکی و بەشێوەی پیتی ئینگلیزی لەسەر تابلۆیەک نوسرابو Kahve، لە دەرەوە بەهۆی دودڵیەوە، چەند خولەکێک وەستاین، دیاربو ئەوان لە ناوەوە ئێمەیان دیتبو، کەسێک هاتەدەرێ، چەند قسەیەکی بە زمانی تورکی کرد بەڵام لەسەر ئەو ڕێکەوتنەی کە پێشتر کردبومان، بە ڕەزامەندی هەموانمان، یەکسەر گوتم پۆلیس، ئەویش شڵەژاو خێرا ڕۆیشتە ژورەوەو لەگەڵ چەند پیاوێکی بەتەمەن هاتەوە دەرێ، یەکێک لەو پیاوانە جلوبەرگی لە جلوبەرگی ئەوان ڕێکترو پۆشتەتر، دەهاتە

پێشچاو، هاتە پێش و گوتی- پۆلیس؟ لەگەڵیدا بەدەست ئاماژەی پرسیاری کرد، ئێمەش گوتمان yes، بردیانینە ژورەوەی قاوەخانەکەو سەرو چایان بۆ هێنایین، دەستمانبرد بۆ خواردنەوەی، یەکسەر ئەفسەرێکی سەربازی تورکی باڵابەرز و باریک، لەگەڵ شەش سەربازدا، خۆیان کرد بە دوکانەکەدا، پیاوەکان هەمویان هەستانە سەرپێ، کەمێک قسەیان کردو ئێمەیان قۆڵبەست کردو بە ئوتۆمبێلەکەی خۆیان ڕۆیشتین، دوای نیو کاتژمێرێک لە ڕۆیشتن، گەیشتینە بنکەی سەربازگەکەو کردیانینە ناو هۆڵی نانخواردنەوەو تەنها کورسی و مێزی نانخواردنی لێ بو، پاسەوانێکیشیان بۆ دانایین هەر دو کاتژمێر جارێک، لەگەڵ دانەیەکی تر ئاڵوگۆڕ دەکران.

٤٩

دو ڕۆژ لەو سەربازگەیەی تورکیا ماینەوە، دیارنەبو چارەنوس، بەرەو کام لا، بەرەو کام دژواری ترو بەرەو کام نەهامەتی، ڕاپێچمان دەکات، بەیانی ڕۆژی یەکەم، بەر لە دەرکەوتنی خۆر، کردیانینە دەرەوە بۆ سوچێکی گۆڕەپانەکە، لە سەرمان، لە جێگەی خۆمان، بە پێوە وەکو ئەوەی تەزویەکی کارەبامان لەسەر بێت، هەڵدەپەڕین، وردە وردە خۆر دەرکەوت، تا ڕادەیەک ساردیەکەی کەم کردەوە، بەڵام بەو شێوەیە نەبو، مرۆڤ خەو بیباتەوە، سەربازەکان زۆربون، ئەو گۆڕەپانە شوێنی مەشقی سەربازەکان بو، نزیکەی ٢٠٠ سەرباز دەبون لەناو گۆڕەپانەکەو بە چوار گروپی جیاواز، مەشقی جیاوازیان دەکرد، گروپێک بەڕیز دەڕۆیشتن، هەر کەسەو چەکێکی ژێرسێی بە دەستەوەبو بەرەو ئەو بەرمیلانەی تا نزیک سەرەکەیان، لەسەرلا، لە زەوی گیرابون دەڕۆیشتن، بۆ پشکنینی چەکەکانیان، لەوەی دڵنیابن شوێنی لێدانی گوللەکانیان خاڵیەو زیان ناگەیەنێت بە کەس، ئەوان لولەی چەکەکانیان دەخستە ناو کونی بەرمیلەکەوە، یەکەمجار مەخزەنەکەیان لێدەکردەوە، دوتر میلەکەیان ڕادەکێشاو لەکۆتاییدا پەنجەیان لە پەلەپیتکە دەداو ئەو کات لەبری تەقە و دەنگی ترسناکی گوللە، دەنگێکی نزمی لێدەهاتو دەیگوت- چرک.

دوانیوەڕۆی هەمان ڕۆژ، چەند سەربازێک بە چەند کورسی و مێزو کاغەزو پێنوس و مەرەکەب و شتێک کە لەشێوەی باگردێنی سەربانگێڕان دەچو، بە دەستیانەوە بو، هاتن لە نزیک ئێمەوە شتەکانیان ڕێکخست و ڕیزیان کردین، یەک بەیەک پەنجەمۆریان پێکردین، بۆ هەر کەسێک هەر دە پەنجەیان پێ مۆر دەکرد، سەرەتا نەمانزانی، چونکە ڕیزەکە دورو درێژبو، ئێمەش لە نزیک کۆتایی بوین، بەڵام دواتر زانیمان ئەوە پەنجە مۆرە، بۆ ئەوەیە کە دەمانگەڕێننەوە بۆ وڵاتەکەی خۆمان، ئەو وڵاتەی کە نەپێی دەژیم، نەبێی دەژیم، شارێک نیە، خەونێکی منی تێدا نەڕزیبێت، کۆڵانێک نەماوە، باڵی خەیاڵێکمی تێدا نەشکابێت، بەر لە هەموان من پێشوازی تیشکی خۆرم دەکرد، ئێوارانیش کۆڵان بە کۆڵان کۆمدەکردەوەو لەپشت شاخەکان دەمخەواند.، ئیتر وازمهێنا لە هەڵچنینی کۆشکی خەیاڵات، وازمهێنا لە خەونی ڕەنگاوڕەنگ، وازم لە هەمو شتێک هێنا، تەنانەت لەخۆشم، بەرە بەرە نزیک دەبوینەوە لەوەی سەرەکە بگات بە ئێمەش، من خەیاڵی گەڕانەوەم دەکرد، بۆ لای ئازیزان، بۆ لای دایک و باوکم، بۆ لای هاوکارو ڕێژنە، بۆ هەوێنی وەفا، بۆ پیاسەیەکی ئێواران، بۆ هەڵقوڕاندنی چایەکی ناو برادەران، بۆ بەشکردنی خەم، لەگەڵ دۆستانم و بۆ ئاشتبونەوە بە نیشتمانم. ئەوشەوە هەموان هەرزو خەوتن، بەیانی دنیا هەر تاریکبو، لە برسان بەخەبەر هاتم، ئەوەندەم برسی بو، چاوم لێڵ دەیبینی، نەدەوێرام هەستمە سەرپێ، لە ترسی بەربونەوەو لە هۆشخۆچون، بە دانیشتنەوەو بەخشکە خشک جوڵام، بەرەو

لای ڕێڕەوی تەوالێتەکان، لە پێش ڕێڕەوەکە، هەندێک کاغەزو قوتوی ئەو خواردنانەی لێبو، کە لەسەللەی خۆڵەکە، بەهۆی پڕبونەوە جێگەیان نەدەبۆوە، لەوێ لەسەر زەویەکە کەوتبون، دیاربو پێش ئێمە، ئەو بەندکراوانەی پارەیان پێبوە، شتیان کریوە، لە دڵی خۆمدا گوتم- با بچم، بەڵکو لەتکە پسکیتێک، خواردنێک، شتێک، لەناو قوتوەکاندا، یان کاغەزو زەرفەکاندا، لە گۆشەیەک خۆی شاردبێتەوەو جێمابێت، منیش نۆشیبکەم و لەو جەنگە نەگریسە نەبڕاوەی گەدەم ڕزگارم ببێت، سەیری زۆر قوتوی خواردنەکانم کرد، هەمویان دەتگوت مانگا زمانی پێدا هێناون، سەیری کاغەزو زەرفی پسکیت و خواردنەکانی ترم کرد، هیچم نەدیتەوە، بێهیوا بوم، دەنگێک لە دواوە بە نزمی گوتی- ششش، ئاوڕم دایەوە، جێگر بو، بە ئاماژەی دەست پرسیاری کرد، کە من چیدەکەم لەوێ؟ منیش بەس بە ئاماژەی دەست، وتم وەرە بۆ ئێرە، هاتە لام و گوتی- ئەوە چیدەکەی لێرە؟ گوتم: خەریکە دەمرم لە برسان، گوتی منیش زۆر لە تۆ خراپترم، گوتی هیچت دەست نەکەوت؟ گوتم نا، لە شوێنی خۆمەوە، سەیری ڕوناکی پەنجەرە بچوکەکەی بنمیچی گرتوخانەکەم دەکرد، جێگر کەمێک ڕۆیشتە ئەولا، بەڵکو شتێک بدۆزێتەوە بیخوات، کەچی گوتی- هونەر.. سەیرمکرد بە دەست پێم دەڵێ وەرە بۆ لام، کە چوم، بەس بە ئاماژە، گوتی سەیرمکە، پەنجەی دۆشاومژەت بە سەری زمان تەڕبکەو بە هێواشی بیخە سەر ئەو وردە پسکویتەی، هەڵوەریوەتە سەر زەویەکە، کە سەیرم کرد، موچڕکێک لەسەری پەنجەی پێم، دەستی پێکردو لە بەرزترین شوێنی سەرم کوژایەوە، ڕێک وێنەی خۆم و

ڕێژنەی خوشکم هاتەوە پێشچاو، کاتێک منداڵبوین زۆربەی جار، ئەگەر دایکمان سەرقاڵ بوایە بە شتێکەوە، لەگەڵ هاوکار یان ڕێژنە، بەدزی دایکمانەوە، قوتوی ترش و لیمۆندزیەکەمان دەکردەوەو بە هەمان شێوەی جێگر، پەنجەی دۆشاومژەمان بەزمان تەڕدەکردو دەمانکردە ناو لیمۆندزی، یان ترشەکەوەو دەمانخوارد، بەهۆی مزری زۆریان، لەوە زیاتر نەدەخوران، ئای چەند بەتام بو، لە یادمە جارێکیان من و ڕێژنە، چوین لیمۆندزی بخۆین، دایکیشمان لە حەوشەکە خەریکی هەڵواسینی جلی تەڕ بو بە تەنافەکەدا، نازانم ڕێژنە ڕۆژێک لەوەوپێش پەنجەی بەچی بریندار ببو، لە خۆشی خواردنی لیمۆندزیەکە، بیری نەبو ئەو پەنجەیەی کردە ناو قوتوی لیمۆندزیەکەوە، ئیدی لە تاو ئێشی پەنجەی، نیو مەتر بەررز دەبۆوە بۆ ئاسمان، منیش دەستم گرتبو بە دەمیەوە، بۆئەوەی دەنگی هاوارکردنەکەی و گریانەکەی کەشفمان نەکات، ئاوی چاوی، لەگەڵ ئاوی لوتی، لە تەنیشت لێوی سەرەوەی، یەکیان دەگرت و بە یەکەوە بە چەناگەیدا بەرەو خوارەوە شۆڕدە بونەوەو تکە تکیان دەکرد، نازانم گوێم زرینگایەوە، یان کەسێک لە خەو هەستا، بەڵام لەو کاتەدا من وام هەستکرد، ئەوە دەنگی پێی دایکمانە، بەرەو ژوری چێشتخانە کەدێت، بۆیە دەمم کردەوەو خەریک بو هاوار بکەم و بڵێم ڕێژنە، کاکە هاوکار، هەڵێن داکیکمان هات، بەڵام جێگر، هێنامیەوە سەرخۆم، دواتر وەک سوپاسکردن دەستێکم دا لەشانی و پەنجەی شایەتومانم بەسەری زمانم تەڕ دەکردو بە زەویەکەمدا دەهێنا، بۆ کۆکردنەوەی ئەو وردە پسکیتەی ڕژابوە

سەرزەوی، ئیدی ژەمێکی بچکۆلەم لە وردە پسکیتی تێکەڵ بە خۆڵ و تۆزی ڕژاو کردو دەمم پڕبوو لە تامی تۆزی خوساو.
لەگەڵ دەرکەوتنی ڕوناکی، خستیانینە ئوتوبوسێکی گەشتیاری و دونەفەر دونەفەر بە پێچەوانەی یەکتر، کەلەپچەیان کردە دەستمان، ئەوجا لە ناو ئوتوبوسەکە دایاننیشاندین و ڕاستەوخۆ هەر کەسەو بۆ وڵاتی خۆی ڕەوانیان کردینەوە، ئێمە بە کوردو عەرب و تورکومان و کلدان و ئاشوری و ئێزیدی، وەک هاوڵاتی عێراقی، مامەڵەیان لەگەڵ دەکردین، بۆیە ڕاستەو خۆ لەڕێگەی خالّی پشکنین و گومرگی ابڕاهیم خەلیل ەوە گەڕاندیانینەوە بۆ وڵات، جێگر سەیری منی کردو زەردەخەنەیەکی کرد، گوتم- چیە جێگر؟ شتێک بوە؟ گوتی: گوێت لە پرخە پرخ نیە، کە سەیرم کرد شێرەفەندی خەوتوە، گوتم- جێگر، ئەو دەبە ئاوەی خۆتم بدەیە، لەگەڵ تۆزێک ئاوم کردە ملی شێرەوە، ڕاپەڕی و یەکسەر بەبێ خۆتێکدان گوتی- ڕاستە وایە، دەنگی قاقای پێکەنینەکەمان بێئەنداز بەرز بۆوە.

٥٠

کات، خۆی نزیک دەکردەوە لە ١٢ی شەو، کاتێک هونەرو جێگرو شێرە دەگەنەوە ماڵی هونەر، هونەر ڕێنادا ئەوان بڕۆنەوە بۆ خەو، بۆیە لە ماڵی هونەر دەمێننەوە، لەگەڵ ئەوەشدا هیچیان تا دەمەو بەیانی ناخەون، لەگەڵ گەیشتنەوەی ئەوان، ماڵی هونەریش هەمویان خەبەریان دەبێتەوە، هەتا ڕێژنە خواردنێکی سادە، وەکو هێلکەوڕۆن لەگەڵ چای، ئامادە دەکات، دایکی دەڵێت: هونەر گەشتەکەت چۆن بو؟ هەمو شتێک بە خۆشی تێپەڕی؟ لەگەڵ وەڵامدانەوەی دایکی بە بەڵێ- هونەر دەڵێت: جێگر سویچی ئوتۆمبێلەکەم بدەیە، جانتایەکی بچکۆلەم لەوێدا، لێ بەجێماوە، بەپەلە دەچێت، جانتایەکە دەهێنێت و دەگەڕێتەوە، لە کاتی گەڕانەوە بۆ ژورەوە، زەردەخەنەیەک لەسەر لێوی هونەر دەردەکەوێت، کە هەموان توشی بیرکردنەوەی سەیر سەیر دەکات، باوکی دەڵێت ها کوڕم چیە ئەو جانتایە، وا بەپەلە چوی هێنات، هونەریش بە نیشاندانی ئەوەی لەناو جانتایەکەی دایە، وەڵامی باوکی و ئەوانی تریش دەداتەوە، ئەگەر نیازی وەها پرسیارێکیان هەبێت، ، زیاتر لە ١٥ وێنەی هونەر، لەگەڵ پانزە نەفەری جیاواز، کە لە ناویاندا بوک و زاوایەکیش هەن، پیشانی ئەوان دەدات و دەڵێت- دەزانن ئەو زاوایە کێیە؟، ڕوی وێنەکە دەکاتە هەموان، هەتا باش ببینن،

باوکی دەڵێت: کورم، ئێمە چۆن بزانیین ئەوە کێیە؟، دایکی دەڵێت کاروانە، هونەر سەر بادەدات، دواتر خێرا ڕێژنە و هاوکار بەیەکەوە دەڵێن سەرهەدە، هونەر پێدەکەنێت و دەڵێت بەڵێ هەوە، دەستخۆش کاکە هاوکار، فەرمو ئەوەش دیاری بوک و زاوا، هەندێک نوقڵ، لەناو کارتێکی پیرۆزباییە، ڕێژنە لوت بادەدات، بەڵام لە هونەر تێنەگەیشت، هونەر ئاماژەیەکی بۆدەکات، ئەوجا ڕێژنە تێدەگات و لوت بادانەکەی دەگۆڕێت بۆ خەندەیەکی زۆرجوان، دواتر ڕێژنە دەپرسێت و دەڵێت- کاکە، نەتگوت کە بوکەخان کێیە و ناوی چیە؟ بوکەخان خوشکی کاروانە، هەمویان بەیەکەوە چاویان زەق بۆوە و دەمیان کردەوە و گوتیان چی؟ چی؟ خوشکی کاروانە؟

هونەر گوتی: بەڵێ، دیسان ڕێژنە پرسیەوە و گوتی- ئەی سەرهەد بۆچی دەڕۆیشت، ئەی کاروانی برای بوکەخان، ئەرێ بەڕاست کاکە.. گیانی کاکە، بلێ فەرمو، ئەڵێم بوکەخان ناوی چیە؟ - مەیلی. ڕێژنە بەردەوامبو لە داگیرکردنی کاتی دانیشتنەکە، ئەوجار گوتی- کاروان و سەرهەد خزمن؟ ئەی کاروان دەیزانی کە سەرهەد نیازی هاوسەرگیری هەیە؟ ئەی ئەگەر سەرهەد و کاروان هاوڕێن، چۆن سەرهەد خیانەت لەهاوڕێکەی دەکات؟، ئەی؟، دایکی گوتی: ئەرێ کچم، ئەوە تۆ بەنیازی کوڕەکە بکوژی، ئەو هەمو پرسیارە چیە، لەسەر یەک، دەیانکەی؟ ڕێگە بدە کوڕەکە هەناسە بدات، هەموان پێکەنین، دواتر هونەر گوتی: ڕێژنە گیان، بەر لەوەی سەرهەد، کاروان بناسێت، مەیلی دەچێتە دڵیەوە، ڕێژنە گوتی چۆن؟ چۆن؟ دیسان هەموانی خستەوە پێکەنین، باوکی گوتی: کچم لە براکەت گەڕێ،

با قسەکانی تەواو بکات، دوبارە هونەر دەستی پێکردەوەو گوتی- باری دارایی ماڵی کاروان باشە، ئەوان خانویەکی گەورەی دو قاتیان هەیە، پێش ٣ ساڵ لەمەوبەر کەسێک بە دوای خانویەکدا دەگەڕێ بۆکرێ، ئەو کەسە باوکی سەرهەدەو ناوی ئەحمەدەو پیشەی شۆفێری تەکسیە، ئیتر سوتفەی باوکی کاروان دەکات، لە یەکێک لە نوسینگەکانی کڕین و فرۆشتن و بەکرێدانی خانو، ئەویش ناوی مەجیدەو پیشەی مامۆستایەو دوکانی ڕازاندنەوەی ئوتۆمبێل و فرۆشتنی پێداویستی ئاهەنگی بوک و زاواشی هەیە، لە بەردەم ماڵی خۆیان، من پێشتر ئەوانم نەدەناسی، بەڵام کاتێک لە گرتوخانەی شێرناخ، دەست بەسەربوم دوای دو ڕۆژ تەنیایی، دو کوڕیان بە بەندکراوی هێنا بۆ لای من و لەگەڵ من، بەندیان کردن، ئەو دو کوڕە سەرهەدو کاروان بون، هاوکاری براگەورەی هونەر، کە لە بەینی هونەرو ڕێژنە دانیشتبو، دەست دەخاتە سەرشانی هونەرو بە دەنگی بەرز دەڵێت، ئەوە بە ڕاستتە؟ هیچ یەکێک لەوان خۆی تێک نادات، جگە لە شێرزاد کە خەریکە پێبکەنێت، بەڵام جێگر بە ئانشکی، بە کە لەکەیدا دەکێشێت و ئاگاداری دەکاتەوە لەوەی کە هاوکاری کوڕی گەورەی ماڵ، دۆخێکی تایبەتی هەیەو زۆر خێرا شتەکان بزردەکات و ناشیان ناسێتەوە، هونەر بەردەوام بو گوتی: هیچ کات کاروان حەزی لە ئەوروپانە بوە، هەتا ئەو کاتیش کە لەگەڵ سەرهەددا بو، بەرنامەی ئەوەیان دانابو، ئەگەر لە گرتوخانەی شێرناخ، ڕزگاریان ببێت، یان بگەڕێنەوە بۆ کوردستان، ئەوە ڕاستەوخۆ لەگەڵ سەرهەد دەگەڕێنەوە بۆ

ڕێگای ئەوروپا، بەڵام دوای ئەوشەوەی لەگەڵ سەرهەد گفتوگۆیان کرد، شتەکان گۆڕانکاری زۆریان بەسەردا هات، ڕاستەوخۆ ئەو گۆڕانکاریانە، کاروانیشی گرتەوە چونکە، ڕاستە ئەوان دو مرۆڤ بون، بەڵام ئەوە تەنها لە ژمارەدا ڕاستە، دەنا یەک ئامانج و یەک دڵ و یەک هەست و یەک بڕیار.

٥١

هونەر گوتی: چەند چرکەیەک پێش من، سەرهەدو کاروان لە بەشی دواوەی ئوتۆمبێلەکە دانیشتبون، منیش ناچاربوم بچمە پێشەوە، جارێکی تر بەو ڕێگایەدا ڕۆیشتمەوە، بەڵام جیاواز لەجاری پێشو، ئەمجارە ترسی دەسگیرکردنم نیە، بەڵام ترسی لەدەستدانی سەرهەدو کاروانم هەیە، ئەو کات زۆر سەرمام بو، بەڵام ئێستا، هەست بە ساردبونەوەی دەرونم دەکەم، لە بەینی ڕوناکی شوشەی ئوتۆمبێلەکەوە، سەیری دیمەنی ئەو تەمومژەم دەکرد کە بە قەد چیایەکەوە بەرەو سەر وەک هەنگوتکە هەویرەکانی دایکم، هەر لول دەبون و هەر دەچونەوە ناویەک، گرمەگرمی گفتوگۆ بەردەوامەکەی، نێوان سەرهەد و کاروان، تەواو تەرکیزی پەرش و بڵاو کردبوم، شوفێرەکەش ئەوەندە داخراوبو کە هیچ ئومێدێکی پێ نەدەدای، هەتا بتوانی لێیەوە بچیە ناو کۆمەڵێک پرسیاری گرێدراو و پەیوەست بە ژیانی ئێمەوە، هەر دەتگوت لە ژێر چاودێریەکی زۆر توندو چڕدایە، نە سەیری دەکردین، نە گۆرانیەکی دەخستە سەر، نە ڕادیۆی دەکردەوە، تەنانەت کۆخەیەکیشی نەدەکرد، تا مرۆڤ بتوانێت بیکاتە دەروازەیەک و لێیەوە بچێتە ناو شاری پرسیارەکان، ئەو ڕۆژە دنیا ساماڵ بو ئەسمان وەکو دەموچاوی سیما، وەک چۆن تەنها یەک خاڵی پێوە بو، پەڵەهەورێکی بچکۆلە لەوسەر، بۆ

ئەوسەر لە جوڵە نەدەکەوت، خۆریش وردە وردە، بۆ ناوەڕاستی ئاسمان خۆی دەخزاند، ئەمجارەیان زۆر بە ئاسانی بەو بازگەیەدا ڕەتبوین، کە منی لێ دەسگیرکراو گەڕاندمیانەوە بۆ شێرناخ، دەڵێن هەرشتێک زۆری مەیلی پێ بدەی، لێت دەبێتە خو، لەگەڵ ئەوەی شەو، باش خەوتبوم بەڵام چونکە دەرەوە ساردبو و ناو ئوتۆمبێلەکە بەهۆی هاتنە ناوەوەی تیشکی خۆر گەرم بو، هەر نەمزانی چۆن چۆنی خەوم لێکەوت، کاتێک سەرهەد و کاروان خەبەریان کردمەوە، ئوتۆمبێلەکە لە شوێنێک وەستابو کە لە بازگەو شتی سەربازی دەچو، ئەو شوێنە بە گردێکەوە بو، دەتگوت شوێنیتری لێنەبوە، بۆ سەربازگە دروستکردن، کابرایەک بە جلوبەرگی سەربازی، وەک ئەفسەر دەهاتە پێشچاو، دو سەربازیش ئەملاو ئەولایان گرتبو، بۆ هەر لایەک سوڕابایە، ئەوانیش وەک ئەو دەسوڕان، ئەفسەرەکە هات و تەماشای ئێمەی کردو بە شوفێرەکەی گوت: هەر چوار دەرگای ئوتۆمبێلەکە دابخە، دواتر شۆفێرەکەی لەگەڵ خۆی برد، دوای چەند خولەکێک، شۆفێرەکە بە تەنیا گەڕایەوە، بەردەوام بوین لە ڕۆیشتن، هەتا شۆفێرەکە گەڕایەوە، من ئەو ماوەیەم وەکو دەرفەت بینی, تا قسەی تەواو لەگەڵ سەرهەدو کاروان بکەم، ئەوانیش لە وەها دەرفەتێک دەگەڕان، هەتا ئەوەی لە دوێنێ شەوێوە گیریان خواردوە بە دەستیەوە، تا لەگەڵ من باسی بکەن.

٥٢

دەمێک بو، خۆر ئێمەی دابوە دەست ئێوارە، جگە لە یەک دو لوتکە شاخی بەرز، کە دەستیان لە یەکتر بەرنەدەدا، هیچی تر دیار نەبو، لە ڕێگای سەرەکی بەلای ڕاستدا، کاکی شوفێر بەبێ هیچ ڕونکردنەوەیەک بەرەو ئاواییەک، سوکانی ئوتۆمێلەکەی سوڕاندو لایدا، گوندێکمان لێوە دەرکەوت، کە زۆر سەیر دەهاتە پێش چاو، گوندێک هەروەکو چۆن منداڵێک، بۆ شیرخواردن خۆی بەسنگی دایکیەوە دەگرێت، ئاوا ئەو گوندەش خۆی بەگردێکی گەورەوە گرتبو، لە سەرەوە بۆ خوارەوە شۆڕ ببۆوە، شوفێری ئوتۆمبێلەکە پیاوێکی تەمەن نزیکەی پەنجاساڵێک دەبو، ئەو ناوی مەمەندبو، لەگەڵ هاوژین و دو کچ و کوڕێک، لەو گوندە دەژیان، مەمەندی شوفێر، کاری گواستنەوەی نەفەر بو لە بەینی گوندەکان و شێرناخ، کچێکی تەمەني ١٩ ساڵ بو، ئەوەی تریشی ١٥ ساڵان بو، کوڕەکەشی ١٠ ساڵ تەمەنی بو، شەو لە ماڵی ئەوانماینەوە، ماڵەکەی ئەوان زۆر سەرنجڕاکێش بو، بە هەر چوار لادا باخچە بو، سفرەیان ڕاخست بۆ نان خواردن، توشی سەرسوڕمان بوین، من سەیری کاروان و کاروان سەیری سەرهەد و سەرهەدیش سەیری منی دەکرد، من هەتا ئەوکاتیش، قەت لەسەر سفرەیەکی ئاواهی جوان و ڕازاوە لە جۆرەها خواردن دانەنیشتبوم، یەک دوجار، چڕنوکم

لەقاچم دەگرت ، کاتێک ژورەکە بەس من و سەرەو کارەی لێبوین، ئەوانی تر خەریکی هێنانی خواردنی تر بون ، کاکی شوفێریش بە دەستشۆرینەوە سەرقاڵ بو، من بۆ دڵنیا بون لەوەی بێدارم و نەخەوتوم، بەدەستی ڕاست کێشام بەڕومەتی خۆمدا، بەڵام ئازاری زۆر بو، دڵنیا بومەوە کە بێدارم و خەون نیە، وەکو یەک خێزان، هەمومان بە یەکەوە لە سەر سەفرەیەک دانیشتین و نانمان خوارد، شەو و خەوێکی باشمان کرد.

دونیا بە تەواوی ڕوناک نەبوبو، کە خاوەن ماڵ، هەڵیستاندین لە خەو ، دوای نانخواردنی بەیانی و پێشئەوەی بچینە ناو ئوتۆمبێلەکەوە، گوتی:- پارەی هەرسێکتان دەکاتە ٣٠ ملیۆن لیرەی تورکی، سەیری یەکترمان کردو هیچمان نەگوت، واتە نەفەری ١٠ ملیۆن دەکات، بەڵام ئەو نەیدەزانی کە ئێمە هیچ خەبەرێکمان لەو بابەتە نیە، بۆیە دەتگوت، لە بەرزترین شوێنی دونیا بەرماندەدەنەوە، ئەوجا تێگەیشتم کە ئەو لوتف و میهرەبانی و سۆزە، بۆ پارەکە بوە نەک بۆ ئێمە، دواتر ئێمەش نیشانماندا کە هیچ پارەمان پێنیە، بە جۆرێک تورەبو، خەریک بو بە بێ دادگا، لە سێدارەمان بدات، ئاگر لە دەموچاوی هەڵدەستا، گوتمان ئێمە پێشتر گوتومانە کە پارەمان پێ نییە، سەربازگەی شێرناخ دەیانزانی کە ئێمە پارەمان پێنیە، ئەویش گوتی: کەس بەمنی نەگوتوە بێپارەن، دەنا چۆن دەتانهێنمەوەو خزمەتیشتان دەکەم، سەرەنجام بە ناچاری بەردەوام بو لە ڕۆیشتن، نزیک کاتژمێر دوانزەی نیوەڕۆ، ئێمەی گەیاندە سەربازگەی کۆتایی خاکی تورکیا لەگەڵ کوردستان، لەوێ لە سەربازگەکە ئەفسەرێک و چەند سەربازێک هاتن، دواتر لەگەڵ

ئەفسەرو سەربازەکان بە ئۆتومبیلی سەربازی بردیانین بۆ کۆتایی سنوری نێوان کوردستان و تورکیا، کە ڕوبارێک بو ئاوی پێدا دەهاتە خوار، ئەوبەری خاکی تورکیا بو، بەرەکەی تریش خاکی کوردستانی عێراق بو، ئەفسەرەکە بە ئێمەی گوت ئاوەکە زۆر قوڵ نییە، بەو شێوەیە کە ئیشارەتی بۆ کردبوین لە ئاوەکە پەڕینەوە، شادبوینەوە بەباوەشی دایکمان و لانکەی بون و مانەوەمان.

٥٣

چەند ڕۆژێک تێدەپەڕێت، ئێوارەیەک لەناو شار، هونەرو وەفا چاویان بە یەکتر دەکەوێتەوە، بە دەم ئەحواڵ پرسینەوە، هونەر وەکو جاران دەیەوێت بە یەکەوە ملی ڕێگای ماڵ بگرن، بەڵام ئەو نەیزانی کە وەفا وەکو جاران لەگەڵ ئەو، پێوانە بۆ ڕێگا ناکات، ئیتر پیاسەیەکی ئێوارانی ئەو، چۆلەکەیەکی تر، لە ژوانی سوێبان ناکات، ڕێگای ئەو ئاراستەیەکی وەرگرتوە، ئاسۆیەکی لێ بەدیناکرێت، هەتا ئومێدی ڕونبونی لەسەر هەڵبچنرێت، هەڵکردن لە ناو ئەو هەمو گێژەڵوکە سەرەڕۆیە، بۆ کەسێک کە تا ئەو کاتیش هەستی بە لاوێتی خۆی نەکردبێت، دژوارە. ئاخر هەمومان چاوەڕێی پێکەنینی دوای گریان نین، چونکە هەمانە هەر نەگریاوە، جاران ڕێگای هەردوکیان دەچۆوە سەر ئەو کۆڵانە درێژەی کە لە زستاندا ڕێکردن پێیدا، وەک ڕێکردن بو بە ناو زەمەندی چەند ساڵەی پشتگوێ خراو، ڕاستە کە هەمومان هەر دەبێت بڕۆین، بەڵام هەمومان وەک یەک ناڕۆین، چونکە هەیە ئەوەندە جوانە بەڕۆیشتنی تەواوی ئاسۆ، تاریک دەبێت، هەشە وەک خۆر، تەنها یەک جوانی هەیە، ئەویش ئەو کاتەیە کە ئاوا دەبێت، ئێمە لە سەردەمێکدا گەورەبوین کە زیاتر بۆ جوان شاردنەوەی دزێویەکان، خەڵکی سەردانی ئاوێنەیان دەکرد، نەک بۆ جوان دەرخستنی جوانیەکانیان، بەڵام زۆر

ناشیرینە، کاتێک مرۆڤ هەمو جوانیەکەی بکەوێتە ڕوخسایەوە، وەفا لە هونەری پرسی، چیرۆکێک دەربارەی تۆ بڵاو بوبۆوە، گوایە تۆ زیندانی هەتاهەتایی کراوی، بەڵام هەر ئەوکات پێم وانەبو ڕاست بێت، هونەر گوتی: هاوڕێ گیان مەگەر هۆکاری دروستبونی چیرۆکەکان، ونبونی ڕاستي نیە لەناو چیرۆکەکاندا، وەفا گوتی: بۆ وا دورە پەرێز لەگەڵمدا ڕێدەکەیت؟

هونەر گوتی: بۆئەوەی نەبادا ئاگام لێنەبێت و پێ بنێم، بە سێبەری سەرت دا، چونکە بەهۆی نزیکبونەوەی ئێوارە، خۆرەکە کەوتبوە پشتیانەوەو سێبەرەکانیان کەوتبونە پێش خۆیان.

کۆتایی